

WENDING

DOOR

GINA VAN WEEDEN



J. M. BREDER

ROTTERDAM

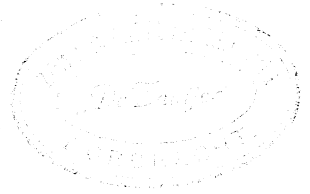


In een oogenblik had ze een bekoorlijk bosje. (Blz. 50).



Hier kon ze wat rusten en alles in zich opnemen. (Blz. 155).

Bekroond met de derde prijs, Prijsvraag 1934
Christelijk Jeugdverhaal door de jury:
Mevrouw T. Eggink—Engelberts, H. A. van den
Hoven van Genderen en A. van der Wijden.



114

WENDING

WENDING

DOOR

GINA VAN WEEDEN

GEÏLLUSTREERD DOOR
JEANNE FAURE



N.V. J. M. BREDÉE'S BOEKHANDEL EN UITGEVERS-MIJ.
ROTTERDAM

HOOFDSTUK I.

DE WERELD EN EEFJE.

Vreemd, dat je je zoo eenzaam kon voelen, als je bezat: een vader, een moeder, een broer en twee zusjes. Plus een schare meer of minder intieme kennissen van de Mulo. Een buitenstaander zou 't niet kunnen gelooven.

Eefje de Wit, die op haar kamertje huiswerk zat te maken, zuchtte ervan. Werktuiglijk staarde ze in haar aardrijkskundeboek. Maar haar gedachten waren niet bij de les, die ze moest leeren.

Was ze ondankbaar? vroeg ze zich af. Maar ze kon 't toch niet helpen, dat ze zich alleen voelde? Met Nel, haar oudere zuster, die bijna verloofd was, kon ze er niet over praten. Altijd vroolijk was die; hoe dat kon, begreep ze niet. Bram was een jongen, och... En dan kleine Jannie van zeven jaar, zoo'n schat, maar natuurlijk, boomen kon je niet met haar. Nu haar kennissen van de Mulo. Adri Veremans, met wie ze iedere morgen naar de stad ging, zag je zoowat nooit ernstig. Erg leuk was ze en Eefje hield wel van haar, maar..... haar vriendin was Adri niet. Bovendien woonde die op een ander dorp.

Ik zal alles zelf moeten uitzoeken, dacht ze triest. Waarom is er nu niemand, met wie ik praten kan? Ik wou dat ik een vriendin had, een echte vriendin. Die van je hield zooals je was, die partij voor je trok en op wie je aan kon, met wie je ernstig kon zijn en gekheid kon maken. Of zou dat nooit kunnen? Misschien was

't wel zoo, dat iedereen alleen was. Maar Nel en Adri dan, en de lui van school? Of hielden die zich zoo? Wat wist je eigenlijk weinig van elkaar.

Met een ruk schoof ze haar stoel achteruit. Wat was ze aan 't zeuren! En wat had ze op haar boek zitten knoeien. Goed, dat niemand 't had gezien. Stevig boende ze over de potloodlijnen. Ziezoo, dat was er alweer uit.

In leeren had ze nu geen zin meer. Ze rekte zich eens uit. Wat werd je suf van zoo'n heele dag in huis. Het was ook zulk vervelend weer. Zou ze er toch maar op uittrekken? Ze kon natuurlijk haar regenjas aandoen. Hè ja, dat was wel een idee.

Vlug pakte ze haar boeken bij elkaar. Deze konden vast in de tasch, de anderen in de kast.

Even een blik naar 't leuke wekkerklokje, dat ze met Sint had gekregen. Half vier. Nog vroeg, hoor.

Fluitend van „Komt vrienden, op naar buiten“, draafde ze de trap af. Terwijl ze de kapstok voorbijliep, rukte ze er haar muts en mantel af. Eerst binnen zeggen, dat ze wegging.

In de huiskamer zat moeder te naaien aan een jasje van vader. Bram, haar broer van zeventien, las in een boek. Het theelichtje brandde. Op de tafel stonden de leege kopjes. Beiden keken op, toen ze binnenkwam.

Wat een rust, dacht Eefje. En ze voelde zich buitengesloten. Wat kunnen ze me goed missen, ging 't door haar heer. Ik kon er evengoed niet bij hooren.

Er kwam een sombere trek op haar smal, bleek gezicht, terwijl ze naar haar ceintuur zocht.

Bram, lui in zijn stoel liggend, keek naar haar met dromende oogen.

Als hij haar zoo eens kon teekenen. Dat witte gezicht met

't licht krullende, zwarte haar. De wenkbrauwen, een dunne zwarte streep. De mond lief, een beetje triest. En die oogen, donker, diep, met een uitdrukking van onrust erin.

Snel keek hij neer op zijn boek. Zijn vuist balde zich. O, kon hij 't maar, kón hij 't maar. Maar 't zou wel weer op niets uitloopen. En ze zaten hem, met zijn liefde voor teekenen, toch al zoo dwars. Op school ook. „De artist” noemden ze hem soms spottend. Wat ging 't hen aan! Was 't niet erg genoeg, dat hij mank was? Nooit eens kon meedoen met een heerlijk, wild spel? En om dat, wat hem alleen kon troosten in zijn gemis, hielden ze hem voor de gek. Toch, opgeven zou hij 't niet. Steeds weer opnieuw probeeren, al ging 't honderd keer mis. Eens moest 't lukken.

Hij keek weer naar Eefje's gezicht. Nu was dat, wat hij daar straks gezien had, weg. Ze zag er net uit als anders. Wel leuk, maar niet zoo, dat ze hem boeide.

Met kleine slokjes dronk Eefje haar kopje leeg.

„Ben je al klaar?” informeerde haar moeder.

„Nog niet, ik schiet wel op.”

„Als je maar zorgt, dat je werk op tijd af is.”

„Dáár zorg ik altijd voor.” Iets van trots en ergernis klonk door in Eefje's stem. Moest moeder haar dat nu zeggen? Dat wist ze toch zelf ook wel. 't Zou eenvoudig haar eer te na zijn, als ze haar werk niet goed deed. Nee, moeder moest dat maar aan haar zelf overlaten.

„Nu, ik ga, hoor.” Een ruk aan haar muts, een laatste blik naar de spiegel.

„Niet te laat thuiskomen!” „Nee...e!” Wat klonk dat hard in de gang. Buiten stopte ze haar handen in haar zakken. Waarheen zou de reis zijn? Naar de verlichte winkelstraten of 't idyl-

lische park met de beroemde vijvers en de nog beroemder zwaantjes? Ze grinnikte in zichzelf. Nu, daar hun dorp noch 't een, noch 't ander bezat, zou ze de dijk maar eens uitgaan. De rivier was altijd wel mooi. Fijn, zoo'n windje in de rug. Je liep vanzelf.

Met veerende passen ging ze over de weg. Er kwam een blos op haar wangen, haar oogen tuurden scherp naar de overzij van de rivier. Telkens sloegen de groengrauwe golven tegen de bazaltkeien. Schuim spatte dan op. Als ze de krib eens een eindje uitliep? Ze zou wel niet in 't water waaien. Op een sukkel-drafje liep ze 't glooiend paadje af, dat naar de voet van de dijk leidde. Wintersch zag alles eruit. Huiverend keek Eefje naar de dorre braamranken, de bladerlooze struiken in de nabijheid. Het kleine strand, 's zomers hét ontspanningsoord voor de kleintjes, lag nu kil en verlaten.

Verleden zomer, droomde Eefje, toen we hier een heele dag geweest zijn met 't logéetje van de bureu en Adri. Met Jannie in de groote kuil. De zon, die je bruin brandde, en vlak bij je 't lauwe, ruischende water. Zelfs Bram deed mee met de pret. En later hebben we bramen gezocht langs de dijk en bloemen geplukt. Een heele dag van vrijheid en zorgeloos geluk. Het was Eefje of ze alles weer beleefde.

Toen liep ze voorzichtig over de ongelijke bazaltsteen en de rivier in. Hoe verder ze ging, hoe dichter 't water bij haar voeten kwam. Als jonge, onstuimige honden kwamen de golven aanrennen, het leek of ze tegen haar op zouden vliegen. Maar voor 't zoover was, ketsten ze stuk tegen de keien. Eindelijk stond ze bij de lantaarnpaal op het einde; het licht brandde al.

Naast haar en voor haar was de grijze rivier, breed en rusteloos deinend. Haar gezicht werd nat van 't stuivende water, een

losgeraakte krul wapperde heftig in de wind, als een kleine wimpel. Boven haar was de hemel wit en zuiver. Meeuwen zwierven, hun scherpe kreten uitstootend, in wijde golvingen door de lucht. Haar mantel woei strak om haar heen.

Stevig klemde Eefje zich vast aan de ruwhouten paal. Alleen en klein voelde ze zich, bij al deze ruimte en grootheid. Maar niet eenzaam. Hier was kracht en zuiverheid, ze genoot van de wind en de reuk van 't water. Met groote strakke oogen keek ze heen over de rivier, naar de rustig voorbijvarende booten. Wie weet hoe verwijderd hun doel lag; ze voelde lust met hen mee te gaan naar andere landen. Om onbelemmerd en vrij her en der te zwerven. Heel de wereld stond voor haar open en vaag besepte ze, dat die nog mooier en grooter moest zijn dan zij zich kon voorstellen. En 't leven was nu niet iets dat je verbijsterde, het was nu een heerlijk geschenk, dat je had ontvangen, waarover je enkel blij kon zijn. 't Was heusch wel de moeite waard om te leven. Vol leek het van nieuwe onvermoede dingen, die lagen te wachten, tot je ze vinden zou. Tante Truke had lang geleden ook eens zooiets gezegd, herinnerde ze zich en op dit oogenblik, ver van alle rumoer, begreep ze het wel een beetje.

Aan haar andere woorden wilde Eefje nu niet denken, die woorden over God. Omdat ze niet goed wist, wat ze ermee doen moest. Ze ging geregeld naar de kerk, thuis werd er elke dag uit de Bijbel voorgelezen, voor 't eten werd gebeden en gedankt; en toch, ondanks dat alles, was God voor haar verder dan iets anders. Telkens hoorde je over Hem, thuis en op school; je moest Hem wel heel dichtbij voelen. Hoe kwam 't dan, dat zij Hem nooit merkte? Het was haar alles zoo onwezenlijk; ze kon zich nooit indenken dat je kon praten tegen Hem als tot een vertrouwde Vriend, Die alles begreep en voor alles troost had,

een Vriend, Die je hielp en sterk maakte. Als dat kon, zou je wel niet meer zoo alleen zijn.

Eefje streek over haar oogen. Dat water ook en die wind! Haar mantel was heelemaal vochtig. 't Werd scheme:ig, ze zou maar teruggaan. Langzaam, tastend naar veilige vlakke plaatsen, liep ze terug. Achter haar schreeuwden de meeuwen, bruisten de golven. Het paadje op, daar stond ze weer boven op de dijk. Tegen de wind in moest ze nu. Met gebogen hoofd worstelde ze voort.

Nu moest ik een vriendin hebben, verlangde ze, hijgend. Een vriendin bij wie ik zoomaar kon binnenloopen. Die blij was als ik kwam. Een kopje thee voor me had om bij te komen, een plaatsje in de gezelligheid. En een praatje over alles en nog wat. Toe, niet meer over denken. Het hielp toch niets. Overmorgen was gelukkig de vacantie om. Dan had ze weer 't werk en zou er wel geen tijd meer zijn om te tobben. 't Werd er toch niet anders mee.

Daar was ze alweer in 't dorp. Ze kreeg zin een paar reepjes te koopen. Leuk voor 's avonds, bij de koffie. Een trapje van vier hardsteenentreedjes moest ze af om in 't winkeltje te komen: twee buiten de deur, twee er binnen. Op 't gerinkel van de bel kwam vrouwtje Peters haastig aanloopen. Vrouwtje Peters, zoo was haar naam in 't dorp. Klein en gebogen en gerimpeld was ze, maar vlugge oogen blonken in haar gezicht en haar tong was nog veel vlugger.

„En wat moet 't zijn, me kind?”

„Vier reepjes alstublieft.” Een glimlach van verteederling vloog over Eefje's gezicht. Voor vrouwtje Peters zou je altijd „me kind” blijven, zelfs al was je getrouwd en moeder van een stuk of wat kinderen. Och dat gaf niet, eigenlijk klonk 't wel aardig.

Je zag jezelf weer als zoo'n hummel als Jannie nu was, toen je voor een cent lekkers kwam koopen. Wat je indertijd dan lekkers noemde! Keurend keek ze langs de rijen stopflesschen. Drop en zoethout, zuurballen, kussentjes, pepermuntstokken, 't was nog net als toen. Tegenwoordig deed je 't met taartjes of bonbons, de meesten van de Mulo tenminste. Zelf had ze er geen geld voor over, zooveel kreeg ze niet dat ze het daaraan wilde besteden. Je kon er wel betere dingen voor koopen.

Ze luisterde maar half naar al 't nieuws, dat vrouwtje Peters' vlugge tong haar vertelde over de konijnen, over het weer, over den nieuwen godsdienstonderwijzer, over rapporten. Een kleinzoon van haar in Amsterdam ging op de H.B.S., die moest ook zoo'n hoop leeren.

Eefje, die een lang gesprek zag dreigen, wipte vlug 't trapje op. „Ja,” antwoordde ze gauw, met de deurknop in haar hand, „wij beginnen overmorgen weer. Nu, goeiendag, hoor.” Met een sprongetje stond ze op straat.

Binnen een paar minuten was ze thuis.

„Snijd jij even brood, Eefje?”

„Goed.” Ze legde haar hand tegen haar frissche wangen. Fijn, dat ze naar buiten geweest was. Straks eerst haar werk afmaken, dan hoefde ze er morgen niets meer aan te doen. Nog een vrije dag voor haarzelf. In haar kast had ze een bundel gedichten van Jan Prins liggen, geleend van Johan van Loon. Daar kon ze in gaan zitten lezen, als ze klaar was. Zacht neuriede ze voor zich heen.

Bram geeuwde verveeld. Keek dan naar zijn zus. Bezon zich. Wat was er, dat hij haar nog zeggen moest? Daar wist hij 't.

„Zeg,” zei hij zoo ineens, dat Eefje ervan schrok, „er is post voor je. Uit Amsterdam, geloof ik. Kan dat?”

„Van Adri zeker. Wanneer is die gekomen?”

„O vanmiddag al. 'k Was vergeten het te zeggen.”

„Hè, jij bent ook een leukerd.” Verwijtend keek Eefje haar broer aan.

„Nou, wat geeft dat? Een uur later of eerder! Zooveel zaaks zal er toch wel niet in staan,” plaagde hij.

„Daar weet jij wat van. 't Kan best belangrijk zijn,” kwam Eefje vol vuur. Toen zag ze de lach in zijn oogen en zweeg.

„Dadelijk klaar voor de strijd, hè.”

„Nou ja, jij ook. Waar ligt-ie?”

„Op de schoorsteen. Naast de pendule of achter de vaas.”

„'k Zal direct eens kijken.” Pas na 't eten kreeg ze gelegenheid de brief te lezen. 't Was een brief, net zooals Adri zelf was. Opgewekt, vol grappen, schreef ze over haar logeerp partij in Amsterdam. Ze was naar een leuke film geweest, ze moest nog naar een concert, verder ging ze autorijden, winkelen en daarna theedrinken en taartjes eten met haar tante; 's avonds soms naar een partijtje. Geen enkele keer ging ze eerder dan één uur naar bed.

„Ik heb hier een reuzeleventje! Laat me bedienen en verwennen. 'k Denk er hard over een extra week vakantie te nemen. Je moest hier ook zijn, Eef. Hier kun je nog eens plezier hebben. Ik kan me bijna niet voorstellen, dat ik volgende week om deze tijd weer op die saaie school zit. 't Lijkt wel of die aan 't andere eind van de wereld staat...

Zorgvuldig streek Eefje langs de vouwen, sloot de brief in de enveloppe.

Zoo'n Adri toch! Zou ze 't heusch doen, wat die extra week vakantie betrof? 't Was best iets voor haar. Haar lessen zou ze wel inhalen. Bovendien was zij, Eefje de Wit, er immers ook

nog om te helpen. Die Adri had wel een heel ander leven dan zij, hier. Och, die kon altijd doen wat ze wou. In gedachten ging ze weer na wat Adri schreef. Film, concert, fuiven, winkelen. Iets heel anders was het. Maar zou je daar nu voor altijd gelukkig mee kunnen zijn, peinsde ze.

Ze zag naar vader, die de omroepgids bestudeerde, naar moeder, die de koffie probeerde, naar Bram, die, met zijn donker hoofd gebogen over een blad papier, verwoed met zijn potlood manoeuvreerde.

Nee, ik geloof 't niet, besloot Eefje, dat geloof ik nooit. In elk geval, ik heb 't maar liever zoo.

En ze bukte zich om 't aardrijkskundeboek uit haar tasch te visschen.

HOOFDSTUK II.

'T BEGIN VAN HET NIEUWE JAAR.

„En daar gaan we weer voor niets. Wat is 't leven toch?”
Wim de Vries maakte een plechtige armbeweging.

„Jò, doe niet zoo idioot.” Adri Veremans gaf hem een duw in de rug. Wim draaide zich half om.

„Vind jij 't dan niet hard, dat de school al weer begonnen is?”

„Hard? 'k Ben er ziek van gewoon. Daarom heb ik een zak apenootjes meegenomen als troost.”

„Apenootjes? Zeg, is er voor mij niets bij?”

„Kun je net denken! Alles is voor ikke alleen.” Ze wees op zichzelf.

„Nu, veel plezier dan.”

„Overeet je niet.”

„Wat een lieverdjes toch, hè. 'k Ben blij dat ik jullie weer terugzie. Hier, vang maar!” Adri gooide een paar handenvol in de verschillende richtingen.

„Ha, dank je.”

„Zeg, je gooit alles op de grond.”

„Grabbelen maar. Sinterklaas herleefd.”

„Ziezoo, meer krijgen jullie niet. De rest is voor Eefje en mij, Wat jij, Eef, wij lusten ook wel wat. Kraak ze, peuter.” Een bezending apenootjes kwam terecht in Eefje's schoot.

't Was in de morgenschoolbus. Reeds een week trokken ze weer zoo naar school, en terug. En 't leek alsof ze niet weg

geweest waren, zoo ging alles zijn oude gang. Eefje vond 't best. Nu hield 't werk je hersens tenminste bezig en dat was goed. Anders ging je maar denken over dingen, die nooit waar konden worden. En dan, het was toch ook wel prettig op school. De vroolijke praatjes met elkaar, de meer of minder interessante lessen, de schoolsfeer, het „bussen”, och er waren genoeg prettige dingen op de wereld. En er waren allerlei gebeurtenissen, die je bezig hielden, soms zwamden ze over politiek, soms boomde je over een boek, dat in de mode was, 't was leuk. Meestal tenminste. Zoo vond Eefje het, de knappe Eefje de Wit. Zij hield wel van 't werk.

Natuurlijk waren er genoeg die het anders inzagen.

Maar dat Adri Veremans, de luchthart, eens iets dergelijks had gezegd, had hen allemaal verbaasd doen staan.

't Was geweest tusschen plantkunde en Nederlandsche taal. Adri gaf een demonstratie van de kousenstop. Er was namelijk een flinke ladder in haar kous gesprongen. Simonie van Biervliet, die liever lui was dan moe, had iedereen zitten vervelen met 't gezeur over huiswerk, waarin ze geen zin had en dat ze nu bijgewerkt moest worden.

„Stom van je,” vond Adri, „waarom voer je dan ook geen klap uit?” Even had Simonie verbluft gestaan, bij deze onverwachte aanval, toen had ze haar schouders opgehaald en de gedenkwaardige woorden uitgesproken: „Nu, mijn vader kan 't best betalen, hoor.”

„Daar gaat 't niet om,” merkte Adri op, „ik snap niet dat je daar nu te lam voor bent. We moeten allemaal werken en dat is maar goed ook. Dan ben je je plaats op de wereld tenminste waard. Er zijn er genoeg tegenwoordig, die niet kunnen. Wees blij dat je iets te doen hebt.”

Wending.

De klas was perplex geweest. Nooit eerder hadden ze gemerkt, dat die Adri zoo'n werkezel was.

„Net of jij zoo hard werkt,” had Simonie gehoord.

„Ja, kijk maar eens,” en Adri toonde de halfafgemaakte kousenstop, „ik zorg tenminste zelf voor mijn kousen. Doe jij dat ook?”

Door de binnenkomst van den onderwijzer was Simonie 't zoeken naar een waardig antwoord bespaard gebleven. De klas had erover nagepraat: meende die Adri Veremans dat nu? Of niet? Hé, eigenlijk wist je nooit wat je van die moest denken. De eene keer was ze zus en de andere keer zoo. Tenslotte hadden ze er 't zwijgen toegedaan. Zelfs Eefje, die tamelijk veel met Adri omging, wist niet precies wat ze aan haar had. Zooveel kon haar dat trouwens ook niet schelen. Ze nam haar met al haar eigenaardigheden, je moest immers van haar houden, al was ze heel anders dan jezelf. Dingen die je zelf nooit zou doen, die je eigenlijk niet goed vond, je kon er niet boos om zijn op Adri, als die ze deed. In stilte noemde Eefje haar wel eens: de vroolijke vagebond. Al leek ze met haar kast vol leuke jurken en 't gladde, keurig gepermanente roode kopje, minder dan wie ook op een vagebond. Misschien kwam 't door haar grilligheid, dat Eefje op die bijnaam was gekomen.

„Wat ben je weer ijverig,” plaagde ze, terwijl ze deed of ze Eefje's boek weg wou trekken.

„Ja, durf eens,” zei die.

„Nu, 'k zal 't maar niet doen, anders kan je me straks niet voorzeggén.”

„'k Weet er zelf zoowat niets van,” bromde Eefje half luid terug.

„Dat is dan zeker voor de eerste maal in je leven, hè,” kwam

Wim, innerlijk een beetje jaloersch op Eefje's knapheid. Geen antwoord volgde.

„Zeg lui, is Pieke er nog niet? Zou die zich verslapen hebben?” klonk een stem.

„Ben je mal, die mag niet op school komen vandaag,” vertelde een H.B.S.-er. „En een massa strafthema's, dat ze heeft!”

„Wat had ze uitgevoerd, zeg?”

„Nou, herrie geschopt in de klas, precies weet ik 't niet. Ze zit lager dan ik.”

„Morgen hooren we 't dan wel. 't Zal haar spijten, als ze hoort van 't apenotenfestijn. Jongens, kijk toch eens naar de grond.” Ze bukten zich.

„'t Ligt vol. Wat een rommel, zeg.”

„Nu, 't is mijn schuld niet.”

„Een beetje onder de bank schuiven, dat je 't niet zoo erg ziet. Hé, hou je rommel bij je.” Dit laatste was tegen een jongen, die met een leege dop gooide.

„Daar heb je 'm terug.” De anderen konden toen natuurlijk hun handen niet meer thuishouden en vijf minuten lang deden ze niets anders dan elkaar met de schillen gooien.

„Doppenbombardement!” riep Huib.

„Heb ik ze daar nou voor meegebracht,” zei Adri.

„In plaats van de vruchten te smaken...” begon Wim.

„Ja, hou maar op, dat kennen we.”

„De vruchten hebben we al gesmaakt,” zei een ander nuchter.

„Au!” riep Truida de Bie toen uit, want die had een dop tegen haar neus gekregen. Een gelach steeg op.

„Mooi gemikt, hoor,” lawaaide Huib.

„'t Is goed dat we er bijna zijn,” vond Adri en stopte de zak met apenootjes in haar tasch.

„Daat gaat 't lekkers,” zei Wim weemoedig. „Zeg Adri, breng je morgen weer wat mee?”

„Mocht je willen, hè! nu is 't jullie beurt.”

Ze stond op, de bus naderde het plein, waar ze uit moesten stappen. Achter elkaar wipten ze uit de bus en gingen toen ieder hun eigen richting.

„Eigenlijk,” zei Adri, „heb je al heel wat emoties achter de rug, wanneer je op school komt. En dan te denken, dat de dag voor de meesten pas begint.”

„Die lui in de stad missen heel wat,” meende Wim te moeten opmerken. „Overigens, een half uurtje langer in mijn bed vind ik ook niet te versmaden, hoor.”

„Luilak,” zei Adri verstrooid. Ze beet op haar lip. Ineens was 't haar te binnen geschoten, dat ze geschiedenis niet gezien had. O, als ze nu eens een beurt kreeg. De vorige keer was 't ook al op 't kantje af geweest. Of stel je voor, dat er eens schriftelijk overhoord werd. Je zou altijd zien, dat je ermee inliep. Zou ze 't zeggen voor de les? Maar ze kon geen enkele geldige reden opgeven. Dat ze de vorige avond naar de radio had geluisterd, zou wel niet als verontschuldiging aanvaard worden. En dat was toch waar. Wat moest ze beginnen?

Hè en die Eef kende altijd haar werk. O, maar die kon rustig werken. Bij haar kwam er dikwijls iets tusschen. Dan was er visite, dan een fuif of ze hadden een logé. Steeds was er wel iets, dat je van je werk kon afhouden. Eef, ja die zou toch ijverig zijn en werken, die leek zoo goed te weten, wat ze doen moest en ging recht op haar doel af. Soms wilde ze, dat zij ook zoo was en niet zoo ongedurig. Och, dat gaf niet, ze was nu eenmaal zoo en daar viel niets aan te veranderen. En meestal wilde ze dat ook niet. 't Leven was nu veel leuker. Al

had ze, zooals deze keer, wel eens last met haar werk.

Als ik wou, hoefde ik me heelemaal geen zorgen over schoolwerk te maken. Als ik wou, kon ik vandaag van school af en morgen naar Amsterdam, fuiven, autoën, plezier maken. Maar ik wil toch ook niet dom zijn, niet dommer dan die anderen. Zoo piekerde ze en luisterde niet naar 't vroolijk gepraat van haar klasgenooten. Tot ze haar vrees afschudde. 't Zou wel losloopen. Welja en als ze een beurt kreeg, zouden ze haar wel voorzeggen. Of ze kon misschien leeren onder de lessen door. Dat deed ze wel meer. „Toonbeeld van ijver,” spotte Eef dan, haar de scherts van 's morgens in de bus teruggevend.

Eefje had Adri's stilzijn wel bemerkt, maar niets gezegd, omdat de anderen erbij waren. Toen ze echter samen de klas ingingen, zei ze: „Wat kijk je benauwd.”

„'k Weet niets van geschiedenis,” kreunde Adri bijna.

„Stakker,” zei Eefje medelijdend, „als ik kan, zal 'k je helpen, hoor.”

„Je bent de beste.” Een handklap op Eefje's schouder, toen schoven ze in hun bank.

Er zaten twee klassen in een lokaal. Die van Eefje en Adri was de kleinste. Zes meisjes en vier jongens. Tot voor kort had Adri alleen gezeten in de bank achter Eefje en Dora Verschuur. Sinds de Kerstvacantie zat Leny Horsting, de dochter van den nieuwen godsdienstonderwijzer uit Eefje's dorp, naast haar. Een groot meisje met lichtblond haar, dat ze in twee vlechten droeg. Langs haar gezicht hingen kleine krulletjes en als ze lachte kwamen er kuiltjes in haar wangen. Een aardig kind, hadden Adri en Eefje beiden gedacht. En beiden hadden ze ook bemerkt dat de nieuweling een knap was, Eefje met een zekere onrust. Tot nog toe was zij meestal nummer één van de klas geweest; alleen

Johan van Loon was een tegenstander, voor wien ze moest oppassen. Die Leny zou toch niet knapper zijn dan zij! Veel spraken ze elkaar niet; Leny ging iedere dag met de fiets naar school en in de klas was ze nogal stil. Al gauw waren ze aan de nieuwe gewend en bemoeiden zich niet meer bijzonder met haar.

Het liep Adri niet mee. Een paar beurten kreeg ze, er kwam geen gelegenheid om nog wat te leren. Met een wanhopig gezicht boog ze zich voor de les naar de bank van Dora en Eefje: „Kinderen, helpen jullie me alsjeblieft, als ik een beurt krijg; ik heb gewoon nergens idee van.”

„Heb je 't dan heelemaal niet gezien?” vroeg Dora verbaasd.

„Nee, ik was 't vergeten.”

„Dat begrijp ik gewoon niet. Hoe kan je zoiets vergeten, je kijkt toch in je agenda!”

Wrevelig liet Adri zich weer neerglijden. Om nu ook nog op te biechten, dat haar agenda sinds een paar maanden zoek was en ze maar geen nieuwe gekocht had, omdat ze er nooit iets in opschreef, daar had ze geen moed voor. 't Was zoo al vervelend genoeg en als die Dora nu nog ging zeuren... Ze kon heusch niet veel meer hebben.

„Misschien krijg je geen beurt,” probeerde Eefje te troosten.

„'t Wordt vast schriftelijk,” klaagde Adri benauwd.

„Ja, dat zou best kunnen,” zei Dora wreed. Eefje moest er haar om aankijken. Deed ze het erom of zei ze 't in haar onnoozelheid? Daar kwam meneer binnen. Eefje peilde zijn stemming. Beneden nul. Je kon 't zoo aan zijn gezicht zien. Arme Adri. En daar klonk ook 't commando al: „Neem een blaadje voor en schrijf op. Vraag één...” Een haastig gegrabbel naar penhouder en vloeï, een geluid van scheurend papier, pennen krasten al...

„Vraag twee...” Wat ging dat gauw. Niet om bij te houden. Eefje waagde het om te zien. „Rechtzitten,” was 't dadelijk. Eefje zat recht en peinsde op een middel om Adri te helpen. Een briefje, ja, maar hoe dat haar in handen te spelen. Iemand raakte haar van achteren aan: „Houd op je hand.” Er werd een papiertje ingestopt, 't was een noodkreet van Adri. Eefje aarzelde, zou ze 't wagen? Als 't gemerkt werd, kon ze op een nul rekenen. En op een lager cijfer op haar rapport. Maar aan de andere kant, kon ze Adri in de steek laten? Nee, ze deed het. Aan de achterzijde pende ze haastig de antwoorden neer. „Hier.” 't Briefje werd overgereikt, snel vulde Adri al de opengelaten plaatsen in. Toen streek er ineens een donkere mouw langs haar gezicht en zei meneers stem: „Dat heb je goed gedaan. Geef mij dat fraais nu maar hier.” Driftig frommelde hij 't papier samen, gooide de prop in de kachel.

„Wie had je die inlichtingen gegeven?” Dreigend klonken de woorden door de stilte.

„Eefje de Wit soms?” Er kwam geen antwoord. Met een kleur peuterde Adri aan haar vloei.

„Was jij het, Eefje de Wit?” Een kort, bevestigend knikje. Ook Eefje's blad verhuisde naar de kachel.

„Allebei een nul en drie keer de les voor vandaag overschrijven. Zit jij daar ook te praten, van Weert?”

„Nee meneer.”

„We gaan verder...” Zwaar dreunden zijn stappen door 't lokaal. Hij is spinnijdig, wist iedereen. 't Was een opluchting, toen de bel ging. Er was groote belangstelling voor 't geval. Adri, die eerst onder de indruk geweest was, fleurde ervan op, vertelde druk gebarend. Onder 't praten keek ze schuin naar Eefje, die met een somber gezicht in een schrift bladerde. Tja,

welbeschouwd was alles haar schuld, als zij niets gevraagd had... En Eefje was zoo op een goed cijfer! Zou ze er boos om zijn? Och nee, onzin, dat was niets voor Eef.

Maar in Eefje ging het er toch onstuimig toe. Dat zooiets haar moest overkomen. Hè, wat vervelend. Waarom keek die Adri dan niet beter uit of zorgde zelf voor haar werk? Heel haar dag was erdoor bedorven. Wrevelig gestemd ruimde ze haar schrijfgerei op. Ook 's middags werd haar stemming er niet beter op. Zoo'n saaie middag, met rekenen en een vervelende leesles en buiten regen, regen en nog eens regen. Om vier uur was 't gelukkig wel droog. Ze was blij dat de school uit was. En de dag voor een goed deel om. Bij de bus wachtte hen een verrassing. Daar stonden Adri's moeder en een plotseling overgekomen nichtje al naar hen uit te kijken. Eefje begreep het. Of Adri zin had om mee te gaan winkelen en later wat te gebruiken. Och ja, natuurlijk had Adri zin. „'t Dienstmeisje zal de bus opwachten,” vertelde ze haastig, „wil jij mijn tasch dan aangeven?”

Eefje kon haar verbazing en lichte ergernis niet langer voor zich houden.

„Denk je wel om je strafwerk?”

„O ja, best hoor, maak je geen zorgen. Als ik 't niet klaar krijg, kom ik morgen niet.” Een handwuij als groet, een vriendelijke knik van Adri's moeder, en de zaak was in orde. Zie je wel, dacht Eefje, zoo gaat 't nou. De een werkt en krijgt een nul, de andere werkt niet en heeft pretjes.

En ze wist niet wat Adri 't eerste oogenblik, nadat ze haar moeder had herkend, gedacht had. Zie je wel, zoo gaat 't nou. 't Geeft niets of je je best wilt doen, 't loopt toch altijd verkeerd. Waar maak ik me nog druk over?

Voor Eefje kwam er die avond niet veel van werken. Na 't strafwerk zat ze nog wel een poos boven haar boeken, maar de echte lust wilde niet komen. Ontevreden schoof ze tenslotte alles opzij. En haalde „Niels Holgersson” uit haar kast.

„'t Kan me niets, niets meer schelen,” bromde ze, „geen zier. Ik wil ook wel eens wat prettigs hebben.” Tot over elven bleef ze bij de schemerlamp zitten lezen.

HOOFDSTUK III.

IN DE PUT.

Langzamerhand was 't zoo geworden, zoo langzaam dat niemand, Eefje zelf ook niet, er eigenlijk erg in had. Op de dag na die, waarop Adri haar geschiedenis niet gekend had en Eefje zich 's avonds met een leesboek getroost had, was 't begonnen. Toen had ze voor 't eerst een slecht cijfer gekregen voor haar werk. 't Was helaas niet bij dat eene gebleven, ze miste wel eens antwoorden, ze zei de les wel eens haperend op en één keer had ze voor een proefthema al een nul gehad. Want vaker, na die eene avond, had ze haar tijd doorgebracht met een leesboek en als noodwendig gevolg verschenen er al meer lage cijfers op haar lijst.

„Ik snap niet wat jou toch bezielt,” zei Wim eens in de bus tegen haar. „Vroeger was je ons allemaal de baas en nu...”

„Gaat 't jou wat aan,” snibde Eefje, want ze werd een klein katje, zooals Nel zei. Maar in haar hart voelde ze schaamte opkomen. 't Was wel waar, ze moest toch eens beter gaan werken. Op die manier raakte ze haar goede naam kwijt, was die eigenlijk al half kwijt en die Leny...

't Was intusschen lastiger weer met flink werken te beginnen dan ze gedacht had. Och, wanneer alles maar niet zoo moeilijk was en zij niet zoo alleen. Dikwijls bekreop haar 't verlangen eens met iemand te kunnen praten, iemand die lief voor haar was en haar een beetje verwende. Moeder hield daar niet van,

dat was 't bederf voor de kinderen, zei ze. 't Kon wel zoo zijn, maar 't leek Eefje heerlijk om, al was 't voor één keer in haar leven, verwend te worden.

Dan staarde ze in 't gele licht van de schemerlamp, haar gezicht er vlak bij en haar wangen voelde ze warm worden. Doodstil was 't in haar kamertje; ze zaten allemaal beneden in de huiskamer, vader ook als hij klaar was met zijn werk. Bram zat dan soms wel op zolder te kerven aan een stuk hout, maar dat was aan 't andere einde van 't huis. Niets werd gehoord dan 't vlugge tikken van haar klokje en een enkele keer 't spinnen van poes, die binnengeslopen was. Wanneer 't verlangen heel groot in haar was, sprong Eefje op en knelde 't zachte, warme poeselijf in haar armen, legde haar gezicht op de glanzende kop. Maar poes was niet erg gesteld op dergelijke liefkoozingen en wrong zich net zoolang, tot ze weer vrij was.

Wurm, mal wurm, schold Eefje op zichzelf, ga toch aan je werk en pieker niet meer. Doet een ander dat soms ook? Kijk naar Nel of Adri, die altijd vroolijk zijn, zoo moet je ook worden.

Het hielp echter niet veel of ze dat al zei, die stille pijn bleef. En om aan de kwellende, vernederende gevoelens te ontkomen, — vernederend, omdat ze dacht: niemand heeft me noodig, ik hoor bij niemand —, verdiepte ze zich in een boek. Op die manier was ze voor een paar uur van alles af, kon ze vergeten wat haar verdrietig maakte. Boeken, die lieten je nooit in de steek, dacht ze soms. Dikwijls vond ze er mooie woorden van troost en bemoediging in, die haar opbeurden. En een enkele maal kwam het voor, dat er gesproken werd over Christus, den Zoon van God, van Wien men zei, dat Hij rust en kracht en blijdschap kon schenken. Ze wilde dan wel, dat ze dat ook zoo gelooven kon met haar hart, dan zou ze houvast hebben voor

haar leven. Weten, dat al leek alles verkeerd te gaan, het goed was omdat God haar leven bestuurde en er richting aan gaf. Nu vroeg ze zich weleens af, waarom ze eigenlijk op de wereld was. Een ontroering doortilde haar hart, het was zoo mooi, zoo heerlijk. Maar ze kon 't niet aannemen voor zichzelf, ze durfde zich niet overgeven aan dit vreemde. Ze sprak echter nooit met iemand over dit alles; misschien zouden ze haar overdreven vinden en uitlachen. Dat zou ze niet kunnen verdragen.

Bij deze onzekerheid kwam nu ook nog de misère op school. Ja, ze wist wel: 't was haar eigen schuld. Toch bleef 't evengoed vervelend. Wanneer ze over haar studieboeken zat, dwaalden haar gedachten vaak af, dan ging ze piekeren, ze raakte in een triestige stemming en om die te verdrijven, nam ze een boek en ging zitten lezen. Later was ze moe en was 't tijd om naar bed te gaan. Het dringendste werk deed ze 't eerst, dat was dan wel klaar, de rest schoot er bij in. Gevolg: slecht cijfer op school, standje en daardoor een slecht humeur. Eefje voelde wel dat het zoo niet goed ging.

Eindelijk kwam er toch een beetje verandering.

Een week achtereen had het stevig gevoren en overal kon men schaatsenrijden. Zelfs had de school al eens een middag ervoor vrij gegeven; als 't vriezen bleef, zou er vast nog wel een middag af kunnen. Dat vonden ze allemaal fijn. Eefje rekende er zelfs al op, dat 't zoo gaan zou en bestreed in de bus heftig iedereen, die beweerde, dat 't dooien ging. Ze wilde er niet aan. Voor 't gemak deed ze niet eens haar huiswerk voor de volgende middag. De weervoorspeller in de bus kreeg echter gelijk en toen Eefje wakker werd, zag ze tot haar schrik dat 't regende. De tweede vervelende ontdekking was, dat ze vergeten had haar klokje op te winden, de wijzers wezen half drie. Ze wist

niet hoe gauw ze uit bed moest komen. Was me dat even een strop! Terwijl ze zich waschte, kwam Nel boven.

„Ben je pas zoover? Over tien minuten gaat de bus. We dachten, dat je allang op was.”

„Waarom heb je me niet geroepen?” verweet Eefje.

„Heb ik gedaan. Toen zei je, dat je er zoo uit kwam.”

„Daar weet ik niets van.”

„Schiet maar gauw op,” raadde Nel, al bij de trap. „De bus komt zoo.”

Gejaagd schoot Eefje in haar jurk. „Krak,” zei die. De mouw scheurde los. Ze stampvoette. Ook dat nog. Wat moest ze nu beginnen? „Moeder!” gilde ze op de overloop. Geen antwoord. De fluweelen dan maar voor een dag aan. Waar was dat ding? Ze rende naar de kast. Vlug, vlug, de hanger kwam op de grond terecht. Naar beneden en o, nu moest ze nog haar boeken inpakken. Gelukkig lagen ze klaar.

„Heb je je beste jurk aan?” was Moeders eerste vraag, toen ze de huiskamer binnenkwam. Kleine Jannie vloog op haar toe: „Wat ben jij mooi.”

„Ja, hè,” en dan tegen haar moeder: „M'n andere is net gescheurd, ik kan er zoo niet mee lopen.”

„Wees er dan maar voorzichtig mee.”

„O ja, vast.” Eefje propte bijna een heele boterham in haar mond. Een groote slok thee om het brood weg te spoelen. Daar hoorde ze de bus. Alles liet ze in de steek; met over de eene arm haar mantel en muts, onder de andere de open boekentasch, holde ze de deur uit.

„O vogeltje, wat zijt gij vroeg,” zong Wim, toen hij haar de bus in zag rollen.

„Vlieg op,” zei Eef vriendelijk.

„Nou zeg, ik ben geen vogeltje. Hier, je verliest wat.” Gediens-
stig raapte hij haar étui op, dat uit de tasch was gegleden.

„Dank je wel.” Ze plofte neer in haar hoekje. Wim keek naar haar. „Jij was zeker ook niet 't eerst op vanmorgen,” informeerde hij luchtig.

„Nee, vast niet.” Eefje lachte, „twintig minuten geleden lag ik nog op bed. O zeg,” vervolgde ze dan bedrukt, „als je wist hoe miserabel ik eraan toe ben. Ik had gedacht, dat we vanmiddag vrij hadden, en toen heb ik niets voor die lessen gedaan. 'k Knijp 'm zoo.”

„Ja, dat zal wel. Probeer of je nog wat doen kunt.”

„Daar zal wel niet veel van komen.” Ze trok mistroostig haar schouders op. „Kijk, daar stoppen we al voor Adri en Huib.” Toch haalde ze een boek te voorschijn en probeerde er haar aandacht bij te houden. Maar 't loonde de moeite niet. Met een zucht borg ze het weer weg.

„Wat zie jij eruit, alsof je je laatste oortje versnoept hebt.” Adri boog zich naar haar toe. Eefje deed 't verhaal.

„Ja, dat overkomt mij zoo dikwijls, hè. Maak je daar toch niet druk over, kind. Jij gaat immers wel over. Zing liever eens mee, 't schoone lied van Sarie Marijs. Dat brengt je vast in een betere bui, je zult 't zien.”

Eefje schudde 't hoofd.

„Och jò, je maakt er maar wat van. Ik zal je wel voor-
schreeuwen. Tenminste als ik zelf wat weet. En dat zal wel niet. Een slechte kameraad ben ik, hè. Je hebt niet veel steun aan me. Zielepoot.” Ze deed luchthartig, maar haar grijze oogen keken vol vriendschap naar Eefje. En ze dacht: waarom houd ik eigenlijk van dat kind. Ze is heel anders dan ik ben, veel stiller en ernstiger, we passen heelemaal niet bij elkaar. Nu ja,

't doet er ook niet toe waardoor, ik mag haar wel, afgelopen. Ik wou dat ik wat meer uitvoerde, dan kon ik haar nu helpen.

Ze schudde haar roode pruik. „Kop op, Eef. Alles sal reg kom, hè.”

De bus stopte. Geen van beiden had bemerkte dat ze de stad waren binnengereden.

Op school werd luid 't invallen van de dooi bejammerd.

„En juist nu we een vrije middag zouden krijgen,” klaagde Simonie.

„Nou maar, 't is nu tenminste niet zoo koud meer,” vond Dora, die niet tegen koude kon.

„Och ja, jij hebt 't zoo kwaad gehad,” spotte Adri. „Maar jij vond een vrije middag anders ook best leuk.”

„Dat spreekt vanzelf.”

„Zeg, zouden we toch niet vrij kunnen krijgen?” opperde Leny.

„Om te zwemmen zeker,” riep Johan, „nee hoor, 't is verkeken.” Eefje plantte met een reusachtige zwaai haar tasch op de bank, trok er een boek uit.

„Eef wordt weer ijverig,” plaagde Dora, die 't zag.

„Toe, schei uit,” verzocht deze, „ik weet niets zoowat. Voor vanmiddag heb ik niets uitgevoerd.”

„Had je dan op vrij gerekend?” Eefje knikte.

„Stom van je,” zei Catrien.

„Dat is 't, maar wat schiet ik ermee op of 'k dat al weet.”

„Zeg, ik heb zoo'n zin om pret te maken,” kondigde Adri aan. Niemand gaf antwoord, 't was tijd om te beginnen. Vol vrees en beven wachtte Eefje de middag af. Hoe zou 't afloopen? Onder de lessen door had ze kans gezien een Fransche thema in haar hoofd te pompen. Dat mocht wel niet, maar enfin... Intusschen had ze ook gemerkt haar rekenboek thuis te hebben

gelaten. 't Was vervelend, de vorige keer was ze nog zoo ge-
waarschuwd. En buiten was 't zulk triestig weer. Grauwe wolken
trokken snel voorbij. Het lokaal scheen er somber van te worden.

Zoo werd het middag. Eerste les: teekenen. Iets wat Eefje
altijd graag deed, maar nu wilde het niet lukken.

„Allemenschen,” hoorde ze ineens achter zich Adri zeggen.

„Wat is er?” Dadelijk draaiden Dora en Eefje zich om.

„Die Catrien is jarig, hoe vind je dat nou? Daar heeft ze
me even niets van gezegd.”

„Nee maar, dat is me ook een bak,” verklaarde Dora.

„Hé Catrien, gefeliciteerd hoor.”

„Waarom heb je niets gezegd vanmorgen?” informeerde Eefje.
Catrien lachte maar.

„Als je nou toch eens wist, hoe 'n plezier ik heb om jullie be-
teuterde gezichten,” proestte ze.

„Nu, dat merken we anders best.” Het was Leny, die dit zei.

„Kinderen, ik heb lekkers bij me. Voorzichtig hoor, niets laten
merken.”

„O Catrien, taartjes!”

„Ja, alleen maar voor ons troepje. Anders zou 't me te duur
zijn gekomen. Hier, doorgeven.”

„O jongens,” gnoof Adri, „wat een leuke inval! Wacht, daar
gaat de mijne; gelukkig, ik heb 'm nog net.”

Eindelijk had ieder zijn deel. Telkens dook er nu een onder
de bank om een hap te nemen. Met een zakdoek voor de mond
zaten ze te eten.

„Knal, hè,” vond Dora, „Catrien, je wordt bedankt hoor.
't Is lekker.”

„Weet je wat we doen moesten?” stelde Adri voor. „Een
gedicht maken met z'n allen, een schoon vaers. Ieder een regel

of wat, al naar zijn vermogen. Ter vereeuwiging van deze gelukkige stonde. Titel luidt: Na lijden verblijden."

„Toepasselijk," vond Simonie.

„Moet ook. Dora, jij zit vooraan, jij moet beginnen. En dan Eef en dan ik en zoo verder."

„Ja, gunst, ik weet niets, ik kan niet rijmen."

„Hè, wat een onzin Door, je krast maar wat neer. Ieder kan wel een beetje rijmen, en hoe doe je dat dan met je Sinterklaasverzen? Maak je die nooit? hoe is 't mogelijk! Nu, wees dan maar blij met deze prachtige gelegenheid, om 't te leeren; je treft 't."

Ze scheurde een blad uit een schrift en gaf 't Dora. Deze nam een peinzende houding aan, krabbelde na een poosje wat op. Onder haar arm schoof ze 't naar Eefje.

„Eens in een somber schoollokaal
Zaten we samen te treuren"

las die. Lang hoefde zij niet te denken

„We hadden op een vrije middag gehoopt
Maar ach, het mocht niet gebeuren.
Dus zaten we in zak en asch terneer
En bromden en klaagden en jammerden zeer,
Doch dicht bleven de deuren."

„Goeie tijd, wat een dichtader heb jij," verbaasde zich Adri, die meelas. „Had ik dat eerder geweten."

„Hoezoo?" Eefje mikte 't briefje op Adri's bank.

„Dan had jij mooi mijn Sinterklaasrijmen kunnen maken. Je doet 't zelfs nog beter dan ik. En ik kan 't al zoo goed."

„Heb je wel eens last van hoogmoedswaanzin gehad?"

Wending.

„Nee, maar daarom zou ik 't misschien wel kunnen krijgen. Waar je mee omgaat, daar wordt je mee besmet. Hè, daar gaat de bel, zonde hoor.”

Onmiddellijk liet Eefje alle verjaarsvreugden en verzen in de steek en wierp zich op haar Fransche schrift. Voor 't laatst brabbelde ze nog eens gauw de zinnnetjes op. Voor de lessenaar kreeg ze een beurt.

„Eef, sterkte,” werd er aan alle kanten gefluisterd. Aardig, maar wat had ze eraan. Uiterlijk volkomen kalm, stak ze van wal. Het ging, 't eerste deel had ze nog kunnen leeren. Misschien mocht ze halverwege gaan zitten, hoopte ze. Die hoop werd beschaamd. Al spoedig begon ze te hikkelen, maakte fouten, tenslotte zweeg ze maar heelemaal. Ze was er nu toch gloeiend bij, 't was niets.

„Ga maar zitten Eefje, je hebt de les niet geleerd. Is er een geldige reden voor?”

Eefje ging zitten, elleboog onder 't hoofd. Bij de vraag van den onderwijzer haalde ze norsch haar schouders op. Deze werd boos.

„Zou je niet eens die elleboog wegdoen en je behoorlijk gedragen, kind? Je hoeft heusch niet de verongelijkte te spelen hier, je moest je schamen. 't Is de laatste tijd al meer gebeurd, dat er aan jouw werk nogal wat ontbrak. Wat bezielt jou toch?”

„Gaat u niets aan.” 't Was eruit voor ze er erg in had.

„Wat zeg je?”

„Niets; niets meneer.”

„Zoo niets, niets, nu ook nog maar een leugen erbij. 't Is fraai. Ga de klas maar uit, kind en blijf om vier uur maar op me wachten. Ik wil jou hier vandaag niet meer zien.”

Eruit gestuurd, nooit had Eefje gedacht dat haar zoiets zou

overkomen. Met een wit gezicht ging ze langzaam naar de deur. Juist voor ze deze sloot, kreeg ze nog een glimp van haar verbaasde klasgenooten te zien. Waar moest ze nu eigenlijk heen? Naar 't wachtkamertje zeker, ze had weleens zooiets gehoord. Het was er koud, het haardje brandde niet. Op de stoel bij 't raam ging ze zitten, vouwde haar armen over elkaar. Het vertrek was maar klein, een paar fietsen van onderwijzers stonden tegen de muur en aan de overzijde een breede geelgeverfde kast. Daar werden allerlei boeken in bewaard, de Bijbels stonden er ook in, wist Eefje. Zij had ze, met een ander meisje, wel eens moeten halen en uitdeelen. Eigenlijk had ze best zin om eens te kijken of er niets leuks in lag, een leesboek dat ze niet kende. Maar dat waagde ze toch niet, 't was erg onbescheiden en niet goed om dat te doen. En stel je voor, dat 't gemerkt werd. Wie weet, wat haar dan nog overkwam!

Ze trok het scheeffliggende tafelkleedje een beetje rechter en geeuwde. Vervelend was 't hier. Hoe lang zou ze er nog moeten blijven? Stellig een heele tijd, de les was pas aan de gang. Koude voeten dat ze kreeg, o wat had ze 't land. 't Moest je ook maar tegenloopen. Wat zouden ze in de klas wel van haar zeggen? Waar zouden ze nu aan bezig zijn, aan 't nakijken of aan 't bespreken? Ze voelde zich zoo buitengesloten. Akelig moest dat zijn, als je er dikwijls uitgestuurd werd of zou je eraan kunnen wennen?

En om vier uur moest ze wachten. Natuurlijk kreeg ze een preek en strafwerk. Och dat was 't ergste niet, daar kwam ze wel overheen. Maar 't slechte cijfer, dat bleef. En de schande zou ze ook niet direct vergeten. O wat voelde ze zich ellendig.

Als ik 't nu straks maar eens tegen iemand kon uitzeggen, dacht ze, iemand die 't begreep. Straks als ik thuiskom en moe

en verdrietig ben. Dolgraag zou ik dan eventjes verwend worden met een kopje thee, een gezellig praatje bij de kachel, om 't leven weer goed voor me te maken. Maar ik zal niets durven zeggen, dan krijg ik nog een standje op de koop toe en alles is toch al zoo naar. Daar schiet ik niets mee op, ik kan beter mijn mond houden en mezelf troosten met een mooi boek. Nee, niet met een mooi boek, want dan is 't morgen weer precies eender en er moet hoognoodig een eind aan komen.

Een jongen uit de hoogste klas kwam binnen om de bel te luiden. Gelukkig, nu kon ze weg. Vlug liep ze de gang over, gluurde door een kier van de deur naar binnen. 't Terrein was veilig, vooruit maar. Met een hoeraatje van Door en Adri werd ze ontvangen.

„Kind, wat was hij kwaad op je,” zei Adri, „hij zag gewoon paars. Niet rood, maar paars. En dat op jou, Eefje, 't klinkt ongelooflijk.”

„k Zal blij zijn, als deze dag om is,” verklaarde die. Toen zag ze Leny Horsting luisteren en draaide zich om in de bank. Ze schaamde zich een beetje. Wat zou die wel van haar denken. Dat ze stom was of lui, of misschien allebei.

Onder de rekenles kreeg ze nog een standje, omdat ze de sommen verknoeid had. Ja, vervuld als ze was met de narigheid van de dag, had ze maar half geluisterd naar de bespreking, en toen begreep ze er later niet veel van. Ongelukkiger dan ooit voelde ze zich. Ze beet op haar lippen om zich goed te houden. Was 't maar vast avond!

Eerst moest ze echter nog op het strafwerk wachten. En toen ze dat eindelijk had, — een heele vracht was het —, en ze buiten adem op het pleintje aankwam, zag ze de bus juist om de hoek verdwijnen.

HOOFDSTUK IV.

OM DE EER.

Stralend scheen de zon in Eefje's kamertje.

Het notenhouten kastje met de vele laadjes glansde warm roodbruin en de kleuren van de cactusbakjes in de vensterbank — terra, blauw, rood en groen —, leken feller dan eerst. Een mat licht blonk in de tinnen beker op de schoorsteenmantel, waarin 't wit donzig wollegras en enkele oranjeroode lampionnetjes stonden. Op tafel een paar crocusjes, die heel 't vertrekje vroolijk maakten, zoodat je vergat te letten op 't verschoten behang, de ver van nieuwe vloermat en de meermalen herstellde gordijnen.

Eefje zelf vergat dat ook. Ze had trouwens geen tijd om aan die prulligheden te denken. Een kleine rimpel stond recht tusschen haar fijne, donkere wenkbrauwen en de losgesprongen haarlok, die telkens als Eefje haar hoofd bewoog, lichtzinnig heen en weer danste, werd even vaak onverbiddelijk naar achteren gestreken. Ze ploeterde, ze zwoegde, om de scha in te halen en om geen lagere cijfers op haar rapport te krijgen. Want als dat toch eens zou gebeuren! Verschrikkelijk zou ze dat vinden.

Voor al om Leny Horsting, die ook een flink stel hersens scheen te hebben. En dat zou wat zijn, als zoo'n wildvreemd kind dat sinds een blauwe Maandag in haar klas zat, haar de eerste keer de beste versloeg. Iets om je leven lang niet meer te vergeten. De eerste keer dat ze Leny zag, had ze gedacht: ze is

aardig en wat een lief gezicht heeft ze. Telkens had ze moeten kijken naar dat meisje met die lichtblonde vlechten, die onderaan overgingen in een krul, met die donkerblauwe oogen in 't rustige, blanke gezicht. Als ze lachte, kwamen er kuiltjes in haar wangen. Ik wou dat zij met mij vriendin wou worden, had ze gehoopt. Het kan best, we wonen in hetzelfde dorp. Leny, mijn vriendin; leuk zou het zijn. Als ze maar wilde.

Toen kwam Leny naast Adri te zitten, Adri met haar dolle vroolijkheid, haar invallen, haar grappige verhalen. Adri, die leuk was en algemeen bemind, Adri met haar vele mooie jurken en haar huis, waar alles zoo luxe was ingericht. En Adri was aardig tegen 't nieuwe meisje, natuurlijk, waarom niet? Er was geen enkele reden voor om niet aardig te zijn. Die eerste dagen leek 't wel of Adri haar vriendin zou worden, och gek zou 't niet zijn, ze zaten ook naast elkaar. Ze praatten samen, ze wandelden samen en Eefje trok zich teleurgesteld terug. Het werd niets, alweer niets; wie die met Adri Veremans ging, zou nog naar Eefje de Wit omkijken?

Zij had geen mooi huis en leuke jurken, zij was niet geestig of had leuke invallen. En ze kon nooit direct meedoen zooals Adri, eerst moest ze een beetje wennen.

Ik mag ook nooit iets, had ze in stilte geschreid, niet eens een vriendin kan ik krijgen. En ik vond haar nu juist zoo lief, ik hield al van haar. Nu wordt ze vast Adri's vriendin en ik mag toekijken.

Maar toen ze uitgeschreid was, had ze trotsch gezegd: en 't kan me toch niets schelen, lekker niets. Dan wordt ze maar Adri's vriendin, mij een zorg. 'k Zal me zelf wel redden, net als anders. En 'k zal haar laten zien dat ik ook wel iets kan. Ik ben altijd knap geweest in de klas.

Vanaf toen was er langzamerhand in haar een soort wrevel ontstaan tegen „dat nieuwe kind”. Zelden zei ze iets uit zichzelf tegen haar en haar antwoorden klonken korter dan ze zelf wist. Gedeeltelijk kwam dat door gekwetste trots, gedeeltelijk uit een soort vrees, dat ze iets geks zou zeggen. Diep in haar bleef ondanks alles iets over van die eerste, zachte genegenheid, al wilde ze dat zichzelf niet bekennen. Nu, na die teleurstelling wilde ze geen vriendschap meer; de gelegenheid daarvoor was verkeken, vond ze. Wanneer Leny nog zou willen, dan zou zij, Eefje, niet meer willen. Dat had ze dan maar eerder moeten doen.

De stemming was er bij Eefje niet beter op geworden, toen ze begreep dat Leny minstens even knap was als zij. In het begin had ze een beetje geslabakt, later zag ze in dat ze hard moest werken om met Leny gelijk te blijven. Nu moet ik dat zeker ook nog verliezen, had ze boos gedacht, 't eenige waardoor ik iets waard ben. Door haar. Was ze maar gebleven, waar ze was. Haar bitterheid groeide stil. Alle krachten spande ze in, het werd hard blokken, maar dat had ze ervoor over. Wanneer ze haar scha van de eerste weken maar in kon halen. Soms vreesde ze, dat 't niet gaan zou.

Het ging wel weer goed op school, maar dat was haar niet genoeg. Ze wilde betere cijfers hebben dan de anderen uit haar klas. Ze wilde toonen, dat ze wat kon, dat ze iemand wás. Misschien zou Leny dan een beetje respect voor haar krijgen, als ze zag dat ze knapper was dan zij.

Eefje verschoof op haar stoel en rekte zich eens. Over het behang bewogen zich de schaduwen van de boomtakken. Ze moest kijken naar de grillige vlekken en lijnen en dan zag ze naar de blauwe lucht.

Heel even moest ze uitblazen. Ze sprong op en wierp een

raam open. Wat was 't heerlijk weer! Nog wat koud, maar verder volmaakt.

In de vensterbank ging ze zitten, de cactuspotjes zette ze zoo lang op tafel. De wind streek langs haar gezicht en maakte haar haren los. Een frissche geur steeg naar boven, ze snoof en snoof.

„Voorjaar,” zei ze zacht, „wat heerlijk. Zouden de katjes al bloeien en 't speenkruid?”

Ineens kreeg ze lust er op uit te trekken. Maar daar stond de tafel met boeken en schriften, het kon eenvoudig niet. Werken moest ze immers. Er zou later nog wel eens een dag komen, waarop ze naar buiten kon gaan.

Beneden knerpte 't grint, Eefje boog zich voorover. Daar liep Jannie, zonder muts en het roode manteltje open, zingend langs 't huis. Haar kleine armpjes torsten een bos wilgetakken. De grijze katjes zaten er al aan.

„Jannie,” riep Eefje naar omlaag, „kom eens boven!”

Het kind hief het gezichtje op, een lach in de bruine oogen. „Kijk eens!” juichte ze. Toen kwamen er al gauw voetjes de trap op. De deurknop werd omgedraaid en daar stond Jannie, glunder en trotsch. De bos wilgetakken, die ze droeg, was al belangrijk gedund. Eefje streek over 't korte goudbruine haar. Lekker kind, dacht ze. Ze zei: „Wat een mooie katjes, Jannie.”

„Deze zijn voor jou,” lichtte haar zusje in. „Moeder heeft er ook.”

„Hoe kom je eraan?”

„Gekregen, van die nieuwe mevrouw in dat huis aan de dijk.”

Eefje bezon zich: een nieuwe mevrouw, waar in de wereld kon dat zijn?

„Je weet wel, waar 's zomers die paarse bloemen langs de muur groeien,” hielp Jannie.

Paarse bloemen. Clematis. Er trok een wolk over Eefje's gezicht. De Horstings? 't Kon niet gekker.

„Was er alleen maar een mevrouw?”

„Nee, ook nog een meisje, net zoo groot als jij, met heel lang haar, in vlechten. Ze heeft met mij gespeeld. Van de mevrouw heb ik de takken en een lekker koekje gekregen. En ik mag nog eens terugkomen.”

„Ja maar puck, je weet toch wel, dat je zoo maar niet bij vreemde menschen binnen mag komen. Dat wil vader niet hebben. Of had je 't gevraagd?”

„Nee, maar moeder was er toch niet boos om.” Natuurlijk gevleid door de belangstelling, dacht Eefje schamper. 't Zou ook wat.

Ze stond op uit de vensterbank, rommelde in haar tasch. Twee toffees moesten er nog zijn, wist ze. Ah, daar waren ze.

„Hier, die zijn voor jou. Je houdt er toch wel van, hè? En ga nu maar met je bal spelen.”

„Wil je die takken dan niet?”

Eefje keek naar de jonge, bloeiende takken. Dat zachte grijs zou wel mooi kleuren bij het tin van de beker. Ze zouden in die groote, kristallige vaas ook wel mooi zijn. Verleden jaar, schoot 't haar te binnen, hadden daar die hazelaarkatjes in gestaan, die lange goudgele. Totdat de blaadjes waren uitgekomen. Feestelijk was 't geweest. Ze had ze bijna zien groeien en iedere dag was haar het voorjaar heel nabij geweest. Zachtjes duwde ze de takken terug.

„Nee Jannie, het kan niet. Je ziet toch wel, ik heb nog wat staan in die vaas. Ze kunnen er niet meer bij. Vraag maar aan Nel, die vindt 't vast wel leuk. Daag.”

De kamerdeur deed ze open, 't kleintje verdween om Nel te gaan zoeken.

Vaarwel lieve lente, zuchtte Eefje en ging 't raam sluiten. 't Zou anders te kil worden.

Ze lachte. Een mooie vertooning zou dat worden: op haar kamer katjes, afkomstig van Leny Horsting. Dan liever geen katjes. Ze kon ze zelf ook nog wel gaan snijden in de grienden. Morgen zou 't vast een mooie conversatie worden. Op de manier van:

„Zeg, gisteren is je zusje bij ons geweest. Aardig kind is dat.”

„O ja,” zou ze antwoorden en erbij denken: stel je voor, dat je 't wagen durfde, Jannie niet aardig te vinden.

De andere zou verder gaan: „Ja en dadelijk was ze op haar gemak hè. Zoo niets verlegen, leuk. Ze mag best nog eens een keertje komen.”

En dan zij, Eefje, antwoordend, zoo onverschillig mogelijk:

„Och, Jannie heeft zooveel menschen, waar ze naar toe gaat. Iedereen houdt van haar, ze heeft nu al haast geen tijd om bij haar oude kennissen te gaan kijken.”

Wat een eer anders, ze måg. Net of je daar blij om moest zijn notabene. Nu, ze hadden de familie Horsting heusch niet noodig, al woonde die in een mooier huis en was Leny's vader godsdienstonderwijzer en de hunne timmerman. En 't was evenmin noodig, dat Jannie er nog eens heen ging. Wat had ze er te maken? Ze hoefde niet te dienen tot hun tijdverdrijf, later kon ze ook wegblijven.

Zoo gingen Eefje's booze gedachten.

Enfin, ze zou haar stemming niet laten bederven door dat kind. Kom, ze moest maar verder gaan met leeren, ze schoot geen steek op. Dichter trok ze 't boek naar zich toe. Hè, waar waren

die aantekeningen nu gebleven? Ze bladerde het boek door, niet te zien. Tusschen de andere spullen soms? ook al niet. Zou ze 't papiertje vergeten hebben, och nee, toen straks had ze 't nog gehad. Onder 't notenhouten kastje zag ze iets wits schemeren. Haastig erheen, opgeraapt, gekeken; ja, dat was 't. Viel al weer mee.

Met nieuwe ijver herlas ze de neergekrabbelde woorden, tot ze alles wist. Soms keek ze nog wel eens naar buiten, waar de hemel lichter van kleur werd. Over de akkers trokken langzaam de paarden hun ploeg voort. Meeuwen zwierven achter hen aan en leken tegen de lucht op vliegende, witte strepen. Over de weg liep een man, fluitend, met een spa op zijn rug. Hij zag er zoo sterk en opgewekt uit.

Bram moest ook nog helpen spitten, herinnerde ze zich. Hij hield niet van dat werk. Hoe was 't mogelijk? Zij zou 't karweitje wel van hem willen overnemen. Nu daarbuiten te staan in de zonneschijn, onder de wijde hemel. De zwarte grond om te spitten, zoodat die los en donker werd. Altijd kon je zien, welk gedeelte al gedaan was. Als je daarmee klaar was, zaaien; het zou gaan groeien. Later zou je weten: aan dat werk heb ik ook mijn deel gehad. Wanneer het zomer was en alles groot en goed geworden, zouden de menschen er zich mee voeden. En een van de velen was je geweest, die gemaakt hadden dat dit kon. Was 't dan niet goed om dat te doen?

Eefje verheugde zich bij de gedachte, dat zij ook zooiets zou mogen. Waarom zou ze 't niet eens vragen? Of stond 't gek? Maar in hun eigen moestuintje dan, dat zou toch best kunnen.

Tenslotte klapte ze haar boek dicht: klaar was ze. Voor 't naar bed gaan kon ze nog wel een tijd aan haar schortje borduren. Beneden waren ze allen samen. De radio stond aan. Prettig,

om nu nog een uurtje hier te zitten, dacht ze. Moeder die bezig was met kousen stoppen en vader met lezen en Nel, die een brief schreef. Er waren toch ook wel leuke dingen in 't leven. Maar waarom was Bram er nu weer niet bij? Was hij nu nog in de werkplaats bezig met z'n houtblok?

„Eefje,” zei moeder, „denk je er aan, dat je morgen uit de stad bloem en rozijnen meebrengt voor de cake? Het is zoo'n tijd geleden, dat ik er een gebakken heb.”

„Vast,” zei Eefje. De melk op de kachel begon te koken. Nel stond op om koffie in te schenken. De omroeper kondigde een nieuw nummer aan: een Tyroler lied. Jodelen, dacht Eefje verheugd, dat klonk zoo eenig. Als je goed luisterde, kon je je er de stille bergen en de blauwe hemel bij voorstellen. Ze ging ervoor verzitten en vergat alles onder 't luisteren.

HOOFDSTUK V.

BRAM.

In het lage groengeverfde schuurtje, dat als bergplaats werd gebruikt, was Bram druk bezig. Door de open deur drongen de kloggeluiden naar buiten, waar alles bestraald werd door de middagzon. IJverig werkte hij door. Soms ging hij een paar passen achterwaarts om zijn werk te keuren. Voor hij verder ging, streek hij liefkoozend over 't lichte hout.

Hij hoopte zoo, dat zijn stuk goed zou worden. Van 't lompe stuk hout hadden zijn handen een rond jongenskopje gemaakt. Een jongenskopje met een parmantig kuifje en zachte oogen en kuiltjes in de wangen. Zoo moest 't worden. Vaak had hij 't jongetje zien spelen, wanneer hij naar de Ambachtsschool ging. Nu probeerde hij de argelooze, kinderlijke trekken in 't hout te kerven, maar 't was zoo moeilijk. Soms wanhoopte hij eraan of hij 't wel ooit naar zijn zin zou krijgen.

Dan streek hij zijn eigen donkere kuif achterover en stonden zijn oogen somber in zijn jong, gesloten gezicht. Twee scherpe lijnen groefden zich van de neusvleugels naar de gevoelige mond. Hij dacht 't niet te kunnen verdragen als zijn illusie, de eenige die hij had, een mislukking werd. Alleen in zijn werk kon hij geheel vergeten, wat hij miste. Dit, zijn teekenen en sinds kort de houtbewerking, was zijn eenige troost. Zonder dat zou 't leven hem heelemaal niets meer waard zijn. Was 't niet erg, dat hij

nooit, zijn heele leven lang niet, mee had kunnen doen met de wilde spelen, die de jongens uit 't dorp verzonnen? Dat hij nooit aan sport zou kunnen doen, als de anderen van zijn leeftijd, nooit een balletje trappen, niet eens een ferme wandeling maken. Nauwelijks zou hij in staat zijn behoorlijk werk te verrichten, hij werd zoo gauw moe, hij met zijn anderhalve been.

Al dat verdriet dat hij niet zeggen kon, had hem bitter gemaakt en eenzellig. Waarvoor leefde hij als hij nergens voor deugde, als hij steeds ontberen moest, wat de meesten als vanzelfsprekend en zonder dankbaarheid aanvaardden?

Driftig klemde hij zijn tanden oopen. Met gefronste wenkbrauwen bezag hij zijn werk.

O, als hij dit ook eens verliezen moest, zijn eenige troost.

Buiten scheen de zon, sjilpten de musschen. De sneeuwkllokjes hieven hun fijne witte kopjes naar de hemel.

Maar Bram lette er niet op.

Als hij maar wist, wat zijn werk waard was. O, iemand die 't hem eerlijk zei! De kameraden vonden hem hierin wel knap, al haalden ze ook verder hun schouders op over zijn liefhebberij. Liefhebberij? Ja, zoo zagen ze 't thuis ook. Maar het was hem veel meer dan dat, hij voelde 't als zijn levenswerk. Daar wilden ze thuis niet van hooren, „je kunt er nooit je brood mee verdienen,” zeiden ze. „Wanneer ik er mijn geluk dan maar mee verdien,” had hij eerst willen zeggen. Hij had 't niet gedaan, uit vrees overdreven te worden gevonden. Ze noemden hem toch al een rare jongen, allemaal. Nu ja, 't kon hem wat schelen, ze mochten denken wat ze wilden. En om hun oordeel over wat hij maakte, gaf hij ook al niet veel. Ze keurden 't alleen maar goed uit medelijden, omdat hij anders niets had. En hij wilde zijn werk beoordeeld hebben naar 't werk zelf, niet naar zijn ledematen.

Kwam er maar eens iemand, die eerlijk zijn meening gaf. Dan wist hij waar hij op te rekenen had.

Hij hoorde iemand naar de schuur toekomen. Onwillekeurig ging hij voor zijn werk staan, als moest hij 't beschermen. Vlug greep hij zijn beitel.

Eefje kwam de schuur in. „Toe Bram, pomp jij mijn banden even op, ik wou met Nel gaan fietsen. En ze staat al te wachten.”

„Doe 't zelf,” bromde hij norsch terug, zonder van houding te veranderen.

„Gezellig ben jij. Waar is de fietspomp?” Eefje keek hem onderzoekend aan. Lukte het niet?

„Weet ik 't, zoek 'm maar.”

„Och suffie,” Eefje bukte zich, „daar ligt hij, vlak bij je voeten. Je had er best op kunnen trappen.”

„Daar had ik heusch geen erg in,” bekende hij met een kleur. Zijn zusje kwam naast hem staan. „Laat eens zien waar je aan bezig bent.”

„Of jou dat iets kan schelen,” maar hij ging toch opzij om het licht erop te laten vallen.

„Waarom niet? O, wat leuk,” viel ze enthousiast uit. „Dat is schattig, zeg.”

„Werkelijk?” Toen hij opzij keek, ontmoette hij haar verraste, eerlijke oogen en een gevoel van opluchting kwam over hem. Ze meende het en ze vond 't goed. Was er dan toch iemand, die kon begrijpen?

„Meen je 't?” moest hij nog eens vragen.

„Ja, echt.”

„Dan durf ik er verder aan te werken,” zei hij, met een licht in zijn oogen. „Zie je, ik was zoo bang dat 't mis was of half goed. En ik wil 't niet half hebben, 't moet heelemaal goed zijn.

Alleen dán is 't de moeite waard. Als ik 't niet kan, smijt ik er net zoo lief de boel bij neer. Ik wil geen half werk leveren, het moet echt zijn; niet een spelletje voor mezelf. Daarvoor zou ik willen leven, dan wist ik dat ik ook iets presteerde, ergens goed voor was. O Eef, je weet niet half hoe ellendig alles soms is. En je moet zelf alles uitzoeken. Dat ze je eerder uitlachen dan bemoedigen, is zoo erg nog niet, daar wen je ook aan. Als je dan zelf maar gelooven kon, dat er iets in zat, in je werk; dat je het kón. En dat weet ik soms juist niet." Bruusk draaide hij zich om. Een paar oogenblikken was er geen enkel geluid in 't schuurtje. Dan zei Brams stem gesmoord:

„Nou, ik dacht dat je moest fietsen met Nel."

„Ja, dat is ook zoo. Dag, hoor."

„Bonjour." Eefje ging stil weg.

Had zoo iedereen niet zijn moeilijkheden, die hij verzweeg, peinsde ze. Zijzelf en Bram en wie weet, wie nog meer. Nooit had Bram tegen haar erover gepraat. Hij had 't ook allemaal alleen moeten verzetten. Kranig had hij zich gehouden, hij had 't veel zwaarder dan zij. Maar ellendig was 't, dat ze hem niet helpen kon, al wilde ze nog zoo graag. Machteloos stond ze. Zij kon 't leed niet van hem afnemen, niet maken dat hij talent had. Zijn levenswerk — het werk van je leven. Waar je altijd genoeg aan had. Als je dat moest missen... Erg was dat.

Sneller traptten haar voeten, ze schoot Nel een eind voorbij.

„Wat krijg jij ineens een haast," zei die lachend, toen ze Eef had ingehaald. „En waarom ben je zoo stil? Je zegt haast niets."

„Och," Eefje aarzelde, „ik dacht over Bram."

„Bram?"

„Ja..." ze zocht naar woorden. „Hij tobt over zijn werk en er is niemand die 't ernstig neemt of hem raad geeft, en hij geeft

er zijn heele hart aan. Hij is bang, dat hij 't niet goed genoeg doet en als dat zoo is, dan wil hij ermee ophouden, hij wil niet half zijn. En als hij dat werk kwijt is, houdt hij niets meer over; het beteekent alles voor hem. Ik vind 't zoo ellendig en wat kan je eraan doen? Niets. Wanneer 't niet gaat, zal hij nooit ergens anders gelukkig mee kunnen zijn. En niemand kan 't hem geven, als hij 't niet heeft."

Nel staarde ernstig voor zich uit.

„Ja," zei ze eindelijk, „ik geloof wel dat zoiets afschuwelijk moet zijn. Iets te verliezen, waar je hart aan hangt. Maar als hij er eens met een leeraar over praatte, hoewel, dat lijkt me ook niet gemakkelijk. Ik weet niet wat we er aan doen moeten."

„Ik evenmin," antwoordde Eefje bedrukt. „Wat voel je je toch eigenlijk arm en klein," ging ze even later verder, „als je bedenkt, dat je zoo weinig doen kunt om iemand te helpen, al houd je nog zooveel van hem. Vind jij ook niet?"

Er trok een blos over Nels gezicht. Zou ze durven?

„Och..." haar stem beefde even, „dat is wel zoo, maar gelukkig hebben we God nog."

„God?" Eefje's oogen werden groot.

„Ja natuurlijk," praatte Nel haastig verder, „wat dacht jij dan? Je bent toch niet heelemaal alleen, er is altijd Iemand, aan Wien je alles zeggen kunt en Die je door de moeilijkheden heen helpt."

„Geloof jij dat?"

„Zeker geloof ik dat, ik weet het. Iedereen heeft zijn moeilijkheden Eef, ik heb ze ook en Karel evengoed. Maar ik heb altijd nog moed om verder te leven, ik durf nu weer, omdat ik dat geloof." Eefje vroeg niet verder en een tijdlang reden ze zwijgend voort tusschen de lichtgroene weilanden. Toen wierp Nel haar

hoofd achterover en strekte haar arm naar een prachtige polspeenkruid, die aan de overkant stond.

„Kijk toch eens aan Eef, is 't niet schitterend?”

„Geweldig,” vond Eefje ook.

„Zeg, daar moeten we wat van meenemen voor thuis, hoor. Om in die kom op 't buffet te zetten.”

„Maar ze staan aan de overkant.”

„Wat geeft dat, ik spring er over. Kijk, zoo.” Nel had haar fiets in 't gras gelegd, nam dan een aanloopje. Daar stond ze al tusschen 't gras bij de sloot. „Ziezoo, hier ben ik.” In een oogenblik had ze een behoorlijk bosje, toen een elastiekje om de bloemen gedaan. „Vangen, Eef.”

Eén, twee bossen belandden aan de overkant. Spoedig kwam Nel ze na. Door 't slootje kwam rustig een troepje eenden aanzwemmen. Bruine en witte.

„Laten we even wachten. Ik heb nog een stukje brood in m'n mantelzak zitten. Van gistermiddag.”

„Schanaaal,” vond Nel. „Je had 't op moeten eten. Komt 't daardoor, dat je magerder wordt?”

„Van één korstje,” protesteerde Eef lachend. „En daar maak ik nu die eenden gelukkig mee. Kijk ze eens happen. Dat is natuurlijk een onverwachte tractatie voor ze.”

„Kom, 't wordt tijd, dat we omkeeren. Anders zijn we zoo laat.”

Ze raaptten hun fietsen op en gingen terug langs een andere weg. Thuis gekomen, zetten ze allereerst de bloemen in het water. „Net gouden sterretjes.” En van de overgeblevene vlocht Eefje een kransje voor Jannie.

„Nu heb ik een kroontje op,” juichte 't kleine ding, toen de versiering om haar hoofdje was gelegd.

„Bram moest haar zoo maar eens teekenen,” zei moeder. „'t Zou zoo aardig zijn voor de kennissen. Of zou hij geen zin hebben?”

„Laat vader je ook eens bewonderen, prinses,” zei Eefje. „Maar vergeet niet terug te komen vandaag.” Voorzichtig schudde Jannie van neen en verdween.

Onder het eten stond de kom met speenkruid op tafel.

„Nu komt de goede tijd weer aan,” zei vader, toen hij naar de bloemen keek.

„Vader, ik ben een prinses,” riep Jannie hem weer toe.

„Mooi, hoor.”

„Krijg ik nu ook een schep?”

„Een wat?” vroeg haar vader verbaasd.

„Een schep.”

„O ze bedoelt zeker een sceppter, is 't niet puck? Maar een prinses heeft die toch niet.”

„Dan zal ik er voor Jannie een mooie maken, hoor,” beloofde Bram met een knipoog naar de anderen. „Jij bent toch ook geen gewone prinses, hè?”

„Nee, ze is een prinses van de lente. Een lentefee, kon je nog beter zeggen,” vond Nel en zette 't kransje wat rechter op Jannie's bruine haardos.

Voor Eefje die avond naar boven ging, keek ze eerst nog bij Bram naar binnen. Bij een oud, walmend petroleumlampje was hij bezig een stok te bewerken. Hij glimlachte, toen hij haar zag en wenkte haar binnen te komen.

„Kijk,” zei hij, haar de stok overreikend, „zoo wordt „Jannie's schep”. Hij is bijna klaar.” Eefje nam de stok in haar handen en bekeek hem aandachtig. Hij was bewerkt met een speenkruid-motief. „Mooi,” zei ze met haar smalle vingers over de bloemen

strijkend. „Erg mooi.” En gedachtig aan Nels woorden, vervolgde ze: „Zeg, heb je wel eens met je leeraar over je werk gesproken?” Bram aarzelde met zijn antwoord.

„Half en half. Die zei: Als er wat in je zit, komt het er wel uit mettertijd, maar als er niets in zit, kan het er ook niet uitkomen. Logisch, hè? Werken, probeeren, wachten, dat is 't eenige wat er op zit. Maar dat wachten is soms zoo moeilijk. Enfin, niets aan te doen. Over m'n sombere bui ben ik alweer heen.”

„Daar ben ik blij om,” zei Eefje eenvoudig. En ze dacht aan haar eigen donkere uren, en ook aan Nels woorden van die middag, over God. Zij durfde ze niet tegen Bram te herhalen, dat moest Nel zelf maar doen.

Toen schoot het haar te binnen, dat Nel heelemaal niet verbaasd was geweest over haar vragen of verontwaardigd over haar twijfel, omdat ze toch in een Christelijk gezin was opgevoed. Wist Nel dan zelf ook over die dingen mee te praten? Had zij het zelf vroeger ook moeilijk gevonden om God te zien als Vriend, als Helper, als Eén, Die heel dicht naast je ging in 't leven?

Misschien zou 't dan met haar, Eefje, ook nog eens goed komen. Ze hoopte het.

HOOFDSTUK VI.

DE SCHOOLCLUB.

Boven, in de ruime voorkamer van Simonie's huis, brandde flauw het gashaardje.

Door de hooge ramen viel het licht helder naar binnen. De kopjes en schoteltjes voor de gasten stonden gereed op het dressoir in de hoek. Een palm breidde er zijn langwerpige bladeren boven uit, als beschuttende armpjes. Tusschen de kussens van de divan zat een Pierrot, schijnbaar achteloos daar neergezet, triest voor zich uit te kijken. Een lichtroode cyclame en een paar tijdschriften in kleurig omslag op tafel, brachten vroolijkheid in het vertrek.

Simonie, die in de erker naar de varende schepen zat te kijken, kwam traag overeind.

Ze wendde haar blik naar de kamer, nam nog eens alles kritisch op. 't Voldeed wel, vond ze, alleen die poef lag nog wat stijf. Ze stond op, gaf er een klein schopje tegen. Dan liep ze naar de spiegel, verstak voor de zooveelste maal een speldje in het lichtblonde haar. Haar blikken gleden omlaag langs de nieuwe lichtgroene jurk.

Die jurk staat me goed, peinsde ze, leuk om weer eens iets anders aan te hebben. Hij kleurt goed bij mijn haar. Wat zullen

de anderen ervan zeggen? Misschien wel niets. En hoe zullen ze de kamer vinden? Ik zal 't wel aan hun gezichten kunnen zien. Ze zijn nog nooit bij mij geweest.

De pendule sloeg, één keer. Even schrok ze van de zware gongslag. Half vier al. Wat waren ze laat. Ze schoof met haar voet over de langharige vacht heen en weer. Lekker voelde dat aan en 't stond zoo chic! 't Was ook een dure vacht geweest, dat kon je zoo wel zien.

Toen keerde ze weer naar het raam terug en keek uit. Een fietser, een paar kinderen, een bakkerskar. Nog al niet! Driftig trok ze haar wenkbrauwen samen en stampvoette. Hard en vreemd klonk 't geluid in de stille, lichte kamer. Als 't nog langer duurde, konden ze wel wegblijven. Dan ging zij er van door! Wat dachten ze nu.

Daar trilde ineens het scherpe geluid van de schel door 't huis. Simonie herademde. Dat waren ze zeker. En ja, vlugge voeten, vele achter elkaar, kwamen de trap op. Een roffel op de deur, voor die openvloog en Adri, Eefje, Wim, Huib en Johan marcheerden de kamer in.

„Hier ziet u uw onderdanige dienaren,” zei Wim buigend. Simonie trok haar wenkbrauwen op.

„Wat doen jullie raar,” zei ze nuchter.

„Geweldig, wat een pracht zeg. En heb je je voor ons zoo mooi gemaakt? Hoe lang duurde 't wel, voor je klaar was?” Natuurlijk was 't Adri, die dit riep. Toen kreeg ze de cyclame in 't oog.

„Wat een schat van een cyclame heb je daar! Is die van jou? 'k Moet hem even zoenen.” En ze stoof er op af, haastig gevolgd door de bezorgde Simonie. Daarop pakte ze Eefje om 't middel, draaide met haar een paar keer in 't rond en plofte eindelijk op

de divan neer, bijna bovenop de Pierrot. Huib kon hem nog net redden.

„Hèhè,” zuchtte ze, „nou ben ik uitgeraasd, geloof ik. Ik had toch zoo'n dolle bui.”

„Dat hoef je ons niet te vertellen,” merkte Simonie op, die in 't Oudhollandsche stoeltje bij de haard was gaan zitten. Adri strekte haar beenen languit, plantte een elleboog onder haar kin.

„Is dit jouw hok?” informeerde ze luchtig. Simonie keek beleedigd. „Ziet het er hier zoo hokachtig uit?” vroeg ze.

„Lieve tijd kind, dat is de algemeene benaming voor zoo'n ding. Ben je daar boos om? Niet, o gelukkig, 'k was al bang.”

„Wij zijn de eersten, zeg,” zei Eefje nu, die rondgekeken had.

„Ja,” vond Huib, „als we dat hadden geweten, waren we nog even weggebleven.”

„Hierzoo,” protesteerde Simonie, „en ik heb al zoo lang gewacht. En waar blijven die anderen toch?”

„Daar zijn ze al,” want juist klonk weer de schel.

„'t Is te hopen, 't wordt tijd,” antwoordde Simonie en verschikte de kopjes op het dressoir. „Gastvrouw,” glimlachte Adri. Toen kwamen de anderen binnen. Drika Verhoeven en Jet Westra uit de negende klas en ook nog een stuk of wat jongens. Want tot de schoolclub behoorden leerlingen uit verschillende klassen. Wie zin had, kon lid worden. Dat waren meestal de besten, 't meerendeel voelde niet veel voor 't doel van de schoolclub. Bijna een jaar geleden was die opgericht. De bedoeling was nu en dan eens bij elkaar te komen om te praten over dingen, die de leden na aan 't hart lagen, te lezen of voor te dragen, muziek te maken en 's zomers fiets- of wandeltochten te maken.

„Vreeselijk degelijk,” had eens een meisje gezegd. „Jij hoeft er ook niet lid van te worden,” had Jet kalm geantwoord. „'t Is

alleen voor lui, die een beetje denken en meelevens willen met wat er in de wereld gebeurt."

De kamer raakte langzamerhand tamelijk vol.

„Sini van Walen kan niet komen," deelde iemand mee. „Op haar hoeven we dus niet te wachten."

„Dat is jammer," vond Drika, die op een poef vlak bij Eefje zat. „Sini heeft altijd van die interessante opmerkingen, daar missen we wat aan."

„Nou hoor eens, laten we dan maar beginnen," stelde Wim voor.

„Ik zal eerst even theeschenken, als jullie 't goed vindt." Simonie sprong op. „Wie helpt me even?"

„Ja hier," meldde Drika zich aan. Rechtop stond ze al, in haar eenvoudige, geruite jurk. „Ik wil ook wel," kwam Eefje, wat verlegen.

„Mooi, nee nu heb ik er genoeg," weerde de gastvrouw af, toen er zich nog meer helpsters aanboden. Spoedig zaten ze allen met een kopje thee bij zich en knabbelden op hun koekjes.

„We zitten hier best knus," vond Jet.

„Ja..." Drika staarde voor zich uit.

„Wat hoort er achter dat ja?" ondervroeg Jet. Drika aarzelde.

„Toe jongens," riep Freek van Dijk, die 't merkte, luidruchtig. „Drika heeft wat op 't hart, dat er niet af kan. De samenkomst is begonnen. Handje helpen, Drika?"

Deze lachte, maakte een afwerend gebaar.

„Zeg," begon ze dan moeilijk, „vinden jullie ook nooit, dat er in ons leven zooveel is, dat we best konden missen, zooveel luxe? Ik zeg 't misschien een beetje gek, maar ik voel 't zoo: is 't eigenlijk wel goed, dat er zooveel mensen zijn, die in nood zijn en zorg hebben, door de een of andere oorzaak, en dat wij

maar plezier maken en lekkere dingen eten en ons verder van de heele zaak niets aantrekken? Is dat nou niet egoïstisch? We hooren toch bij elkaar, allemaal."

„Daar kan je toch niets aan doen," vond Wim.

„En daarom kijk je maar liever een andere kant uit," antwoordde Drika heftig.

„Wat wou jij dan?"

„Dat weet ik niet, misschien kunnen jullie 't uitvisschen. Ik heb er al zoo vaak over gedacht. Op 't oogenblik lijkt alles voor ons mooi en goed. Maar als je nu mijn broer neemt, die is al bijna twee jaar werkloos. Een goeie kennis van mijn vader, met een ziekelijke vrouw en twee kinderen, loopt ook al een tijd zonder. Gister ben ik er geweest, je weet niet half hoe ellendig ik me voelde. En dan kom je buiten en op school, en alles gaat net als anders, maar dat kun je niet vergeten. Nog niet tenminste. Zoo straks, toen we thee zaten te drinken, voelde ik me echt bezwaard bij de gedachte daaraan. Mag dat wel, als er menschen vlak bij je lijden? Je kunt 't wel niet veranderen, dat is zoo, maar ik vind dit zoo onverschillig en je moet elkaar toch helpen. Eigenlijk moet je 't zelf toch niet goed willen hebben, als... een ander... in nood is."

Ze zweeg met een vuurroode kleur. Het was eruit. Nu zouden ze haar wel uitlachen en overdreven vinden. Enfin, dat moest ze verdragen, zij kon niet anders.

„Wat neem jij dat zwaar op," mompelde er een.

„De sociale kwestie dus," verklaarde Huib gewichtig.

„Ach wat," viel Freek heftig uit, „sociale kwestie, wat weet jij daarvan. Jij prakkizeert er hoogstens over of je das netjes zit en of je geld genoeg over hebt voor nog een pakje cigarettten. Bemoei je nou niet met dingen, waar je geen grein verstand

van hebt en gooi niet met zulke groote woorden, die je niet eens snapt. Als je zelf er iets door voelde, zou je niet met zulke termen aan komen zetten."

„Toe, jullie maken toch geen ruzie." Simonie wreef nerveus over haar armbandje.

„We probeeren 't uit te zoeken," antwoordde Freek kort.

„'t Lijkt wel of je socialistische ideeën hebt," waagde een te zeggen. Drika draaide zich snel om.

„Waarom? Omdat ik 't over medeleven heb, en over gemeenschapsgevoel? Dat staat anders in de Bijbel ook, jò. Moet je 't maar eens nalezen, als je mij niet gelooft. Je mág een ander niet in de modder laten zitten en zelf op 't mooie, veilige paadje blijven loopen. Dat is juist anti-Christelijk."

„Bravo, bravo. Rijden, rijden in een wagentje!" Huib klapte in de handen. Johan gaf hem een duw. „Doe niet flauw, zeg."

„En als je er dan ook in zakt?"

„Dan zak je desnoods mee. Dat moet je durven wagen. Maar wie zegt je, dat zoiets gebeurt? Ik geloof 't niet. Twee kunnen meer dan een."

„Maar hoe wou jij dan?" vroeg Eefje, die gespannen geluisterd had naar al die heftige woorden. Drika haalde haar schouders op.

„Dat weet ik ook niet. Alleen, ik voel dat 't zoo niet goed kan zijn." Ze keek triest neer op haar handen. Kleine handen, die rood en dik waren van 't werk, dat ze deden buiten de schooltijden.

„Oe-hoe," Wim geeuwde luid, „zullen we nu maar niet over iets anders beginnen? De middag gaat om zonder dat we iets uitvoeren. Later kunnen we daar nog wel eens over praten, je komt er toch niet klaar mee."

Ja later, later, uitstellen, net als de rest, dacht Drika heftig. Dat deden ze altijd. Alsof dit niet juist iets was, dat niet uitgesteld mocht worden. En niets uitvoeren; voerde je dan niets uit als je met elkaar over die dingen praatte? Je kwam er toch ook niet, als je de moeilijkheden van 't leven zoo maar opzij schoof. Dat was toch laf en niet eerlijk. Moest je dan niet vechten om een oplossing, met elkaar? Of lag 't aan de leeftijd, waren ze niet rijp genoeg voor die dingen; de meesten waren een paar jaar jonger dan zij. Het deed er niet toe, dan zou ze zelf wel een uitweg probeeren te vinden, alleen.

Ze hief haar hoofd en keek recht in de donkere oogen van Eefje de Wit, die toen naar haar glimlachte.

Drika's trekken ontspanden zich, er kwam een zachtere glans in haar oogen en nu kon ze ook rustig meeluisteren met de anderen naar de weemoedige muziek. En 't bevreemde kijken van sommigen raakte haar niet meer.

Eefje echter kon 't gesprek niet zoo gauw loslaten. Eigenlijk was 't wel waar, wat Drika gezegd had, vond ze, maar waarom deden die anderen dan zoo onverschillig? Adri ook. Die had gelachen en haar schouders opgehaald, toen ze Eefje's vragende oogen ontmoette. En dadelijk daarop gekheid gemaakt met Huib.

Ze werd geroepen om te zingen, met Adri samen. Adri zong tweede en Eefje eerste stem. Later zongen ze met z'n allen ook 't lied van de dag: Sarie Marijs. „O breng mij terug naar mijn ou Transvaal,” klonk 't door de kamer en ze huiverde. Zoo diep verlangend was het, net zoo verlangend als zij zich soms voelde. Ook werd er nog voorgelezen, uit „Vreugden van Holland” en toen was 't tijd om naar de bus te gaan.

„Adri,” fluisterde Eefje, terwijl ze hun mantels aantrokken, „hoe vond jij dat wat Drika zei?”

Adri trok haar bontkraag wat op. „Och wat zal ik ervan zeggen,” zei ze koel, „’t is onzin. Wat wil ze ermee. Ieder moet zijn eigen last dragen, dat is nu eenmaal zoo. En ik denk niet, dat je er nog een tweede bij kunt hebben. Hoor eens Eefje, ik geloof niet erg aan al die mooie dingen, meestal is ’t toch larie. En ik moet ’t alleen doen, nu laat een ander dan ook maar zelf zijn boontjes doppen. Ziezoo en nu zand erover. We moeten hard loopen om de bus te halen.”

Er lag een harde uitdrukking in Adri’s oogen, toen ze zich van de spiegel afwendde. Haastig deed ze haar handschoenen aan, zocht in haar taschje naar een zakdoek. Een paar snelle groeten werden gewisseld, toen gingen ze uiteen.

HOOFDSTUK VII.

ADRI ALS HUISVROUW.

Op een morgen in de Paaschvacantie kreeg Eefje een brief van Adri Veremans. Een beetje verbaasd opende ze de enveloppe, 't was nooit gewoonte tusschen hen geweest elkaar te schrijven.

„Wat een verknochtheid, hè,” plaagde Nel, die de brief had aangenomen. „Ze kunnen geen week buiten elkaar.”

„Nee maar,” zei Eefje, „en we zijn niet eens vriendinnen.”

„Zoo en je gaat toch geregeld met elkaar om, je reist samen, je bent samen op school, je praat samen, is dat geen vriendschap genoeg? Of moet er soms eerst een formeele liefdesverklaring aan voorafgaan?”

„Dat is onzin natuurlijk, maar ik vind 't toch niet eender.”

„Nu vooruit maar,” vond Nel, „vertel liever maar eens wat er in die mooie brief staat. O wacht, dat is zeker geheim, hè.”

„Heelemaal niet,” verklaarde Eefje, „haar moeder is ziek en nu moet zij zoo'n beetje voor 't huishouden zorgen. Ze vraagt of ik morgen bij haar kom. Morgen, nee vandaag nog, want ze heeft gisteren de brief geschreven. Zou 't gaan, denk je?”

„Welja, waarom niet?”

Eefje rende met de open brief naar boven, waar haar moeder al bezig was. In één adem rabbelde ze het nieuws over de brief en Adri's verzoek af.

„U vindt 't toch wel goed dat ik ga," eindigde ze.

„Zeker kind, het is mij best. Maar ruim dan eerst even de ontbijtboel op, hè, daar had ik nu op gerekend."

„Goed, moeder." Om eerder beneden te zijn, liet ze zich langs de trapleuning omlaag glijden.

„Ben jij nu een meisje van bijna vijftien jaar?" vroeg Nel, die 't zag, lachend.

„Hierzoo, kan ik 't helpen, dat we nog steeds geen lift hebben," was 't eenige antwoord. Want Eefje had haast, ze moest ook nog een andere jurk aantrekken en ze wilde de bus van kwart voor tien halen. Het ging trouwens wel, zag ze met een blik naar de wekker, maar je wist nooit wat er tusschen kwam. Toen ze bezig was met afdrogen, kwam haar moeder de keuken in.

„Kijk Eef, dit moet je eens meenemen voor mevrouw Veremans. Ze zal wel van iets frisch houden, denk ik."

Op de geschuurde, withouten tafel stonden ineens een flesch met perzik- en een met ananasschijfjes, die door Nel een paar dagen geleden uit de stad waren meegebracht.

„Ik zal ze in mijn schooltasch doen, moeder, die wou ik toch meenemen. Daar kunnen mijn schortje en slofjes ook goed in."

„Je doet maar." Moeder bukte zich om 't stofdoekenmandje uit de kast te halen. Eefje kon juist tegen 't licht haar profiel zien: de rechte neus, de leuke kin, de even omkrullende, donkere wimpers. Wat lief van moeder, dacht Eefje, terwijl ze het eene glimmende kopje na het andere neerzette, wat lief om daar dadelijk aan te denken. Moeder is altijd zoo goed voor de menschen, hoe kan ze dat zoo. Ik zou nooit als zoo kunnen missen als moeder. Tenzij alleen voor hen van wie ik houd. 't Lijkt wel of moeder van iedereen kan houden.

„Morgen zal ik een hoop voor u doen, moeder," zei ze ineens.

Haar moeder glimlachte. „Dat hoeft niet hoor. Je mag best eens een leuke dag hebben, 't is ook vakantie. En morgen, wel dan komt Hester immers werken.”

Och, dat was ook zoo. Nu, dan maar niet.

„Ga je maar gauw verkleeden,” zei Nel, die de keuken weer in kwam; „ik zal alles wel opbergen.”

„Je bent een engel,” zei haar zusje en legde als dank een koude hand in haar hals.

„Ai,” rilde ze, „kom eens hier als je durft.” Maar Eefje was al halverwege de trap. Na een paar minuten kwam ze kant en klaar beneden.

„Strijk Jannie voor me door haar pruik.”

„Waar is dat kind toch?” vroeg Nel.

„O, die heeft haar dag bij vrouwtje Peters.”

„Hè, de heele familie gaat uit, Bram is ook al weg, en wij moeten maar thuis blijven,” klonk 't klagend. „Enfin, we zullen 't ons wel gezellig maken, waar maatje?” Nel stak haar armen door die van moeder.

„Parkieten,” plaagde Eefje.

„Eef, je bus komt eraan,” riep vaders zware stem uit de werkplaats.

„O mensen, meteen mis ik 'm nog!” en verschrikt greep Eefje haar handschoenen en tasch van de aanrecht. Vader was al naar buiten gelopen om de bus op te houden. Zoodra ze zat, reed deze weg. Al gauw was ze bij Adri's huis. Voor de deur kon ze uitstappen, gemakkelijk was dat. Nog eer ze tijd had om aan te bellen, stond Adri al buiten.

„Hallo teederbeminde, ben je nog gekomen? Ik was zoo bang dat je de brief niet meer op tijd had gekregen. Nu, welkom in mijn koninkrijk, in óns koninkrijk kan ik beter zeggen.”

„Vanmorgen kwam je brief,” antwoordde Eefje, terwijl ze haar mantel afdeed.

„Leuke jurk is dat,” prees Adri. „Kom, we gaan er een toffe dag van maken.”

„Moet je dan niet helpen werken?”

„Welnee, hoe kom je daarbij, we hebben toch ook een dienstbode. Dacht je dat, ben je daarvoor gekomen? 'k Sta versteld over zooveel toewijding. Als ik in jouw plaats was geweest, had ik 't juist niet gedaan. Nee hoor, we ruimen een beetje de boel op en dan gaan we een beetje lekker kokerellen en eens een beetje wandelen, en daar tusschendoor een heele hoop gekheid maken. Nu weet je dus 't plan de campagne. Maar wat heb je in vredesnaam allemaal bij je?”

„Slofjes, schortje voor de huishoudelijke bezigheden.” — Adri grinnikte — „en dan dit en dit voor jouw moeder van mijn moeder.”

Ze pootte de flesschen op tafel.

„Roerend,” zuchtte Adri, „ik herhaal, wat een toewijding. Nu dan moet je 't haar maar zelf brengen. Stil maar, je hoeft niet zoo benauwd te kijken, ik zal wel meegaan. Hierheen, jongedame.”

Met een paar treden tegelijk sprong ze de trap op en Eefje moest wel volgen. In mevrouw Veremans' kamer waren de gordijnen nog gesloten. Een schemerlampje stond vlak bij 't bed te branden. Mat keek mevrouw op, toen ze Adri's stem hoorde. Duidelijk merkbaar was ze verrast door de attentie en ze bedankte Eefje hartelijk. Toen sloot ze weer de oogen. „Kom,” Adri wenkte met haar hoofd naar de deur.

„Ziezoo afgelopen,” zei ze zichtbaar opgelucht, toen ze weer buiten stonden.

„Wat scheelt je moeder eigenlijk?”

„O griep nu, geloof ik, of zenuwen, ik weet niet precies. Ze heeft wel vaker zoiets. Dan kan ze geen licht verdragen en ze eet haast niet en 't moet doodstil zijn in huis en er mag zoowat niemand bij haar komen. Maar toe, pieker daar nu niet over, laten we liever koffie gaan drinken en wat praten.”

Ze voerde Eefje mee naar de huiskamer, duwde haar in een clubstoel en ging zelf op de tafelrand zitten.

„Zie je,” begon ze, „jij denkt nu zeker, dat ik heelemaal niets uitvoer, maar ik zal je eens even opnoemen wat ik allemaal doe. Bedden opmaken, voor de waschtafels zorgen, stof afnemen, kopjes wasschen, eten koken, ja heusch dat ook. Dat vind ik wel 't leukste van alles. Maar vleesch braden kan ik niet, jij? Ben ik nu niet ijverig geweest en dat in de vakantie? Voor vandaag neem ik vrijaf, behalve wat 't eten aangaat. Help jij me erbij? dan gaan we straks eens fijn in de keuken rondsnuffelen en zien, wat we voor spullen in huis hebben. Goed?”

„Mij best, ik vind 't wel een leuk idee. Maar zou 't mogen?”

„O ja hoor, moeder bemoeit zich heelemaal niet met wat ik doe. En ik moet toch voor de huishouding zorgen, waar of niet? O zoo, dat dacht ik ook.”

Ineens zat ze op de armleuning van Eefje's stoel, gaf een klapje op haar schouder.

„Fijn jò, dat jij er bent. Wat zullen we 't eerst doen? Schuitje varen, theetje drinken?”

„Dolle,” lachte Eefje.

„Hoor nu eens Eef, nu had ik zoo gedacht. Om twaalf uur brood en dan zal ik zien of we er nog wat warmes bij hebben, voor de gezelligheid, purée of zoo. Vanmiddag gaan we dan voor de maaltijd zorgen, de glorie van de dag en zeg, ik heb

zoo'n erge zin om zelf koekjes te bakken of een taart. Zullen we 't probeeren? Maar jij moet meehelpen."

„O dat wil ik best."

Adri had weer de tafel bestegen, slingerde met haar beenen. Floep! daar schoot een pantoffeltje van haar voeten en kwam vlak voor de serredeuren terecht. Ze hinkte erheen, riep Eefje toen.

„Wil je de cactussen niet eens zien? We hebben er zoo'n massa. Leuk zijn ze, niet? Een poosje geleden stonden er een paar te bloeien. Bezoek dat we kregen! Enkel alleen om de cactussen. Jij had ook moeten komen. Ze waren zoo mooi. Maar prikken dat ze doen. Je hebt zoo maar een stekel in je vinger. Aai er eens langs, dan voel je 't."

„'k Geloof het zoo ook wel."

„En daar staan de goudvisschen. Vroeger waren er wel meer, maar ze gaan allemaal dood."

Aandachtig stonden ze even naar de goudvisschen te kijken, die snel door 't lichtgroene water schoten. Eefje wees naar hun bekjes. Er werd buiten tegen de serredeuren gekrabbeld, een geblaf barstte los. Een groote herdershond stond rechtop met zijn pooten tegen de ruiten.

„O dat is Nora," en Adri schoof haastig de deuren open. „Stoute Nora, dat mag je niet doen; nee, niet likken. Hè, vieze hond. Kom nou eens hier," ze trok 't uitgelaten dier aan zijn halsband naar zich toe. „Eerst liggen en koest zijn. Zoo, nu ben je braaf. Als je goed oppast, mag je vanmiddag met de vrouw gaan wandelen. Uit, fijn hè."

Adri krabbelde overeind, sloot de deuren. „Dag Nora." De hond bleef verlangend naar binnen kijken. Ze wuifde met haar hand.

„Hij heeft heimwee naar je,” zei Eefje.

„’t Is een gezellig beest. Ik heb hem al zolang. Nu gaan we in de keuken kijken.”

Uit de provisiekast diepten ze een blik sardientjes op, een pot pindakaas, eieren en overgeschoten aardappelen.

„Van de aardappelen maken we purée,” besliste Adri, „en die eieren gaan we bakken. Je houdt er toch van, hoop ik.”

„Ik lust zoowat van alles.”

„Mooi, wil jij dan de aardappelen fijnmaken? In die tijd zorg ik voor de rest.”

Zoo deden ze en het duurde niet lang of alles was klaar. Over de tafel in de huiskamer legden ze een wit tafellaken, waarop langs de randen en in de hoeken een vrolijkgekleurd patroon was geborduurd. In het midden kwam een Leerdamglas, waarin anemonen stonden. Bij ieder bord legden ze een groen klimoprankje neer.

„Gezellig ziet ’t eruit, hè,” vond Eefje vergenoegd, „’t is net of het eten zoo veel lekkerder smaakt.”

„Vind je ook niet?” genoot Adri. „O zie je, om al die saaie dingen in ’t huishouden geef ik niets, maar koken vind ik echt knus. Misschien ga ik later een kookcursus volgen. Vroeger was ik van plan naar kantoor te gaan, maar je krijgt toch geen baantje tegenwoordig.”

„Ik weet niet precies, wat ik worden ga. Handwerken doe ik graag, borduren en zoo. Ik kan zelf patronen verzinnen; voor m’n schortje van de handwerkles heb ik ’t ook gedaan, weet je niet? Weven en kantklossen lijkt me zoo eenig, en batikken. Dat wou ik wel graag leren, maar ik geloof dat ’t nogal duur is.”

„Daar heb ik geen verstand van,” was ’t antwoord. „Zeg, zullen we opstaan, of ben jij nog niet klaar?” Daarna trokken

ze naar de keuken om „lekkere dingen te maken”, zooals Adri 't noemde. Maar wat?

„Laten we bij 't degelijke beginnen,” stelde ze voor. „Vleesch. Jij kan dat ook niet braden, hè? Maar als we 't nu eens met gehakt probeerden, heb ik gedacht...”

„Dat kan ik wel klaarmaken, ik doe 't thuis ook wel eens.”

„Goed zoo. Dus is dat van de baan. Wat voor groenten. Een lekker slaatje? Huzarensla of zoo. Daar ben ik gek op. Nu, de aardappels koken we, dat kan iedereen. Ze zijn al geschild gelukkig. En 't toetje, daar moeten we iets knalligs voor hebben.” Ze bladerde in het kookboek.

„O, dat lijkt me verrukkelijk, koude rijstpudding. Tusschen twee haakjes, wil jij voor die sla zorgen, 't recept staat hier ook in. Dan zorg ik hiervoor. Wanneer er nu maar alles voor in huis is. 'k Ga even kijken.”

Weg wipte ze, 't trapje naar de kelder af en Eefje had een oogenblik 't rijk alleen. Ze leunde tegen de aanrecht, die ijskoud aanvoelde en las de opschriften van de glimmende potten op 't keukenrek. Uit de gepoetste, koperen kraan viel drup na drup in een emaille teiltje met water, dat in de gootsteen stond. Onder zich in de kelder, hoorde ze Adri heen en weer loopen en iets verschuiven. Spoedig verscheen deze weer met in een mandje een fleschje slagroom, gelatine en een paar citroenen.

„De rest is hier, geloof ik,” zei ze, naar de keukenkast gaande. „Wil jij soms een groot keukenschort voordoen, voor de spatten? Ik doe 't ook.”

Eerst werd de rijst met 't citroensap opgezet, en de suiker erbij gevoegd; terwijl de rijst moest koken, ging Adri de slagroom kloppen. De puddingvorm had ze al met water gezet. Eefje

begon met moed aan de huzarensla, 't recept in 't kookboek op de voet volgend.

„Zoo komen we wel klaar,” zei Adri tevreden. „Als 't nu maar lukt. En dan, straks, gaan we koekjes bakken, dat vind ik altijd zoo'n leuk werk. Kan jij dat ook? Anders leer ik 't je wel.”

Hun wangen gloeiden van ijver. Eentonig klonk 't geluid van de eierklopper door de ruime keuken. „Stil is 't overal, hè,” vond Eefje.

„'t Is hier altijd zoo stil. Wel saai. O ja, deze week is Leny Horsting ook nog bij me geweest. Die moest in 't dorp zijn; ik kwam haar tegen en vroeg of ze mee thee ging drinken, en ze deed 't ook. Kijk eens hoe mooi dik 't schuim al wordt. Je moet 't kunnen snijden.”

„Prachtig,” zei Eefje verstrooid. O, je zou 't zien, meteen werden Leny en Adri nog vriendinnen, je zou 't zien. Dan was haar kans voorgoed verkeken en was ze Adri bovendien ook nog kwijt. In verbazing over zichzelf hield ze een oogenblik haar handen stil: zou ze dan toch vriendin willen worden met Leny? Geloofde ze dan eigenlijk nog, dat 't kon? Ze begreep zichzelf niet en ze kon ook niet laten te piekeren over 't feit, dat Leny bij Adri in huis was geweest, daar als een intieme vriendin thee had gedronken. Ze kneep haar lippen opeen.

„Hé, hoe staat 't leven?”

„Best hoor?” Meteen begon ze snel te praten over 't eerste onderwerp, dat haar inviel. Samen bakten ze koekjes, chocolade koekjes, en genoten van de baklucht. Op een houten krukje gezeten, dronken ze thee. Tegen dat de schemering inviel, gingen ze een eindje wandelen. Langs de vaart en de slootjes met knotwilgen, en ze zagen uit over de weiden, die groote teer lila

plekken van pinksterbloemen hadden in hun groen. Bij een gewelfde steenen brug, die opzij begroeid was met mos en waartegen 's zomers muurleeuwebek bloeide, zooals Adri wist, hielden ze halt en keken naar 't rechte torentje, dat tegen de lichte avondhemel zwart leek. Naar de scheefgezakte huisjes van de overzij, die een nauw straatje vormden. Struikgewas en hooge populieren, met klepperende blaadjes, bogen zich over 't droomerig donkere water heen. Schilderachtig, vond Eefje.

Ze keerden, 't werd etenstijd.

Tegenover elkaar gezeten, aten ze van het gehakt, van de huzarensla, van de rijstpudding, die prachtig was uitgevallen.

„We zijn maar uitstekende huishoudsters,” knikte Adri voldaan. „Zelfs moeder vond de pudding goed en dat beteekent wat.” Voordat ze met afwasschen begonnen, zette ze thee. Dan kon Eef ook een kopje meedrinken, voor ze naar de bus ging. En de koekjes moesten gekeurd worden. „Verrukkelijk,” zeiden ze allebei tegelijk.

„Neem er wat mee voor thuis,” bood Adri gul aan. „Kunnen ze ons baksel ook eens proeven.” Zoo werd besloten. Voor 't tuinhek kon ze weer instappen. Adri, aan de deur staande, zwaaide haar na. Voor ze er erg in had, was ze thuis. Toen ze de gang binnenstapte, leek het haar eeuwen geleden, dat ze weging. Binnen was er bezoek van meneer Horsting, zei een knecht. Dat trof ze niet. Geen nood, dan ging ze vast naar boven. Met 't vertellen kwam 't wel in orde. Even later hoorde ze stemmen in de gang, een lach; de deur viel dicht. Ze haastte zich naar beneden, waar ze verbaasd opkeken.

„Waarom ben je niet binnengekomen?” vroeg Nel.

„Ik wou jullie niet storen, hè,” deed Eefje bescheiden, terwijl ze de koekjes uitschudde in een glazen schaalte.

„Zijn ze zoo lekker, als ze er uitzien?” vroeg moeder. „Dan moet je 't hier ook eens doen in de vacantie.”

„Afgesproken,” zei Eef trotsch. Nel schoot erom in de lach.

„Trek nu maar niet zoo'n verwaand gezicht. Je denkt toch zeker niet, dat je nu al huishouden kunt. Daar komt nog wel iets anders bij te pas dan koekjes bakken alleen.”

„Misschien kan 't kind voor een poppenhuishouden zorgen,” plaagde Bram.

„Poppen,” zei „'t kind” verachtelijk, „waar ik notabene nooit mee gespeeld heb. Op dergelijke minderwaardige praatjes ga ik niet eens in. 't Is bij jullie niets anders dan de kift, omdat jullie 't niet kunnen.” Ze barstten in een schaterlach uit. Moeder schudde 't hoofd.

„'k Denk dat ik maar eens boven ga kijken,” zei Eefje, terwijl ze naar de deur ging. „'t Eerste uur zie je me niet terug.”

„Op de vlucht gejaagd,” lachte Bram.

„Ga je een nieuw recept brouwen?” riep Nel haar na. De deur ging weer een eindje open en Eefje's hoofd verscheen om de hoek.

„'t Spottershuisje zal branden, denk er om,” verkondigde ze plechtig. „Ik zal jullie al de mislukkelingen laten opeten, hoor.”

En na deze bedreiging verdween ze, nu voorgoed.

In de kamer keerde de rust.

HOOFDSTUK VIII.

SPANNING.

Het weer was omgeslagen. Plotseling was 't guur geworden. „Wat we in Maart gemist hebben, krijgen we nu,” zeiden de menschen. „Zoo zie je maar, je houdt 't toch te goed.” Want wind en regen voerden heerschappij over 't vlakke land achter de dijk. En de golven droegen weer de witte schuimmutsen op hun hoofd. De jongelui, die naar de verschillende scholen in de stad trokken, hadden met April geen nieuwe maandkaart voor de bus genomen. Hun fietsen hadden ze te voorschijn gehaald en dag in, dag uit peddelden ze langs de wegen naar school. Hoewel 't haast niet te doen was, had een der meisjes opgemerkt. En een ander had gevonden, dat ze beter nog een maand hadden kunnen wachten. Hondenweer was het. Op school kwamen ze half doorweekt aan.

Eefje vond niet dat ze erop vooruit gegaan waren. Ten eerste kon ze nu geen les meer nakijken onderweg. Daarbij, ze moest vroeger weg en met dit weer was 't ritje allesbehalve plezierig. Ook ging Leny Horsting nu meestal mee. 't Was waar, zij had daar geen last van, zij zorgde wel dat ze bij een ander clubje terecht kwam. Al was 't gloeiend vervelend, daar Adri met die Leny Horsting voor zich uit te zien rijden. Soms riep Adri wel eens: „Eef, waar blijf je toch?”

„Hier,” antwoordde ze dan, „ik rijd hier best.” Een enkele keer had ze zich afgevraagd of ze niet onhebbelijk tegen Leny

deed. Nu, het kon haar niet schelen ook en sneller trapte ze, zoodat ze de anderen een heel eind vooruitkwam, heelemaal alleen.

„Ga je de wind weer voor ons opvangen?” riep er dan eentje, als ze langs het troepje schoot. „Joe...oe,” en ze leek wel opgewekt. Maar ze wist, dat die opgewektheid een leugen was. Wáár was ze, wanneer ze 's avonds in haar vensterbank zat, met een boek op de stoel dicht bij haar. Vandaar kon ze uitzien over de akkers en 't weiland, over de bruine wegen, met hier en daar een boom of een huisje, over de smalle blinkende slootjes en de zilverige vaart. In de kastanje bij 't huis floot de merel en in het tuintje stonden de voorjaarsbloemen.

Het was onverstandig daar te zitten, dacht ze weleens, want altijd, altijd werd 't verlangen in haar sterker. Kwam 't door het licht van de avondhemel, kwam het door de rust die over 't land lag, terwijl het bij haar zoo onrustig was? Ze wist 't niet.

Heftiger dan ooit verlangde ze naar iemand, die haar geheel begreep en tegen wie ze alles kon zeggen, op die stille avonden bij haar raam. Moeder, ja moeder was wel goed, maar toch kon ze met haar niet spreken over de dingen, die haar bezighielden. Kon moeder iets begrijpen van haar eenzaamheid, terwijl ze een thuis had en kennissen daarbuiten? Van haar onrust en twijfel en de vele vragen, die in haar rondspookten? Alles was zoo verward. Misschien was 't gek, dat je dan wel hulp en steun verwachtte van een vreemde, maar zij kon 't ook niet helpen. Wat gaf ze erom, wie haar hielp, als iemand 't maar deed! Het was nu eenmaal zoo. En thuis, waar ze geregeld naar de kerk gingen, waar iedere dag uit de Bijbel gelezen werd, wat zouden ze thuis vreemd opkijken als ze wisten van de tijden, dat ze wanhoopte aan alles en Christus haar eindeloos ver leek. Onbereikbaar.

Misschien zouden ze vinden, dat ze haar opvoeding weinig eer aandeed, misschien zouden ze er boos om zijn. In plaats dat ze het lichter voor haar maakten. God en de wereld en jezelf, moeilijk was alles. Er was zooveel leelijks in de wereld, en zooveel verdriet, dat je niet áán kon. Zou 't waar kunnen zijn, dat Christus alles weer goed maakte? Het moest dan toch een groot geluk zijn Christus te weten als de Groote. Die je nabij was en je hielp. Maar als je keek naar de menschen, die, altijd, 's Zondags naar de kerk gingen, straalde ooit 't geluk hun oogen uit? Alles scheen precies hetzelfde te blijven. En overdag, in de week, kon je nooit aan hen iets bijzonders merken. Niet dat ze krachtiger en moediger en blijder waren dan andere menschen. Hoe kwam dat dan; was 't niet waar?

Zoo tobde Eefje, terwijl de avonden lichter en zachter werden, en buiten de menschen al weer op de bank voor hun huis zaten. 's Avonds, als de kikkers kwaakten in de vele slootjes en de vlinders haar kamer invlogen.

Op school was 't hard werken. Met 't Paaschrapport was ze nummer drie geweest, Johan nummer één en Leny nummer twee. Dat was iets, wat ze niet op zich kon laten zitten. Heel ijverig blokte ze nu, het ging erom een hooger cijfer te halen dan die beiden. Ze wilde weer de eerste zijn en in elk geval hooger dan Leny. Leny, die ze eens als vriendin verlangd had, maar die het nooit was geworden.

„Was ze soms niet goed genoeg geweest voor haar?” vroeg Eefje zich af. Omdat haar vader timmerman was? Of omdat ze niet in zoo'n groot huis woonde als zij en niet zooveel leuke jurken had? Nu, maar dan zou ze toch in één opzicht haar meerdere zijn. In de klas. Wat kon 't haar dan schelen, hoe Leny deed of dacht.

Altijd wanneer deze iets tegen haar zei, moest ze denken: waarom wou je mijn vriendin niet zijn? Was ik te min? Was ik niet aardig genoeg? Had je liever een ander?

Voor geen geld zou ze deze gedachte tegen iemand uitspreken. Zoo vernederend. Leny zelf zou er ook wel geen vermoeden hebben. Daar deed ze tenminste al haar best voor. Het zou lijken of ze bedelde om de vriendschap van Leny Horsting. Dat nooit. En ze bemoeide zich zoo min mogelijk met haar, al was dat soms lastig.

Vervelend was 't ook, dat de verhouding met Adri zoo veranderd was. Vroeger, vriendin waren ze wel nooit geweest, konden ze 't toch best met elkaar vinden. Maar tegenwoordig kon je uit Adri in 't geheel niet wijs meer worden. Ze kon zoo spotten en zoo sarcastisch doen. Je moest er wel om lachen en haar ook wel eens gelijk geven, maar je had de oude Adri liever. En ze deed zoo vreemd: 't eene oogenblik was ze uitgelaten, en 't volgende keek ze somber. Poeder en lippenstift gebruikte ze. Toen Eefje dit voor 't eerst had bemerkte, was ze stomverbaasd geweest. Adri had haar afgesnauwd: „Heb je er last van? 't Is jouw gezicht toch niet. Ik zal zelf wel weten wat ik doe en dat gaat niemand aan. Als ik me wil opmaken, als ik wil rooken en dansen en flirten, laat me mijn gang dan gaan. Wat kan 't mij schelen of 't verkeerd is of niet. Ze zijn alleen maar bezorgd over je, als ze je kunnen bevitten, en voor de rest moet je zelf maar zien, hoe je door 't leven scharrelt.”

Woedend ineens, had ze haar tasch genomen en was weggegaan. Ze hadden haar niet meer gezien. „Zeker wandelen met de nieuwe verovering,” had Pieke, 't H.B.S.-meisje, wat schamper lachend, opgemerkt.

Eefje had er zich dagen ellendig door gevoeld. Niet zoozeer

om die poeder, die kon je er wel afvegen, nee om Adri zelf. Wat was er met haar? Hoe kwam ze zoo veranderd? Het was zoo akelig. Dit was ook al iets, waarover ze thuis niet spreken kon. Ze zouden misschien Adri geen geschikte omgang meer voor haar vinden. En zij, zij hield toch nog van haar, ondanks dit nieuwe, dat niet goed was. Had ze soms ook verdriet? Moest ze soms er iets door verzetten? Maar waarmee zou die rijke, luchthartige, charmante Adri Veremans het te kwaad kunnen hebben? Een zorgeloos poppenbestaan leefde ze.

Er was dus veel om over te tobben.

Over veel dingen, die je geen mensch zeggen kon. En thuis leek alles zoo gewoon. Geen van allen scheen daar te weten, hoe gekweld en alleen je je voelen kon.

Dikwijls had ze 't benauwende idee, dat ze zich onderin een diepe, nauwe koker bevond. Heel, heel ver weg een klein stukje van de blauwe hemel. Soms hoorde ze menschen loopen over de weg en dan riep ze, want ze kon er alleen niet uit komen. Het gaf niets, misschien was haar stem niet sterk genoeg of de koker te diep of de menschen te vroolijk, dan dat ze hooren zouden. Op die manier was er alle kans, dat ze er nooit meer uit kwam.

Wanneer ze naar bed ging, was ze doodop. Ze voelde zich gebroken. En haar eenige wensch was nog te mogen slapen, slapen, slapen en niet meer wakker hoeven te worden.

HOOFDSTUK IX.

EEN FUIF.

„Eefje, jij komt toch zeker ook de volgende week?” vroeg Adri op een morgen voor schooltijd.

„Volgende week, wat?” zei Eefje, die in een natuurkundeboek zat te vossen, verstrooid.

„Hè, luister nu eens even. Je weet wel dat ik de volgende week jarig ben. Ik geef een knalfuif 's avonds, er komen een massa leuke lui en daar wou ik jou ook bij hebben. En dan 's nachts blijven logeeren.”

Eefje had haar boek opzij geschoven.

„Ja, graag zeg, als ik van thuis mag.”

„Nu ja, màg; laat jij de menschen bij je thuis hun neus nog in jouw zaken steken? Je zegt eenvoudig: ik gá. Afgelopen is de zaak.”

„Dat zeg jij,” weerstreefde Eefje, „maar dat gaat bij ons zoo maar niet.”

„Nu dan vraag je 't, baby, mij ook best. Als je maar komt.”

Thuis vertelde Eefje van de uitnodiging. Er werden geen bezwaren gemaakt. Alleen vroeg moeder op een avond, toen ze samen waren:

„Wat zijn dat eigenlijk voor kennissen van Adri, die op haar fuif komen? Heb je ze al eens eerder gesproken?”

„Ik weet het niet, er zullen er natuurlijk een paar van de schoolclub zijn, denk ik. Simonie komt stellig. Van de rest weet ik niets af.”

„Gaat Leny Horsting ook?”

„Zoover ik weet niet. Ze had geen tijd, geloof ik.” Als zij ging, had ik vast geen tijd, bedacht ze.

„Jij wel?”

„Och, moeder...” Eefje kleurde en glimlachte. Ze zou immers haar werk wel goed doen. Dat nummer één dwong haar wel.

Zoo brak Adri's verjaardag aan. Op school werd ze flink gevierd en de tractatie viel erg in de smaak. Maar na vieren begon 't eigenlijke feest pas, vertelde Adri. Eefje ging niet meer eerst naar huis. Heel de dag had ze haar gebloemde, voile jurk gedragen. Het was alsof die er nog iets fleuriger door was geworden.

Bij Adri thuis zag het er feestelijk uit. In de gang hingen lantaarntjes met gekleurd glas. De kamers stonden vol bloemen. Toen ze langs een klein vertrek liepen, bemerkte Eefje door de open deur een tafel op schragen, waarop zilver en porselein en kristal glinsterde. Uit het dorp waren nog twee meisjes aangenomen om te bedienen, werd ze ingelicht. Ze gingen naar boven. Eefje voelde zich klein worden. Loopers tot op de zoldertrap. Bloemen, in vazen en kannen en potten. Op tafeltjes, op de vleugel, overal waar plaats was. De ruime gangen boven en beneden. De logeerkamer, waar zij zouden slapen, had een balkon en openslaande deuren.

Druk pratend trok Adri haar jurk aan, crêpe de chine van een matte grijsblauwe tint. En avondschoentjes.

Eefje keek naar haar eigen voeten, in bruin leer. Ze zei niets. Natuurlijk kon Adri haar aandacht niet bij haar werk houden.

Tegenover elkaar zaten ze, aan een klein tafeltje voor de balcondreuren. Boeken en schriften voor haar. Maar Adri leunde genoegelijk achterover, het haar keurig gegolfd, de zijden beenen over elkaar geslagen en haar grijze oogen dwaalden af naar buiten of keken vorschend naar Eefje, die ijverig was.

Luxekindje, dacht die, toen ze eens opkeek en haar zoo zag zitten. Heel, heel even schrijnde een beetje jaloezie. Als ik eens zoo rijk was. Het was voor een oogenblik. Toen was 't weg. Geld maaakte immers niet gelukkig, per slot van rekening gaf dat ook al niet veel. Met mevrouw Veremans, die geheel hersteld scheen, aten ze in de huiskamer. En lachten om Adri's dollen gezegden. Daarna gingen ze in de salon zitten. Adri verdreef de tijd met pianospelen en Eefje, neergezonken in een diepe clubfauteuil, luisterde en bladerde in een tijdschrift.

Tot de eerste gasten kwamen. Mevrouwen in zijde, en ringen met fonkelende steenen aan de vingers, heeren met wandelstokken en breede gouden zegelringen. Jongens, waarvan de meesten al in een lange broek liepen, meisjes in dunne vroolijke avondjurken. Ze waren zoo schitterend en zoo verschillend van de menschen, met wie Eefje omging. Haar eigen, voile jurk verdween in 't niet bij die andere. Een klein, grauw Eefje voelde ze zich. Een blok hout, een lomp blok hout.

Ze keek naar Adri, die naar hen toeging, tegen hen praatte en lachte. Heel anders dan ze op school deed. Je kon geen verschil tusschen haar en de gasten bemerken. Een jong, mondain gastvrouwkje was ze nu. Ze hoorde bij hen, ze was één met hen. En op de Adri van school, die kermde om een nietgeleerde les, een onvoldoende repetitie, leek ze heelemaal niet.

Adri kwam naar haar toe, stelde haar voor. Eefje mompelde iets onverstaanbaars, ze kreeg het benauwd. Daar ontdekte ze

gelukkig een paar oude kennissen: Simonie en Jet en Wim. En Pieke, het H.B.S.-meisje uit de bus. Die scheen hier bekenden te hebben, ze was tenminste al spoedig in gesprek. De anderen kwamen naar haar toe.

„Drika moest hier zijn,” vond Simonie lachend.

„Hoezoo?” informeerde Wim.

„Nu, vanwege de luxe, en 't partijtje. Wat zou ze later erover te keer gaan. Net als toen bij mij.”

Eefje schokschouderde. Wat was ze dom, Simonie, dacht ze geërgerd. Ze begreep niets, ze dacht niet, ze voelde niet. In groepjes zaten de gasten bijeen. Een paar bij de vleugel, een paar in de erker, anderen bij het tafeltje waar Adri zat. Die wenkte, dat Eef er ook bij moest komen. Tusschen de anderen vond ze nog een plaatsje. Wim ging bij haar zitten.

Door het hooge vertrek dreef een zacht gezoem van de vele geanimeerde gesprekken. Soms klonk hel een meisjeslach of wat luider de stem van een jongen. Blauwe cigarettenrook kringelde op. Want overal stonden cigarettens. Een meisje in een gele, laag uitgesneden jurk nam een sigaret, die een jongeman haar aanbod. Een spottend trekje op haar gezicht, een lachje in de oogen. De jongen boog zich naar haar toe. Nu was zijn knap, donker gezicht vlak bij 't hare. Hij zei iets dicht bij haar oor, een haarlok raakte zijn wang. Het meisje bloosde en lachte weer. Al haar kleine witte tanden, roofdiertandjes, werden zichtbaar. Eefje wendde, met een kleur, haar gezicht af. Alsof ze zich schamen moest over een onbescheidenheid. Adri rookte ook al en Simonie.

Nu pas bemerkte ze 't felroode van Adri's lippen; had ze stift gebruikt? Vreemd schitterden de grijze oogen, toen ze zich naar Eefje keerde. Ze schoof haar de cigarettens toe:

„Steek ook eens op baby, 't zal je best staan. Iedereen doet het, zie je wel? Vooruit Eef, niet flauw zijn. Wat steekt daar voor ergs in? Niet doen; dan zelf weten.”

Ze boog zich glimlachend over naar een der gasten, een jonge man met een hooge blonde kuif.

„Vind je hier wat aan?” hoorde Eefje eensklaps Wim's stem achter zich. Ze haalde haar schouders op. Wat moest ze zeggen, ze kon Adri niet afvallen.

Een luid gelach barstte los. Met glanzende oogen keek Adri naar den jongen, blonden man.

„Weet je er meer van die?” drong een meisje, „toe, vertel nog eens wat.”

„Met plezier. Een handelsreiziger ging eens met de trein mee...” De hoofden bogen zich naar voren, om den spreker beter te verstaan. Ook Wim luisterde.

„Bah, een ouwe mop,” zei hij verachtelijk. „Zoo weet ik ze beter.”

De theekopjes had men weggehaald. Bladen werden binnengebracht, waarop glaasjes met wijn, advocaat, vruchtenbowl en andere dranken troonden. Gebakshotels gingen rond. De bonbonschaaltjes en de cigarettbakjes werden bijgevuld. De stemming werd al luidruchtiger.

„Op je gezondheid, Adri.”

„Daar ga je, kind.”

„En veel heil en zegen in je nieuwe jaar, hoor.”

„Menschen, wie doet er mee: Lang zal ze leven in de gloria.”

Staande, met 't glas in de hand en lachend dronken ze Adri toe. De kamer daverde van 't gejuich.

„Nu een beetje muziek,” stelde een der jongelui voor.

„Hè ja en dan straks een dansje, eenig.”

Wending.

Een dansje. Dat zou toch niet. Adri!

Piano, viool en fluit deden hun best. Enkele meisjes zongen duetten.

„Toe Eefje, nu jij,” drong Adri aan. Tegenstribbelen mocht niet baten; moest de jarige niet haar zin hebben? Ze deed 't toen, maar zonder lust en doodsbenauwd voor critiek. Handgeklap beloonde haar voor de moeite. Met een kleur liep ze terug naar haar plaats en ving een glimlachje van Adri op.

„Goed zoo Eefje,” prees Wim. „Jij houdt de eer van de school maar op.”

„Prrr...” weerde ze af.

Toen kwam 't oogenblik, dat stoelen en tafeltjes opzij werden gezet, de suitedeuren werden opengeschoven, tot in de serre kon je nu zien. De donkere, jonge man ging naar de vleugel toe en begon een wals te spelen. Bijna onmiddellijk dansten de eerste paren al weg. En Adri, — Eefje zag 't met pijn en verbazing —, Adri ook. Hoe was dat mogelijk. Danste Adri?

Het leek haar een oogenblik of haar keel dichtgeknepen werd. Hier stond ze heelemaal buiten. Waarom had Adri zoiets verzonnen? Of waarom had ze haar hierbij gevraagd? Ze wist best, dat dit niets voor haar was.

Een leuke fuif! Afschuwelijk was het. Ze had beter niet kunnen gaan. Kon ze maar wegloopen. Waarheen? Er ging geen bus meer, thuis sliepen ze misschien en bovendien, alles was zoo afgesproken. Langs haar, mooi en luchtig, schoven de paren. Adri kwam op haar af: „Dans je niet?”

„Dat weet je immers wel.”

„Wil je 't niet probeeren? Mijn vriend daar,” een hoofdknik in de richting van den blonden jongen, „helpt 't je wel leeren. Je kunt 't zoo.”

„Nee dank je, heusch niet.” Adri's verbaasde oogen, opgetrokken wenkbrauwen.

„Zooals je wilt, hoor.” Weg danste ze.

Eefje keek haar na, triest. Daar ging Simonie ook al, en Wim warempel. Deden die mee? Als ze dat bij hen thuis wisten! Ze voelde het als een verraad. Eenzamer dan tevoren stond ze toe te kijken naar 't feest. 't Was of ieder haar in de steek had gelaten. Zou ze dan ook maar niet meedoen? Tegen Adri zeggen, dat ze wel wilde? Die zou 't prettig vinden en zij zou niet zoo alleen meer zijn. Nee, nee, het mocht niet, het kón niet. Maar o, wat was alles nu akelig, nog veel erger dan straks.

Ze slenterde door de kamers, naar de serre. De tuin in. Tusschen de donkere struiken hingen lampions met grillige Japansche teekeningen en in fantastische kleuren. Verrast bleef ze even staan. Dit had ze nog niet gezien. De dansmuziek drong flauwer tot haar door. Enkele paartjes ontmoette ze op haar weg, maar die hadden het te druk met elkaar. Het leek net of zij er niet bij hoorde. Eindelijk stond ze geheel alleen achterin de stille tuin. En was blij, dat ze er een oogenblik uit was. Kon ze hier maar blijven, verlangde ze. Ze legde haar hand tegen de koele blaren van een heester, en keek omhoog naar de kleine, lichte sterren in de blauwzwarte lucht. Heerlijk was het hier en zoo rustig.

Dit was van de heele fuif 't eenige, dat een beetje prettig was.

Om half drie lagen ze eindelijk in bed. Naast elkaar. De feestkleeren waren over een stoel neergegoooid, de avondschoentjes stonden juist zoo, als ze van de voeten waren gegleden. Op het nachtkastje brandde een rose schemerlampje.

De balcondeuren stonden open, het weer was zoo zacht. De

zwarte boomkruinen bewogen zich langzaam en ruischten. Zwijgend lagen de meisjes ernaar te kijken. Soms kwam de avondwind binnen en streek langs hun haar.

„Adri...”

Stilte. Een beweging onder het dek.

„Adri, wat is er? Huil je?”

Eefje heesch zich verschrikt op een elleboog overeind. In het vage licht zag ze slechts een stukje van Adri's verhuild, nat gezicht onder 't verwarde haar.

„Vond je 't dan niet leuk vanavond?” waagde ze eindelijk.

„Och,” een stilte, „vond jij 't leuk?”

„Dat weet je wel. Maar 't is jouw fuif. Ik dacht dat jij wel plezier had.”

„Ja, dat denken ze altijd,” barstte Adri los. „Als je maar vroolijk doet. Plezier! 'k Heb heelemaal geen plezier. Akelig is 't, alles! Wat geef ik nou om zoo'n fuif, dat idiote gedoe, dat rooken en dansen en zoo meer? Maar ik moet wel, anders houd ik 't heelemaal niet uit. Ik wil er nog 't beste van zien te maken. Je moet toch iets hebben. 't Leven is toch al zoo beroerd. Overdag moet ik vroolijk zijn en lachen, maar 's avonds laat kan ik 't niet altijd meer volhouden. Dat is dan ook niet meer noodig. Ik dacht dat je al sliep; anders had je niets gemerkt.” Ze snikte en duwde haar hoofd in 't kussen.

„Net of je gelukkig bent, wanneer je geld hebt. Die Drika denkt, dat 't allemaal goud is wat er blinkt. Wat heb ik aan mijn leven? 'k Mag doen wat ik wil, maar wat heb je daaraan? 'k Had veel liever dat 't anders was. Als ik dan maar iemand had, die me begreep of naar me luisteren wilde. Moeder, je weet hoe die is. Kan zelf 't leven niet aan. Probeert ook er zich door te werken met partijtjes enzoovoorts. 'k Weet soms geen raad!”

Eefje sloeg een arm om haar schouders. „Toe nou, Adri.”

Deze bedaarde, lag tenslotte met vreugdelooze oogen voor zich uit te staren naar de boomen. Eindelijk keek ze Eefje met een triest glimlachje aan.

„Kom, ga je mee slapen. Ik schaam me over m'n flauwigheid. Er is nu eenmaal niets aan te doen.”

„Ja,” zei Eefje. Haar arm onder Adri's rug was stijf, maar ze had niet de moed gevonden, deze terug te nemen. Ze trokken de dekens wat hooger en streken de lakens glad. Adri's hoofd raakte Eefje's schouder.

„Nacht Eefje.” „Welterusten, hoor.”

Het lampje werd uitgedaan. Stil en donker werd 't in de kamer. Alleen de boomen ruischten zwaar door de voorjaarsnacht en dit was, met 't slaan van de torenklok, het eenige geluid, dat nog gehoord werd.

HOOFDSTUK X.

TOEN TANTE TRUKE KWAM LOGEEREN.

Een week na de fuif was tante Truke gekomen. De jongste, ongehuwde zuster van moeder, die in lang niet bij hen had gelogeed. Ze leken sprekend op elkaar, al zag tante Truke er jonger uit. Donker golvend haar, mooie bruine oogen en een ovaal gezicht had ze. En vroolijk was ze en begrijpend. Ze deed dol met Jannie en boomde met Bram. Op het zolderkamertje, dat als er gasten waren — wat maar zelden gebeurde — voor logeerkamer gebruikt werd, sliep ze. In een wijde Keulsche pot had Eefje op de dag van haar komst dotters gezet. Een heele kostbare middag had ze gegeven, om toch maar de mooiste te vinden. Want in haar hart leefde een spontane vereering voor deze tante. Het blij verraste gezicht van tante Truke daarna was de dankbaar aanvaarde belooning geweest. Wanneer Eefje daaraan terugdacht, kon ze nooit laten te glimlachen.

„Is hier nog veel veranderd bij vroeger?“ had deze gevraagd. „'k Heb best zin om er eens op uit te trekken.“

„Misschien wil een van de kinderen wel meegaan als gezelschap,“ had moeder verondersteld. En dat had ze goed gezien. Dadelijk had Eefje zich aangeboden. Naar alle geliefde plekjes had ze tante Truke gebracht, naar de aalscholverskolonie, naar de ruïne, naar de plaatsen, waar ze 's zomers planten zochten. En op die ritjes had tante Truke verteld van de menschen in

haar dorp, van de bloemen, die je daar had, van haar reizen. En Eef had moppen verteld van school, gepraat over haar schoolwerk en over Bram.

Toen had tante Truke geluisterd. Ze zaten tegen de berm van de dijk. Beneden hen spoelden de golven tusschen de basaltkeien. Een sleep ging stroomafwaarts.

„Ik heb wel iemand onder m'n kennissen,” had tante gezegd, terwijl ze met droomerige blik over 't water uitkeek, „die wat verstand heeft van die dingen en er zelf ook aan doet. Het zou misschien goed zijn, als hij Brams werk eens zag. Ik zal er over spreken en dan kan Bram wel een keer met zijn spullen bij mij komen logeeren, of misschien komt die meneer weleens in deze buurt, je kunt nooit weten.”

„O tante, dat zou eenig zijn!” had Eefje geroepen. En ze was blij geweest om haar broer. Maar over haar eigen nooden had ze niet durven spreken. Het was zoo moeilijk een geschikte inleiding voor zoo'n praatje te vinden. Toch was ze van plan het erop te wagen. Ze hoefde immers niet alles ineens te zeggen. Wanneer ze merkte dat het niet ging, dat er geen contact kwam, kon ze bijtijds ophouden.

In ieder geval was 't leuk, dat tante er was. Als je boven zat te werken, kon je verlangen dat je gauw klaar was, zoodat je naar beneden mocht gaan. Daar vond je dan tante Truke, werkend aan een nieuw kussenovertrek of over een boek gebogen. Een hartelijke blik of een vroolijke uitroep werd je deel, als je binnenkwam. Later haalde ze weer zoo'n interessant verhaal op of een leuke mop, waar je om moest lachen. Ook gebeurde 't wel dat tante Truke haar viool ging halen, dan moest Nel orgelspelen. Eefje betrapte er zich op dat ze nu veel eerder met haar werk klaar was dan vroeger.

Ze wilde wel dat tante Truke altijd bleef.

Tante Trukie!

Het was prettig om op school aan haar te denken. Wanneer het vier uur was, kreeg ze zoo'n blij gevoel. Alsof er thuis iets heerlijks op haar wachtte. En nooit bleef ze meer een bus over.

Eens was er iets gezelligs gebeurd. Toen Eefje uit school kwam, stond tante Truke op het pleintje, onder de boomen.

„Tante, u?” had haar stem gejuicht.

„Ik moest boodschappen in de stad doen, Eefje. Maar ik weet hier geen adressen. Kan jij me er niet mee helpen?”

O ja, Eefje wist massa's adressen. Ze had haar arm in die van tante gestoken. Eenig, nu gingen ze samen winkelen. En wat had ze een leuke japon aan! De volgende dag had Catrien gevraagd of dat nu haar zuster was. Verbaasd had ze opgekeken bij 't antwoord. „Heb jij nog zoo'n jonge tante?”

Eefje, haar tafel opruimend, glunderde bij 't herdenken.

Het was een vrije Zaterdagmiddag en 't mooiste weer van de wereld. Moeder was op visite, Nel naar de stad om goed voor een nieuwe zomerjurk te koopen.

„En over de weiden...” neuriede Eefje, terwijl ze met een stofdoek langs de glimmend bruine kast ging. Ze zette haar boeken in een rechte rij. Het bontgewerkte kussen van haar stoeltje schudde ze door en over de tafel kwam een schoon, linnen kleedje te liggen, dat met een vroolijk kruissteekpatroon was geborduurd. In 't midden de vaas met witte narcissen en op de vensterbank, tusschen de cactusjes, het grijs steenen kannetje, waarin de paarsblauwe harlekijntjes stonden.

Keurig was alles! Voldaan bekeek Eefje haar werk. Toen sloeg ze buiten het raam de stofdoek uit, die wapperde in de wind.

Beneden, langs de paadjes van de moestuin, liep tante Truke

in een witte japon. Aan het einde bij de appelboomen bleef ze staan.

„Oe — hoe!” gilte Eefje. Maar tante merkte niets. Ze bukte zich, raapte iets op.

Vlug deed Eefje haar schort af, kamde haar haar wat bij en ging naar beneden. In de keuken duwde ze haastig de stofdoek in het mandje en gooide de schort over het haakje. En naar buiten. Een oogenblik bleef ze stil staan in de warme zonneschijn. Wat was het rustig! Je zou kunnen gelooven dat je alleen op de wereld leefde. Zacht, om geen storend geluid te maken, liep ze over 't grintpad de tuin door, langs de aardbeienbedden, langs de boonen, langs de kruisbessenstruiken. Spreeuwen vlogen kwetterend weg.

„Tante Truke!” Het donkere hoofd keerde zich om, de slanke witte gestalte rees op uit de gebukte houding.

„Wat hebt u daar? Hè, een rups.” Eefje keek zoo ontsteld, dat tante Truke schaterde.

„Hij doet me geen kwaad, hoor.”

„Nee, maar ik vind 't zoo vies.”

„Welnee, hij is pas gewasschen. Ben je dan vergeten, dat 't gisteren geregend heeft?”

„Nu ja...” Eefje lachte.

„Mag ik hem meenemen, Eef? Dan kunnen we zien, wat er uitkomt. Het is toch wel een mooie rups, kijk nu eens goed. Je staat er zoo'n eind vandaan, alsof je bang bent, dat hij in je hals zal springen.”

Twee donkere hoofden bogen zich vol aandacht over 't kleine, kruipende dier. De zonnewarmte streek koesterend over hen heen. Zoemend kwam een blinkende vliegmaschine nader langs de blauwe lucht. Ze keken ernaar, met knipperende oogen om

't felle licht. Waar zou die wel heengaan, peinsde Eefje hardop. Achter het dak van hun huis verdween hij. Het was nu net of alles in de tuin veel kleiner en nietiger leek dan eerst.

„Kom,” zei tante Truke, door 't lage gras stappend, „we zullen maar eens terugkeeren. Of blijf jij hier?”

Eefje schudde 't hoofd. „Ik ga met u mee.”

Nog even slenterden ze door de bloementuin. Er bloeide nog niet veel. Langs het grasveldje stond een rand gele narcissen. Mooi, dat goud en groen, dacht Eefje. Verder waren er al viooltjes en de Chineesche klokjes. Daar bleven ze staan. Eefje plukte een trosje af voor tante Truke en stak het in haar speld. Deze ging daarna de keuken in om haar handen te wasschen. Met een helder geluid plaste het water neer. Eefje kroop op de bank onder de kastanjeboom, vlak bij Bram's schuurtje. Hij was er niet in. Een boek lag op de bank, ze nam het en bladerde erin. Pas toen tante Truke naast haar schoof, keek ze op.

„Ken je het?” vroeg die. „Je mag 't wel eens lezen, als je zin hebt.”

„Graag.”

Een kar, beladen met manden, kwam over de dijk aanrijden en ging voorbij. Vanuit de werkplaats drong een regelmatig geklop tot hen door.

„Hoor ze eens hameren,” zei tante Truke.

„Dat is voor de doodkist van Klaas Terbregge,” antwoordde Eefje. Het viel haar op, hoe somber 't klonk.

„Toe Eefje, vertel eens wat.”

„Och, waarover...” Ze stak een jonge grasspriet in haar mond. Wat was 't goed nu hier te zitten, dacht ze. Kon alles zoo maar blijven. Ze zuchtte.

„Waar moet die zucht naar toe?” plaagde tante, voortwerkend

aan haar kussenovertrek. Er kwam niet dadelijk antwoord. Eefje nam een paar kleurige bollen wol in haar handen. Warm voelden die aan.

„Tante Truke,” zei ze dan plotseling, „vindt u 't leven ook wel eens moeilijk?”

„Ook wel eens, Eefje; vind jij 't moeilijk?”

„Jawel.”

„Waarom?” Er was weer een pauze.

„Och,” bekende Eefje dan, zoekend naar haar woorden, „ik weet niet, maar soms lijkt alles zoo triest. Er is zooveel om over te tobben, waar je geen raad mee weet. Daar heb je nu Bram's geval. Wat moet hij beginnen, als hij geen aanleg heeft; dan is hij alles kwijt. En als je nu Adri Veremans neemt, die kan alles doen wat ze wil, maar er is niemand met wie ze praten kan en die haar helpt in haar moeilijkheden. Ik weet niet welke die zijn, maar ze zijn er. En ik, ik heb ook niemand, niet eens een echte vriendin. Ik voel me soms zoo alleen. En dan zijn er nog al die andere menschen, die verdriet hebben en die je niet kunt helpen. Verdriet waar je dikwijls niet eens van af weet. Laatst had een meisje van de schoolclub het over haar werklooze broer en over een kennis, die al een tijd zonder liep. Het leek haar zoo egoïst, dat we zoo maar voortleefden zonder dat we elkaar probeerden te helpen. Je mocht het eigenlijk niet prettig willen hebben, als een ander in nood was.

Nu en zoo zijn er veel meer akelige dingen, waarvan ik misschien geen flauw besef heb, dat ze bestaan. En je kunt nergens iets aan doen, je ziet er geen gat in. Het kan je soms beklemmen, het doet je je zoo hulpeloos voelen.”

Ze slikte iets weg en trok met de hak van haar schoen strepen in 't grint. Hoe moest dat nou? Och, tante Truke zou

er ook wel niets op weten. Had ze maar liever gezwegen, het gaf toch niet. Zwijgend keek ze de andere kant op.

„Ja maar Eefje,” zei ineens tante's stem naast haar en met verbazing hoorde ze, hoe licht die stem klonk, „dat is wel zoo en 't leven kan erg zwaar zijn, ik weet 't ook, maar... je hoeft 't toch niet heelemaal alleen te doen. Kun je dan niet gelooven, dat Christus in staat is te helpen, als wij machteloos zijn en geen raad meer weten? Dan ben je ook niet meer alleen, werkelijk niet; dat is niet zomaar een gezegde, het is heusch waar. Dat is trouwens ook de Eenige, die het kan. Verder is er niemand. Maar Hij laat je niet in de steek, als je Hem noodig hebt. Durf je 't niet een keer te wagen met op Hem te vertrouwen, je kunt er toch niets bij verliezen. En je zult zien, dat 't gaat, Eefje. Hij maakt alles weer goed voor je.”

„Tante, maar de menschen dan, die elke Zondag naar de kerk gaan? Ik heb nooit gemerkt, dat ze er gelukkiger door werden.’

„Het is dikwijls moeilijk om daarover te spreken. We zijn zoo bang uitgelachen of gekwetst te worden, en dat gevoel is zoo teer. Daarom zwijgen sommigen 't dood. Er zijn ook veel menschen, bij wie Christus nooit werkelijkheid wordt, aan hen is 't dus onmogelijk te merken, dat ze iets bijzonders bezitten. Dan moet je ook niet vergeten, dat we onvolmaakte menschen blijven, en 't o zoo vaak verkeerd doen, al willen we 't goed. En verder Eefje, je moet heelemaal niet naar de menschen kijken, maar naar Christus. Het gaat om Hem en niet om allerlei andere menschen of dingen.

Ik zelf ben door Hem geholpen. Je weet misschien dat ik eens lang ziek ben geweest. Ik moest mijn kantoor opgeven en met mijn carrière scheen 't mis te loopen. Het was ellendig gewoon,

ik zag er geen gat in. Christus heeft me er bovenop geholpen, ik ben nu gelukkiger dan toen. Ik heb weer werk gekregen, waarvan ik houd en alles is goed gekomen.

Een vriend van me verloor zijn vrouw en bleef zitten met drie kinderen. De dienstbode ging weg zonder opgaaf van redenen. Wie moest zijn huishouding doen? Zelf was hij heel de dag op school en 's avonds gaf hij les. Denk je zijn misère eens in. Maar hij heeft moed gekregen om alles te dragen en iedere dag heeft God hem geholpen. Anders had hij 't niet uitgehouden, vertelde hij.

Een meisje, dat ik gekend heb, kwam plotseling alleen in 't leven te staan. Omdat ze geen geld had, moest ze bij familieleden in, die niet erg op haar komst gesteld waren en dit ook lieten merken. Ze voelde zich doodongelukkig. Die menschen waren kerksch, maar van 't soort dat jij straks bedoelde. Ze deden niet naar wat ze zeiden te gelooven en 't zou heel natuurlijk zijn als dit meisje, — nog wel uit een ongeloovig gezin — een gloeiende hekel aan God en godsdienst had gekregen. Ondanks dit alles vond ze Christus, Hij heeft haar voor de wanhoop bewaard. Ze verdient nu zelf, woont op kamers en heeft ontzaglijk veel levensmoed.

Het kan nooit zoo verkeerd gaan, Eefje, of Hij heeft raad ervoor. Al is 't voor ons ook stikdonkere nacht."

Tante Truke's lippen beefden, haar oogen werden vochtig. Eefje zag het en het ontroerde haar. Verlegen keek ze in 't boek, maar lezen deed ze niet.

Dus toch, dus toch, juichte het in haar. Het was plotseling of ze in een somber huis was opgesloten geweest, waarvan nu de ramen werden opengegooid, zoodat ze de verre zonnige weiden kon afzien.

Er was dus hulp en kracht te vinden. Christus kon je helpen. Tante Truke zei het, het was waar. Je kon 't aan haar zien en hooren, zelf had ze het beleefd.

Maar dan hoefde zij ook niet alleen te tobben. Ze mocht 't met Christus probeeren. Bidden zou ze.

Er kwam een glans in haar donkere oogen. Dieper boog ze 't hoofd over haar boek om haar ontroering te verbergen. Niemand hoefde dat te weten, ook tante Truke niet.

Op het houten trapje langs de dijk klonken voetstappen. Nel probeerde haar fiets naar beneden te sjouwen. Haastig sprong haar zusje op en liep er heen, om deze aan te nemen.



HOOFDSTUK XI.

LENTE.

De ramen van het schoollokaal stonden wijd open. Volop kon de frissche lucht naar binnen stroomen. Zonnestralen gaven een diepere, warmere tint aan de banken en gleden over de aandachtige hoofden — blond en rood en bruin en zwart — van de jongens en meisjes, over de gekafte boeken en de blauwe schriften.

Rustig was het er en niets stoorde. Even werden ze afgeleid door een musch, die zich op de bovenrand van het raam waagde. Het diertje wendde zijn kopje met de kleine, schitterende oogjes naar rechts en links, sjilpte een paar klanken naar binnen en — weg was het! Een dikke hommelmot kwam binnenzoomen en wel bewogen er zich een paar onrustig — hij kon steken! — maar de harmonie werd niet verbroken.

De onderwijzer besprak de les over Frankrijk, telkens zwierf de stok over de kaart en wees gebergten, rivieren en steden.

Nu daar te zijn, droomde Eefje, daar rond te dwalen langs heuvels, langs schuimende bergbeken, de schitterende bloemen te zien en de romantische oude stadjes. De zon en de blauwe hemel boven je, de stilte van de natuur om je heen. O wat heerlijk! Het was echt een dag, waarop je naar die dingen kon verlangen.

Weg gingen haar blikken, die zoo pas nog de bochten van de Rhône gevolgd hadden, naar buiten, naar de met klimop be-

groeide muur aan de overkant. En ze keek hooger naar de drijvende wolkjes aan de blauwe hemel, waarvan ze op haar plaats maar een heel klein stukje kon zien.

Daar schalde ineens, verlossend, de schoolbel. Tijd!

In een oogenblik stonden ze bij 't raam, voor de glazen potten met veldbloemen. Eefje heesch zich op de vensterbank, Adri sjouwde de hooge stoel aan. Ze draaiden de pot om en om, noemden namen: koekoeksbloem, margriet, zilverschoon, wikke, morgenster. Catrien vischte er voorzichtig één uit.

„Hoe heet deze, zeg?”

„Vogelmelk,” wisten Eefje en Leny tegelijk. Haar oogen ontmoetten elkaar, lachend. Met een blos op haar wangen draaide Eefje zich half om, keek naar beneden op straat. Een jongen op een fiets reed fluitend voorbij. Uitdagend rinkelde zijn bel, die van zilver leek in de zon. Buurvrouwen klopten matjes op de stoep. Een klein meisje met lichtblond haar gooide een roode bal hoog tegen de muur. Een, twee, och, daar rolde de bal over de klinkersteentjes, de goot in.

„Eef, vlug.” De deur was opengegaan. Haastig liepen ze naar hun plaats. Een nieuwe les begon en buiten sjilpten de musschen.

Eefje dacht eraan, dat ze om vier uur met Drika mee zou. Uit hun tuin had ze bloemenzaad voor haar meegebracht. Als het nu maar kon! Er gebeurde echter niets bijzonders.

Buiten stond Drika al te wachten: „We zullen maar door 't park gaan, hè. Dat is nu zoo mooi.” Ze nam Eefje's arm.

„Kom je hier wel eens?”

„Tusschen de middag wel.”

„Dat is ook zoo, je blijft natuurlijk over. Daar dacht ik niet aan.”

In het park liepen ze langzaam. En keken naar de vroolijke bloemperken: veel tulpen stonden er en narcissen, witte en gele, viooltjes en seringen. Aan de rand van de vijver boog zich een gouden regen boven 't donkere water neer. Op het bruggetje wierpen kinderen stukjes brood naar de zwanen en de vreemde, zwarte eenden. Ze bleven er ook een poosje naar kijken, het was zoo leuk. Tusschen 't gras dribbelden de grappige, zwarte eendekuentjes.

Tenslotte kwamen ze dan bij Drika's huis aan. Langs de steile trap ging het naar boven. Uit een kamer kwam haastig een vrouw aanloopen. Drika's moeder, wist Eefje direct. Dezelfde vorm van 't gezicht, dezelfde scherpe blauwe oogen had ze.

In de kleine huiskamer dronken ze eerst een kopje thee.

Spoedig stonden ze op, Drika wilde haar de bloembakken laten zien. Ze stonden op het plat, hooge en lage, geverfd in heldere tinten. „Ik heb al wat gezaaid,” vertelde Drika, „maar nog niet veel. Lathyrus zit er al in, goudsbloemen en asters. Langs die muur heb ik Oostindische kers. Ik vind 't toch zoo leuk van je, dat je zaad hebt meegebracht. Dat weet je niet half.”

Dankbaar keek ze naar Eefje. „We hebben zelf een tuin,” antwoordde die, als verontschuldigend, „en ieder jaar krijgen we veel zaad.” Ze haalde de papieren zakjes uit haar tasch, las de namen, die ze erop had geschreven. Muurbloemen en viooltjes, riddersporen, zonnebloemen.

„Wat veel,” vond Drika verrukt, „ik zal er niet eens plaats genoeg voor hebben. Enfin, dat komt wel in orde.”

„Waarom zaai je eigenlijk geen wilde bloemen?” vroeg Eefje, terwijl ze neerknielde bij de bak met asterplantjes. „Mijn tante doet 't ook.” En toen ging ze vertellen over de tuin van tante Truke, waarin zooveel wilde planten groeiden en die er uit moest

zien als een klein paradijs. Over tante Truke, die dol was op bloemen en ook kruiden kweekte, lavendel en rozemarijn en thijm.

„Met de vacantie ga ik er misschien heen,” eindigde ze. „Ik ben tenminste uitgenoodigd.”

„Wat leuk voor je,” antwoordde Drika, die geboeid geluisterd had naar 't mooie verhaal. Stil probeerde ze zich voor te stellen, hoe 't er daar moest uitzien. Wat een geluksvogel was dat kind!

't Werd tijd voor Eefje om weg te gaan, anders kwam ze zoo laat thuis. En ze wilde nog wat werken voor 't eten.

Weldra fietste ze langs de vaart naar huis. Populieren ritselden hoog boven haar hoofd, slank en recht stonden ze aan de wegkant. Tusschen het riet langs de slooten bemerkte ze al een enkele lisch. Voorbij een paar boerderijtjes kwam ze, met een smal houten bruggetje ervoor. Op het erf hieven een paar jonge appelboomen hun armen omhoog naar de lentezon. Een vlierhaag geurde. Met een dankbaar gevoel hield Eefje haar hoofd rechter. Er was toch ook nog veel moois in de wereld.

Toen ze thuiskwam, was Nel bezig met brood snijden.

„Maak jij even de aardbeien schoon,” verzocht ze, naar 't schaalte wijzend. „Neem maar een diep bord, zeg.”

Eén voor één ontdeed Eefje de aardbeien van 't steeltje en de blaadjes. Ze waren nog warm van de zon. Dan werden ze in 't teiltje geworpen. Zoo, in 't water, zagen ze er nog mooier uit dan eerst, vond ze. Bloedrood. Ze liet ze door haar handen glijden, ze werden al koel. Daarna even uit laten lekken in het vergiet en voorzichtig op het bord doen. Het was heelemaal vol. Ze hield het een eindje van zich af.

„Mooi zien ze er uit, hè,” bewonderde ze.

„Op m'n brood vind ik ze nog veel mooier,” zei vader, die juist de keuken binnenkwam. Eefje draaide zich om: „Hè, u ook!”

Voor 't gemak aten ze in de keuken, met deur en ramen open. Op het matje voor 't fornuis stoeiden de twee jonge katjes. Lichtglanzen blonken op de borden van Delftsch aardewerk boven de schouw. Al heel oud waren die.

„Vanavond gaan we weer buiten zitten, hè moeder,” vond Nel.

„Ja, leuk,” en Eefje nam zich voor flink door te werken, dan hield ze nog wat tijd over. Daarom draalde ze, toen ze klaar waren, ook niet met naar boven te gaan. En geen enkele van de drie poesen nam ze mee.

„Eef is wat van plan, hoor,” lachte Nel, die haar zag gaan.

Maar die ijver werd ook beloond. Ze had later geen spijt, dat ze had voortgemaakt.

Op het grint, onder de bloeiende kastanjeboom, hadden ze de tafel neergezet, en een vaas met een bos paarse seringens stond in het midden. Moeder haalde haar ruststoel en haar werkmandje, vader zijn krant en zijn pijp. Nel en Bram een boek.

Zoo vond Eefje hen bijeen, toen ze klaar was.

Het werd al donkerder, op tafel brandde het theelichtje met een helder geel vlammetje. Grillige schaduwen wapperden over 't tafelkleedje. „k Kom er ook bij zitten,” kondigde ze aan.

Uit de keuken haalde ze een stoel. Een kussen op de zitting, een kussen in haar rug, kon het beter?

„Wil je soms ook nog een voetenbankje?” plaagde Bram.

„Ja graag, geef maar op.”

„Hier heb je 't.” Onder de tafel door schoof hij er haar een toe.

„Dank je wel.”

Moeder had haar kousen weggeborgen en haar breiwerk genomen. Dat kon ze nog wel zien, vond ze.

In de keuken, op de aanrecht stond 't radiotoestel. Een mannenkoor zong.

Mooi klinkt dat in de stille avond, dacht Eefje.

Ze hief haar hoofd naar de lichte avondhemel, waarin al sterren flonkerden. Net snippers zilverpapier.

Wit staken de toortsen van de kastanjeboom af tegen zijn donker loof. Een frissche en toch teere geur omringde hen. Een paar bloesemblaadjes dwarrelden omlaag en op de grond lagen er al meer. Eén voor één raapte Eefje ze op, borg ze in haar warme handen. Zacht en koel waren die.

In de meidoorn bij de buren floot een merel. Verderop nog een. Soms gleed het licht van een fietslantaarn over de dijk. Een late auto raasde langs.

Het mannenkoor begon een nieuw lied.

De bladeren van de kastanje ritselden, heel even. Donker en vol geheimzinnige schaduwen lag de tuin. De maan scheen over het grintpad en de seringgen.

Niemand zei nog een woord tegen den ander.

Ieder was met zijn gedachten en dromen alleen. Een onbestemde vreugde nam bezit van Eefje's hart. Wonderlijk gelukkig voelde ze zich. Alles kon goed komen. Ze dacht aan wat tante Truke gezegd had, toen ze hier samen op de bank zaten. En ze droomde wat moois over boeken, die ze gelezen had en over reizen, die ze wel maken wou. Later, als ze groot was. Voorloopig was 't al heerlijk hier te zitten.

Ze schrokken allemaal, toen met een kort knorrend geluid de poes op de bank sprong.

„Aai, jij poesebeest,” zei Nel, het spinnende dier in haar armen nemend, „wou jij ook bij de gezelligheid komen?”

„Maar dat zal niet gaan,” zei vader, opstaande. „Kom jongens, 't wordt hoog tijd, dat we in bed komen.”

Met vereende krachten was alles spoedig binnengebracht. Bram zette de radio af, terwijl vader ging sluiten. Intusschen bemerkte Eefje, dat ze slaap had.

„Nacht menschen,” zei ze geeuwend, „ik ga naar kooi,” en ze blies haastig de aftocht. Een kwartier daarna sliep ze.

HOOFDSTUK XII.

VAN EEN ONGELUK, DAT GELUK BRACHT.

„Zeg, jongens, weet jullie niet, waar die Leny uithangt? Gister was ze er ook al niet.”

„Ze heeft zeker vakantie genomen.”

„Hè, doe niet zoo flauw. Eef, weet jij 't niet?” Deze haalde haar schouders op.

„Hoe kan ik dat nu weten?”

„Nu me dunkt, jullie wonen in 't zelfde dorp, dat kon toch best.”

„Hoef ik er toch zeker niet direct heen te ijlen, als ze niet op school komt. Ze kan best uit zijn. Maar ik wil wel eens voor je informeeren, hoor,” vervolgde ze spottend.

„Dat is niet meer noodig, ik weet 't wel.” Wim kwam naast hen rijden. „Gistermorgen, toen ze op 't punt stond naar school te gaan, is ze de trap afgeroetscht en nu kan ze niet lopen. Ze heeft wat aan haar been. Maar ik geloof niet, dat 't erg is hoor.”

„O, dan zal ze wel weer gauw komen,” zei Adri. „Zeg, we zijn er al haast. Daar is de toren.”

Zoo vernam Eefje 't nieuws. Op school werd er ook over gesproken. De onderwijzers informeerden ernaar, waar Leny Horsting was. En uit alle hoeken van 't lokaal klonken stemmen: „Ze is van de trap gevallen.”

„Ze heeft wat aan haar voet.”

„Ze kan niet lopen!”

En steevast wendde de onderwijzer zich dan tenslotte tot Eefje de Wit.

„Nu Eefje, jij gaat haar zeker opzoeken en vragen, hoe 't ermee gaat. Ze woont toch bij jou in 't dorp? Dan kun je ons mooi verslag uitbrengen.”

Eefje kleurde dan en ging zich al onplezieriger voelen. Hoe moest dat nu? Iedereen verwachtte van haar, dat ze gaan zou. Het zou vreeselijk gek gevonden worden, als ze wegbleef. En eigenlijk zou 't ook erg onaardig van haar zijn.

Enfin, ze zou dan in vredesnaam een keertje gaan en Leny's gecorrigeerde schriften meenemen, dan had ze tegelijk een reden. Niemand hoefde haar iets te verwijten, zij deed haar plicht en verder hoefde ze er zich niet mee te bemoeien. 't Zou een zuiver zakelijk bezoek worden.

Langzamerhand begon ze weer te weifelen; zou ze gaan of niet? Die schriften kon ze evengoed door een ander laten brengen, dan kreeg Leny toch alles.

Toen ze om vier uur naar huis fietste, stond haar besluit nog niet vast. Al zaten Leny's schriften in haar tasch. Een oogenblik had 't door haar heen geflitst, dat ze, nu Leny niet op school was, veel gemakkelijker nummer één kon worden, maar dadelijk had ze deze gedachte weggeduwd. Zoo was er geen kunst aan, dat was niet eerlijk.

Er was deze keer weinig huiswerk opgegeven.

Haar tafel had ze voor 't open raam geschoven; als ze opkeek kon ze juist 't bovenste gedeelte van de bloeiende sering zien.

De zon ging onder; met haar kin gesteund op de handen tuurde ze naar de kleuren van de Westelijke hemel.

Het was bijna acht uur, zag ze op haar klokje.

Plotseling kreeg ze een gevoel of ze gaan moest.

Zou ik..., aarzelde ze. Maar dan werd die vreemde drang haar te machtig. En duidelijk rees de vraag voor haar op: welke reden heb ik eigenlijk om niet te gaan? Even duidelijk, zoo dat ze zich bijna schamen moest, wist ze 't antwoord: geen enkele echte. En, peinsde ze een beetje verschrikt door die nieuwe mogelijkheid, als ik nu eens alleen maar had gedácht, dat ik niet goed genoeg voor haar was, dat ze mij niet als vriendin wilde. Ze heeft toch ook geen andere gekozen. Ze was altijd wel stil, maar ik zelf zei tegen haar ook nooit iets, als ik 't laten kon. Misschien heb ik 't me alles maar verbeeld in een sombere bui. Wat moet zij nu al die tijd van mij gedacht hebben? Ik ben toch ook wel dikwijls vervelend geweest.

Het was haar of ze ineens Leny zag, zooals ze haar elke dag op school had gezien: in een eenvoudige donkerblauwe jurk, waarover twee lichtblonde vlechten met onderaan een krul; in het blanke gezicht eerlijke, blauwe oogen. Zooals ze zat, een thema verbeterend; zooals ze voor de klas stond met een kaartbeurt; zooals ze iedere dag met hen fietste langs dezelfde weg, altijd wat stil en nooit een poging doende, de aandacht op zich te vestigen. Heb ik haar dan nooit goed gekend, vroeg Eefje zich af, of heb ik dat nooit willen zien, in mijn gekwetste ijdelheid?

Maar als dit dan allemaal zoo was, kon ook alles nog goed worden. In elk geval, ze wilde dan toch vanavond naar Leny gaan. Ze wilde probeeren, hoe 't ging. Wat zou Leny opkijken!

Ze zocht de schriften uit haar tasch. Tegelijk viel haar blik op 't plantkundeboek en de les van de afgelopen middag kwam haar in de gedachten. Een jongen had een paar wilde orchideeën meegebracht, die maar zelden in hun streek voorkwamen. Slechts enkelen hadden een exemplaar voor hun herbarium

kunnen veroveren en Eefje was een van die gelukkigen. Trotsch en blij was ze geweest om de nieuwe, kostbare aanwinst.

Maar Leny, die dit alles gemist had en misschien pijn leed...

„Ik geef 'm aan haar,” besloot ze snel en ze voelde zich zoo gelukkig worden. Ze legde alles bij elkaar en schoot vlug haar jasje aan. Met lichte, veerende stappen ging ze over de weg.

Alles werd misschien nog goed.

En de vage vrees: als ze zich eens vergist! die haar een oogenblik langzamer deed gaan, joeg ze weg. Ze zou wel zien, hoe 't ging.

Daar stond ze voor 't huis van de Horsting's. Ze drukte op de schel, haar hart bonsde.

Mevrouw deed open. Golvend blond haar, krulletjes om haar gezicht, Leny's blauwe oogen.

Eefje zei, wie ze was en wat ze doen kwam. Dadelijk werd 't gezicht tegenover haar lichter, de deur ging verder open, ze kon binnenkomen.

„Ze ligt in de tuinkamer,” vertelde mevrouw. „Ik zal je er wel even brengen.” Ze liepen de lange gang door; een van de vele deuren opende ze, terwijl ze Eefje wenkte.

„Leny, hier is een schoolvriendin, die je komt opzoeken.”

Een schoolvriendin! dacht Eefje, ze moest eens weten. Ze zag de verraste beweging van Leny's hoofd, toen keken ze elkaar aan en kleurden.

„Neem een stoel, zeg,” zei Leny, zich vlug herstellend.

„Ik heb je schriften meegebracht,” antwoordde Eefje, probeerend kalm te zijn. „En een orchidee van vanmiddag van plantkunde.”

„O, wat een mooie, dank je wel.” Ze draaide de bloem rond, bekeek hem van alle kanten. „Schitterend, zeg.”

„Je verwachtte me zeker niet, hè,” waagde Eefje met een glimlach.

„Nee, ik verwachtte niemand, ik heb hier geen vriendinnen.” Een schaduw kwam op haar gezicht, dat ze afwendde.

„Ik ook niet,” zei Eefje zacht.

„Dan zijn we quitte, hè,” vond de ander luchtig.

„Vanmorgen hoorde ik, dat je van de trap gevallen was,” vertelde Eefje. „Wim zei het, we wisten er niets van. Hoe kwam 't eigenlijk?”

„O, ik had zoo'n haast, en in m'n eene arm had ik mijn tasch en in de andere een kussen. Ik gleed uit en ik kon me toen niet zoo gauw vastgrijpen en daar lag Leny al. Een vlugge manier om beneden te komen, maar ik kan je die toch niet aanbevelen. Je voelt 't zoo, als je beneden bent.”

„Als ik haast heb, gebruik ik de trapleuning als beste weg voor snelverkeer. Onbehoorlijk, niet?”

„Och, in ons oude huis deed ik 't ook. Hier kan het niet, de leuning loopt vlak langs de muur. En nu deed ik 't zoo maar.”

Eefje ging gemakkelijker zitten, sloeg haar eene been over 't andere. 't Bezoek viel haar mee en die Leny was toch aardig. Had ze 't maar eerder geweten.

En Leny, die voorzichtig met haar vingers langs de teere blaadjes van de orchidee ging, moest terugdenken aan een uur geleden. Mistroostig had ze op haar rustbank gelegen, turend naar de bewegende blaadjes van de linden. Nu weer een heele avond alleen, had ze gedacht, en ik kan niet eens wat doen. Waren we hier maar nooit gekomen. Wat heb ik me al niet gedroomd van 't leven hier en wat is 't me tegengevallen. Geen enkele vriendin; zoo lang als we in dit dorp wonen, heb ik alles alleen moeten doen: wandelen, fietsen, leeren. En nu ben ik

ziek en niemand zal komen om me wat op te vroolijken; er is niemand die zich iets aan mij laat gelegen liggen.

Heel even had ze gedacht aan Eefje de Wit, die bij haar in de klas zat en in hetzelfde dorp woonde. Waarom kwam die nooit? Eens had ze geloofd dat die haar vriendin zou worden. Het zou zoo mooi geweest zijn. Maar Eefje scheen heelemaal niet van haar te houden, ze deed altijd zoo strak en bemoeide zich haast nooit met haar.

Nu, ongedacht was daar Eefje de Wit gekomen. En ze zat bij haar rustbank, en praatte en lachte tegen haar. De donkere pijpkrullen huppelden mee, telkens als haar hoofd zich bewoog. Wat was 't heerlijk, o wat was alles nu heerlijk!

„Kun je 't zóó nogal uithouden?” vroeg Eefje nog eens. Leny schrok op uit haar gemijmer.

„O ja, best. Kijk, hier liggen boeken, ken jij ze?” Ze reikte ze Eefje toe.

„Dit wel. Vond jij dit ook zoo mooi?”

„Ja, eenig; houd jij van lezen?”

„Of ik, 'k ben er dol op. En van handwerken houd ik ook erg.”

„Dat dacht ik wel, daar ben jij zoo knap in.” Eefje kleurde bij Leny's bewonderende blik. „Dat gaat nogal, hoor,” mompelde ze.

Ineens ging Leny rechter zitten. Haar oogen schitterden.

„Zeg, ik heb een plan. Tenminste als jij wilt. Er is hier gauw een bazar voor de zending, dat weet je zeker al. Maar kun jij er niets voor maken, handwerken of zoo? Dat doe jij zoo goed en je hebt dat borduurontwerp voor je schortje ook zelf bedacht, hè. Het zou zoo echt zijn!”

„Ik ben op het oogenblik aan een schortje voor een tante bezig,” zei Eefje peinzend. „Maar het is een verrassing, ze weet

er niets van af. Dat zou ik wel kunnen geven, dan maak ik voor haar een ander. Anders kom ik niet klaar. En o zeg," Eefje rolde bijna van haar stoel bij de nieuwe inval, „ik weet nog iets. Bram, mijn broer, kan zoo goed teekenen en hij maakt van die mooie dingen uit hout. Misschien wil hij ook meedoen, ik zal 't hem vragen, dat is voor hem ook leuk. En als ik tijd over heb, maak ik er nog wel wat bij, een speelgoedbeest of een boekomslog of zoo iets."

„O, wat fijn! Ik kan zoo weinig van die dingen, echt waar, bij zulke gelegenheden vind ik dat altijd vervelend. Dan wou ik ook graag meehelpen. Nu ga ik misschien bedienen, er wordt thee en koffie geschonken, leuk hè?

„Dat zou ik ook nog kunnen doen, als ze 't thuis goedvinden."

Leny zuchtte eens diep van tevredenheid. Stralend keek ze haar bezoeker aan. „Wat dol, dat jij gekomen bent."

„Alleen daarom?" plaagde Eefje.

„Nee, daarom alleen niet," sprak Leny fel tegen. „Om jezelf in de eerste plaats. Daar heb ik nu eigenlijk in stilte vaak naar verlangd."

„Heusch? Ik heb 't nooit gemerkt."

„Dat kon ik toch niet zeggen."

„Nee, dat is zoo." Eefje zweeg even, dacht aan haar eigen getob.

„Als je nu beter bent, kom je dan ook eens bij ons?"

„Erg graag, als ik mag."

„Natuurlijk mag je." Eefje knikte haar toe. „Het is misschien nog goed, dat alles zoo gelopen is. Wie weet."

„Ja, wie weet," herhaalde Leny, droomerig.

HOOFDSTUK XIII.

DE BAZAR.

Lang voor 't openingsuur waren Eefje en Leny al in 't Ver-eenigingsgebouw aanwezig.

Voor 't laatst werd nog eens nagegaan of alles in orde was, de vazen en kannen met bloemen werden op de bestemde plaat-sen gebracht, enkele voorwerpen op de stands verlegd, er werd druk heen en weer gelopen. Zoo dadelijk zouden immers de eerste bezoekers komen en dan moest alles in orde zijn.

De twee groote zalen beneden stonden propvol; er waren veel goede gaven gekomen en veel gediensstige geesten hadden zich aangemeld om te helpen verkoopen. Boven was er nog een ver-trek in gebruik, daar waren de grabbelton, het boompje waarvan je voor tien cent 't aantal roosjes kon raden en zoo misschien een spreij winnen, de aangekleede pop met de onbekende naam en de „vijver met visschen”.

Maar beneden waren de stands met kleedingstukken, met speelgoed, met koek en aardewerk en handwerken. Vroolijk zag alles eruit, met de kleurige doeken en de bloemen en ook de gezichten van de amateur-verkoopters en verkoopsters stonden vroolijk. Dan kwamen er eerder klanten.

„Zullen we nog een rondwandeling maken?” stelde Leny voor, „'t is zoo'n leuk gezicht.” Ze haalde Eefje's arm door de hare en voerde haar mee.

Telkens moesten ze even kijken naar al wat er te koop werd aangeboden. Of een praatje maken met een helpster.

Eefje bedacht, hoe saai ze 't zou hebben gehad zonder Leny erbij. Misschien, nee stellig, zou ze niet hebben meegedaan. Met eenige trots wees ze naar 't leuke blauwlinnen schortje met 't geel- en zwarte borduurwerk.

„Daar ligt mijn pronkstuk.”

„En daar staan mijn geraniums en fuchsia's,” vertelde Leny, toen ze verder slenterden. „Ze zien er goed uit, hè?”

„Kon je er wel van scheiden?” plaagde Eefje.

„Nou moeilijk, maar je moet toch wat over hebben voor 't goede doel. Komt Bram ook nog verkoopen?”

„Nee, hij voelde niets voor dat gedoe, zei hij. Hij zou er toch niet veel van terecht brengen. 't Lijkt me ook niets voor hem.”

„In elk geval, hij heeft genoeg gedaan,” vond Leny. „Moeder was zoo verrukt over dat schilderijtje van 't speenkruid en vader over die houten tabaksdoos. Hoe krijgt hij 't zoo? Ik heb eigenlijk wel zin om die te koopen voor vaders verjaardag, maar ik weet niet of mijn beurs 't toelaat. Weet jij niet hoeveel ervoor gevraagd wordt?”

„Op geen stukken na. Maar anders wil hij er misschien nog wel een maken, voor jou.”

Ze waren intusschen aan 't eind van de tweede zaal gekomen en stonden nu op 't terrasje. Daar en verderop in de tuin waren heel wat leuke zitjes aangebracht, de menschen konden er wat gebruiken en uitrusten, als ze warm en moe waren. Thee, koffie en limonade zou er worden geschonken. Vlakbij was de keuken; gerinkel van kopjes en een zacht knappen en sissen drong tot hen door. Het werk was daar al in volle gang, daar werden de koekjes en de wafeltjes gebakken. Zoo uit het blik, konden ze

worden opgegeten. De meisjes snoven de baklucht op.

„Gezellig idee, hè. Er komen vast veel menschen op af.”

„Wat ruikt het al lekker. Je zou zoo trek krijgen.”

„Wij hebben 't allemaal gratis, omdat wij meehelpen,” vertelde Leny.

„Ik denk anders niet dat daar straks veel tijd voor overschiet. Trouwens, dat is eigenlijk te hopen. Wordt 't niet noodig, dat we naar onze post gaan?”

Haastig keerden ze terug, het was werkelijk noodig.

Om half acht werden de deuren geopend. Dadelijk kwam er een drom bezoekers naar binnen, die zich in de zaal verspreidde. De verkoopsters zetten zich in postuur en haalden hun beminlijkste glimlach te voorschijn. Eefje en Leny hadden zich naar de keuken begeven. Deur en ramen stonden om de hitte en de damp zoo ver mogelijk open, bovendien konden ze 't zoo dadelijk zien, als iemand bij een tafeltje plaats nam. Eefje's moeder had zich bereid verklaard te helpen bakken, allerlei heerlijkheden stonden al klaar. Het was er een en al drukte en bedrijvigheid. Hier was de plaats voor de glazen, daar voor de kopjes en schoteltjes en voor de ontbijtbordjes, waarop de wafels zouden liggen. In een groote theepot was juist thee gezet, de koffie trok zachtjes en de pan met melk op 't fornuis raakte al aan de kook. Voor de ingang van de keuken was een lange toonbank geplaatst; ook daar kon men krijgen wat men verlangde.

De eerste gasten lieten zich niet lang wachten. Verrast keken ze rond naar de vroolijk gedekte tafeltjes. Op sommige stond een kandelaar met één of meer kaarsen, op andere een grappig lantaarntje of knus schemerlampje. Een klein vaasje met bloemen had er ook nog een plaats op gevonden.

„Gunst zeg, wat gezellig!” hoorden ze zeggen.

„Als ik dat had geweten, was ik hier eerder heengegaan.”

Eefje gaf Leny een duw: „We moeten binnen aankondigingen laten ophangen.”

„Ik geloof niet dat 't noodig zal zijn. We zullen spoedig genoeg hier beroemd zijn en bovendien, dacht je dat je die lekkere luchtjes binnen niet kon ruiken?” Tegelijk verdween ze in de richting van 't bezette tafeltje. Onmiddellijk daarop gingen er nog een paar menschen zitten, toen nam Eefje haar kans waar. Met een gloeiend gezicht kwam ze terug. „Zes thee,” commandeerde ze.

„Bij mij moeten er twee koffie en twee limonade hebben,” deelde Leny vlug mee. „En vier wafels.”

„Bij de thee zullen we een sneedje cake leggen,” zei iemand, „en vertel dan dat ze die ook apart kunnen koopen. Straks doen we 't met koekjes.”

Achter de struiken klonk muziek op. Violen, een paar fluiten, een cello. De meisjes keken elkaar verrukt aan.

„Knalidee, zeg,” fluisterde Eefje.

„Wist je 't niet? En ze doen 't geheel gratis, aardig van hen, hè. Zoo zie je dat je toch wel wat geven kunt, al is 't dan geen geld of 't een of ander ding.” Er was echter niet veel tijd om hierover door te praten, steeds meer tafeltjes raakten bezet. Met een blad vol kopjes laveerden ze erheen en weer terug naar de keuken. Terwijl alles werd klaargemaakt, haastten ze zich naar een volgend tafeltje om nieuwe bestellingen op te nemen. Ze noteerden, bedienden, ontvingen 't geld en stortten de fooitjes edelmoedig bij de rest in 't potje „voor 't goede doel”. Sommige gasten gaven belangrijk meer dan het bestelde gekost had. Voor de toonbank verdrongen de menschen zich. Daar konden ze wafels koopen, warm uit 't ijzer en druipend van de boter, met de poedersuiker er nog wit op! En koekjes,

geurig en bros, zoo juist gebakken en van die aardige, gevulde chocolaadjes.

„'t Gaat goed met de nering,” zei Leny tevreden. Ze zag rood van de warmte en de drukte. Toch, als je nu binnen in de zaal moest zijn! In 't voorbijgaan keek ze even in. Onder de felwitte lampen golfde en roesde de menschenmenigte dooreen. Overal verhitte, maar opgewekte gezichten. Oogen die de stands afzochten, handen die grepen, verkoopsters die praatten. Een meisje veege de haar gezicht af met haar zakdoek. Een ander schoof haar pofmouwjtje wat op. De eau de cologne-stand had het druk. Snikheet leek het er. Niet om uit te houden, dacht Leny. Geen wonder, dat de menschen op de koele tuin afkwamen! Waar kon je heerlijker zitten, en uitrusten dan in de nabijheid van de breede kastanjekruinen?

Het strijkje speelde door, stuk na stuk. Een avond van warmte en muziek, van lichte japonnen en stille, brandende kaarsen was het buiten. Van vroolijke kleuren en helderwitte lampen, van bloemen en lachende menschen en veel schuifelende voeten, binnen.

Ik vergeet 't nooit, dacht ze en toefde, voor ze de volle keuken binnenging. Daar ontmoette ze Eefje, juist van een tocht langs de tafeltjes terugkeerend, die haar vertelde Adri Veremans ook gezien te hebben.

„Adri?” vroeg ze verbaasd en een lichte wrevel kwam bij haar op. Wat moest dat drukke, lawaaiïge kind er nu nog bij? Eefje en zij waren immers vriendinnen geworden. Wat had dat kind hier te maken; dit vroolijke, feestelijke was iets van haar en Eefje, niemand van school hoefde daar deel aan te hebben.

Maar och, bestrafte ze zichzelf, zoo moest ze niet denken. Adri had ook wat gegeven en wellicht kocht ze iets.

Bom! daar was ze haast met haar blad tegen een dikke dame aangelopen. Ze keek al nijdig naar haar. Die moest Eefje maar bedienen, zij zou haar wel niets kunnen aanpraten.

„Hallo!” schalde ineens een vroolijke stem achter haar, „dat noem ik treffen, zeg. Ik had nooit gedacht dat ik in deze drukte een schoolkennis tegen 't lijf zou lopen. Moppig schortje hebt je voor! Wat doe je eigenlijk, bedienen? O, wat moppig! En is Eef hier ook?”

„Ja,” antwoordde Leny kort en in gedachten voegde ze er nijdig aan toe: moppig hè, reuzemoppig.

„Kom mee naar de keuken,” noodigde ze uit, met een schuine blik naar de vele omzittenden, die met blijkbaar belangstelling 't gesprek volgden. Die Adri toch! had ze daar nu geen erg in.

„Heden, hebben jullie er al muziek ook bij! Spelen ze ook leuke dansmoppen?”

„Kom toch mee,” beet Leny haar fluisterend toe. Ze had in de grond willen zinken van schaamte. Resoluut keerde ze zich om en beende weg, in de richting van de keuken. Toen moest Adri wel volgen.

„Zeg, leuke vent is dat daar, bij dat tafeltje. Wie is dat?”

„Dat is onze burgemeester.”

„Is hij getrouwd?”

„Al eeuwen. En hij heeft een troep kinderen en een heele rist kleinkinderen op de koop toe,” jokte Leny onvervaard. Die Adri toch. Flirt!

„Is 't echt? Hij ziet er anders nog niets aartsvaderlijk uit.”

„Nee, vind je 't niet móppig?”

Gelukkig kwam toen Eefje erbij. „Hé, ben jij ook hier?”

„Dat zie je, hè. Ik kwam eens kijken, hge 't met mijn arme Pierrot staat.”

„Waarom arm?“ informeerde Leny.

„O, hij kijkt zoo tragisch. Zielig gewoon. Daarom vind ik hem arm. Maar dat is nu eenmaal een eigenschap van zoowat alle Pierrots, dus zal ik er maar geen tranen om vergieten. A propos, weet jullie ook of iemand al zin heeft getoond in de schat?“

Eefje en Leny haalden tegelijk de schouders op.

„Nu ja, doet er ook niet toe. 't Ziet er leuk uit in die zalen zeg, met al die klimopslingers en die lampionnetjes en goudsbloemen erin. Net een Oranjefeest! Dat ding van Bram is verkocht, heb ik gezien; hij zal 't wel leuk vinden. Enfin, ik vertrek maar weer, mijn moeder is natuurlijk al op zoek naar 't verloren lam.“

„Is die dan hier ook?“

„En of, ze wou me niet alleen laten trekken in de late avond. Bang dat ik geschaakt zou worden, snap je. Had ik anders best leuk gevonden. Ik ga mijn geluk eens beproeven bij de visscherij, wie weet of ik geen goudvischje ophaal. Nu, tot straks mischien.“

Haar dun, lenig figuurtje gleed weg als een rood slangetje.

„Alsjeblieft niet,“ zuchtte Leny zoo hartgrondig, dat Eefje erom in de lach schoot. Ze kwam echter niet meer terug, wel verscheen mevrouw Veremans bij de toonbank om wafels en koekjes te koopen. „Het lam is zeker moe van de zwerftocht,“ veronderstelde Leny en haar speurende oogen vlogen de tafeltjes langs. Daar, lusteloos op een stoel hangend, zat Adri, alleen. De zijden handschoenen achteloos neergegooid. Ze speelde met haar ring.

„Pierrette,“ pijsnel schoot deze naam door Leny's hoofd en tegelijk kwam een licht, onberedeneerd medelijden in haar hart.

De sluiting was die dag op elf uur bepaald.

De meisjes bleven nog wat na om op te ruimen, bloemen binnen te brengen, af te wasschen en zoo meer.

Eefje was het eerst klaar. Snel schoot ze in haar jasje, — ze kreeg 't nu een beetje koud —, en drentelde de tuin in. Ze moest goed uitkijken, w aar ze liep, nu alle verlichting was weggehaald. Haast was ze over een uitstekende boomwortel gestruikeld. Ze greep zich vast aan de ruwe stam. Daar bleef ze staan, luisterend naar de wind in de kruinen boven haar en turend naar de vele, schitterende sterren. De lucht was zacht en geurig om haar hoofd.

Een leuke avond, peinsde ze en onwillekeurig kwam de gedachte aan Adri's fuif bij haar op. Eeuwen geleden leek het, wat was alles toen somber geweest. En nu was alles zoo goed! Dankbaar gestemd voelde ze zich op dit oogenblik. Ze streek met haar vingers langs de brokkelig aanvoelende schors.

Toen hoorde ze Leny's stem, die haar vanuit de verte zacht riep. En haastig wendde ze zich om en liep, het licht tegemoet.

HOOFDSTUK XIV.

KERSEN, KIEKJES EN ZONNESCHIJN.

„Rinkinkinkinkink! Rinkinkink... kink!”

Er scheen geen eind aan te komen. Driftig schetterde 't hooge geluid van Leny's fietsbel over de dijk.

Eefje vloog uit 't schuurtje naar buiten, zwaaide met een leeren riem.

„Hé, kom erin! 'k Ben haast klaar.”

„Zou ik mijn fiets hier neer kunnen leggen?”

„Joehoel!” Eefje was weer weg. Toen daalde Leny het trapje maar af en liep naar 't schuurtje, waar ze haar vriendin bezig wist. Ze kende nu Eefje's huis, alsof dit 't hare was, zoo dikwijls kwamen ze bij elkaar.

Bram zwoegde boven de fietsband. „Ziezoo, die zijn hard genoeg, hoor. Daar kun je wel mee naar Keulen rijden.”

Zijn zusje gaf hem een klap op de schouder. „Je bent de beste. Als je me nu nog even helpt met opbinden...”

„Ook al,” bromde de jongen halffluid, maar toch bukte hij zich gewillig over de bagagedrager. „Geef die tasch dan op.”

„Wat heb jij al zoo bij je?” informeerde Eefje bij Leny. „Ik heb eieren en krentebolletjes en boterhammen met jam.”

„Ze is bang, dat ze anders onderweg van honger flauw valt,” spotte Bram. „Zeg, laat nog een paar kersen aan de boomen zitten.”

„Wat kan hij toch plagen, hè,” moederde Eefje met een knip-oog naar Leny. Ze haalde haar vingers door zijn kuif.

„Blijf af,” een woeste hoofdbeweging. Hij hief zich op, rekte zich. „Nu dag, jongedames, tot weerziens.”

„Bedankt, hoor.” Eefje reed haar fiets naar buiten. Toen nog even 't huis in, om te zeggen dat ze gingen. Dat afscheid was gauw afgelopen. Weg reden ze, hun schoongemaakte fietsen blonken in de zonneschijn. De dijk af en tusschen de huizen van 't dorp naar het pleintje. Daar in het midden, bij de zware ouderwetsche pomp, zouden ze elkaar opwachten. Wim had zijn fiets tegen een boom gezet en zat nu op de steenen rand van de put met ongeduld te wachten. Met een breed gebaar haalde hij zijn horloge uit, vergeleek 't met de torenklok.

„Opschepper,” zei Eefje.

„'t Is toch maar een blikken ding,” hoonde Leny.

„Met die praatjes wil je ons zeker doen vergeten, dat jullie zoo schandelijk laat zijn.”

„Zeg, schandelijk laat, ben je wijs. 't Is net half een.”

„Klets nu niet en stap op,” riep Huib, die al op de fiets zat en langzaam wegreed. Zoo spoedig mogelijk volgden toen de anderen zijn voorbeeld. Eerst gingen ze de gewone bekende weg, waarlangs ze iedere morgen naar school fietsten. Halverwege sloot Adri zich aan. Die had een fototoestel bij zich. „Wat zijn het er weinig, als je eens vergelijkt met 's morgens,” vond Wim.

„Dat komt, omdat er dan een massa van de H.B.S. en zoo bij zijn.”

„Wie en wie gaan er eigenlijk mee?” informeerde Leny.

„Nu, wij vijven dan en Drika en Jet, Catrien, Bert, Freek en Johan. Gezellige troep wel.”

„Met z'n elven,” proestte Adri. „'t Gekkengetal.”

Achter elkaar en luid bellend, deden ze in de stad hun intocht. Op de afgesproken plaats wachtten de anderen reeds. Er werd even afgestapt en gepraat. „Opstappen, lui,” klonk het toen en daar reden ze weer. Een paar minuten later waren ze buiten de stad en fietsten over de hooge straatweg. Eerst langs fabrieksgebouwen aan de eene, huizen met tuintjes ervoor aan de andere zij. Onder de iepen was het koel. Telkens schoot een auto of een motorfiets hen voorbij. De huizenrijen braken af; een stukje bouwland, een kleine boomgaard of een boerderijtje, hier en daar met een vrouw, die bij een bank op het erf pannen stond te schuren, kwamen daarna. En toen ze de fabrieken achter zich hadden, zagen ze aan die zijde groene weiden liggen, die langzaam afglooiden naar het smalle, kronkelende riviertje. Die gaven een indruk van zonnige stilte; je zou er uren lang kunnen zitten en je door de zon bruin laten branden, opkijkend naar de glanzende blauwe lucht en iets onbestemds dromend. Ze hoorden 't tuffen van een motorbootje, verderop gleed een wit zeiljacht, statig als een zwaan, voort over 't even gerimpelde water, dat blauw van kleur leek door de weerkaatsing van de lucht.

„Heerlijk is het hier, hè. Ben jij hier al eens eerder geweest?”

„Nee, je komt niet zoo gauw in deze buurt. En ik heb mijn fiets nog niet zoo lang.”

Wim en Huib hadden een mondorgel te voorschijn gehaald. En spoedig klonk het zacht over de weg: „Komt, vrienden, op naar buiten...” Hier en daar viel één in, rythmisch traptten hun voeten op — neer, op — neer. Zonder zorg, haast gedachte-loos gelukkig neurieden ze het eene lied na 't andere.

Een brug over, een landweg in. Tusschen 't gras van de berm staken boterbloemen en margrietten hun kopjes op; in de donker-groene slooten, gedeeltelijk bedekt met kroos, stonden pijlkruid

en zwanebloemen; langs de kant blonken de gele lisschen en kleurden de roodpaarse kattestaarten en de roomwitte moeraspiraea, die geurde naar de zomer, zooals Eefje zei.

„Als ik aan zomer denk, ruik ik de spiraea,” merkte ze tegen Leny op. Warm scheen de zon over hun haar, hun handen. Een blauwe libel zweefde boven 't gras. Koolmeezen vlogen op bij hun nadering. Langs de hemel dreven de witte wolken traag voort. En voor hen lag de weg, blond tusschen de vlakke, groene weiden. Er liep geen mensch.

Johan, die voorop reed, gaf een sein tot stoppen.

„We willen een kiek in 't hooiland nemen,” kondigde hij aan.

„Zou dat wel mogen?” informeerde er een.

„Och welja, best. We doen er toch niets.” Hij zwaaide zich om 't gesloten hek heen. „Ziezoo, ik ben er.”

„Wat is dat hooi warm, hè!” Ieder zocht een goed plaatsje. Deze eerste kiek zou Huib nemen. Adri, baldadig, kroop onder het hooi, alleen haar lachend gezicht was te zien. Catrien klom op haar rug, waar ze dadelijk weer aftuimelde onder 't gelach van de anderen. Maar eindelijk zaten ze allemaal toch klaar, de meesten gedeeltelijk bedolven door 't hooi. Een oogenblik was 't heel stil. „Klik.” Het was gebeurd. Terug naar de fietsen, die ze zoolang tegen de berm hadden gelegd.

„Straks moeten we weer een dijk op,” vertelde Johan. „En dan zullen we maar bij de eerste de beste boomgaard afstappen.”

Zoo werd afgesproken. Voort ging hun tocht langs weggetjes met populieren, weggetjes met wilgen, weggetjes zonder een enkele boom. Boerderijtjes met fruitboomen op het erf, kakelende kippen over de weg, een langzaam draaiende molen, slooten met hoogopgaand ruischend riet; zij reden alles voorbij, praatten, lachten, of luisterden stil naar de eenvoudige muziek.

Over de hooge dijk, met de zonnige hellingen vol bloemen, waar soms een eenzame geit graasde. Een hooiwagen eischte met zijn overhangende, geurige vracht bijna heel de breedte voor zich op, zoodat ze nauwelijks konden passeeren. Kinderen, die langs de weg speelden, keken hen na, toen hun vroolijke karavaan voorbijtrok, ze hoorden hen tellen: één, twee, drie, vier..." Eindelijk de boomgaarden, aan de wegzijde omrasterd met ijzerdraad: appelboomen, pereboomen, weer appelboomen. Een witgekalkt huis met rieten dak, een tuin vol zomerbloemen.

„Verrukkelijk hè,” riep Leny, haar gloeiend gezicht naar de anderen keerend.

„Alleen een beetje warm,” vond Johan, puffend.

„We kunnen straks afkoelen,” troostte Jet.

Bij een hek stak een vlaggetje uit. Een witgeverfde plank, die aan een telefoonpaal was bevestigd, deelde met onregelmatige zwarte letters mee, dat daar gelegenheid was tot kersen eten. Ze liepen 't paadje af, dat naar de ingang voerde. Ook hier weer een bord, een paar mannen stonden erbij te praten. Terwijl Johan inlichtingen vroeg, zetten ze hun fietsen tegen een boom en toen bestelde ieder zooveel als hij hebben wilde. Leny en Eefje kochten samen een pond. Met de witte mand tusschen zich in, trokken ze naar 't andere einde van de boomgaard. Daar, op een open plek tusschen de boomen, vlak bij de heg, ploften ze neer. Hun handen grepen naar de trosjes gladde, ronde vruchten. Ze beten erin. Donkerrood zag 't vruchtvliesch, het sap spoot eruit.

Een eindje van hen verwijderd, liep een jongen te ratelen en af en toe klonk een dof schot.

„Zeker om de vogels weg te jagen.”

„En daar hangt een bel. Ginds kunnen ze dan aan 't touw

trekken," wees een ander. Terwijl hij 't zei, begon de bel te luiden. Een troepje vogels vluchtte weg, naar een buurt, waar 't veiliger was.

„Moeten we straks een grap mee hebben,” vond Wim.

„Wat dan?”

„Zul je wel zien. Zeg, wanneer moeten die kieken genomen worden of gaat dat niet door?”

„Zeker wel.” Adri rees overeind uit haar liggende houding. „Denk erom, lui, dat je wat kersen over houdt, die moeten mee op de kiek. Ter illustratie. En als die jongen wat dichterbij komt, zullen we 'm zijn ratel te leen vragen.”

„Ja, dat is een idee. Adri, jij moet 't weten, maar als we er nu op de terugweg ook nog een paar namen?”

„Dat is goed. Luister eens, eentje daar bij de heg en dan nog een tusschen de boomen, met de ratel en een kersenmand.”

„De kersen zijn haast op, weet je wat, ik ga nog een half pond halen.” Wim sprong op, maar voor hij wegging, liep hij eerst naar de bel en prutste er wat aan.

„Wat voer je uit, zeg?”

„Trek eens aan dat touw.” Huib deed 't, maar geen geluid werd nu gehoord. Lachend holde Wim weg.

„Wat een boef, hè!”

„Zoo'n schavuit. Kijk die lui eens. Trekken en trekken, nu praten ze samen, ze denken vast dat 't ding kapot is.”

't Duurde even voor Wim terug was. Toen zette hij 't mandje neer, boog voor 't gezelschap en deelde mee, dat hij gestuurd was om de bel in orde te maken.

„Net of je 't zelf niet gedaan hebt,” spotte Huib.

„Nee jochie, dat is jouw schuld, enkel en alleen jouw schuld. Je hebt 'm zoowat uit elkaar getrokken. Zeg, heeft hij

er zoo straks niet met zijn vingers aangezetten?" wendde hij zich tot de anderen. Die lachten maar om zijn oogen en gebaren. „Toe, wie probeert eens?"

Johan gaf een flinke ruk en de bel luidde of er brand was. „Nu allemaal tegelijk, jongens!"

„Klaar voor de kieke!" galmde Adri toen. „Ik zal 't doen." Het groepje schikte zich. Daarna op een plaats met de boomen als achtergrond en er werd besloten voor de ingang nog een foto te nemen.

„Hé, vang!" Jet rolde een mandje naar Catrien. Onmiddellijk deden de anderen mee en vijf minuten lang waren ze daarmee bezig. Iemand kwam op het idee van „boompje verwisselen" en toen ze zich warm en moe hadden geloopt, rustten ze uit aan de rand van een droge greppel. De boterhampakjes werden geopend; één van de jongens had apenoetjes bij zich, die onder kwinkslagen over en weer gepeld werden, een ander deelde reepjes uit en Catrien had vruchtenkoekjes meegenomen.

„Jongens, wat hebben we 't toch goed," zuchtte Drika en strekte haar beenen rechtuit.

„En dan moet ik jullie nog iets vertellen," kwam Jet glunderend. „Eerst gaan we omrijden, zooals gezegd is. Misschien weten jullie, dat ik in Kooiwijk een tante heb wonen en die heeft ons uitgenoodigd voor straks op 't eten. Als jullie zin hebt tenminste." Een applaus volgde op dit voorstel.

Langzamerhand werd 't tijd om te vertrekken. Ze zochten hun karretjes op en daar zette de stoet zich in beweging, terwijl Wim en Huib op hun mondorgels speelden van „Adieu, wij moeten" en „Vaarwel, mijn dierbaar vaderland".

„'t Is schoon," grinnikte Eefje, want bij de laatste melodie was Wim er aardig uit.

Ze kwamen bij een smal, eenzaam stroompje. Een oude man zette hen met een pontje over.

„Wat ziet dat er geheimzinnig uit,” zei Eefje. „Je weet niet waar 't vandaan komt en waar 't heen gaat. Ideaal om er met een bootje rond te zwerven.” Met droomende oogen tuurde ze 't donkere water af, de kanten waren overgroeid met hoog struikgewas.

„Wat had je hier vroeger fijn Indiaantje kunnen spelen,” merkte Wim op. Zoo spijtig klonk zijn stem, dat ze erom in de lach schoten.

„Ja, jò, die leeftijd ben je te boven.” Ook op de pont werd een foto genomen, de laatste wilden ze bewaren tot ze bij Jet's tante kwamen. Voorbij een oud, klein kasteeltje reden ze nog. Een kasteeltje met hoge grauwe muren, met een slotgracht en een ophaalbrug, torentjes en een grasveld. En mooie boogramen. Rondom stonden iepen.

Als ik daar eens een kijkje in mocht nemen, dacht Eefje. Te dwalen langs de trappen en gangen, te zitten in de oude ruime vertrekken. Ze stelde zich voor hoe bij de vensters de edelvrouwen hadden gezeten met haar borduurraam, hoe de paarden hadden getrappeld op het voorplein. Een oogenblik was ze ver weg, leefde ze in die vreemde, vergane wereld, die nooit terug kon keeren, zag en hoorde in haar verbeelding alles. Strak en groot stonden de donkere pupillen in haar wit gezicht.

„Eefje, wat heb je?” Leny keek haar aan. „Je bent zoo stil.”

„Niets,” lachte ze kort, „een droom.”

Achter zich hoorden ze geroep, ze wachtten even. Adri kwam snel naar hen toe rijden. „De achterband van Freek's fiets is geklapt. We moeten een fietsenmaker op zien te snorren.”

Een jonge vrouw, die vlak bij aan 't werk was, lichtte hen in.

Tien minuten verder moesten ze nog. Voor de gezelligheid besloten ze dit eindje te loopen. Het kleine huisje was spoedig gevonden. Ze kregen verlof zoo lang in 't boomgaardje te gaan. Dit deden ze, huppelden vergenoegd over enkele greppels heen en belandden eindelijk bij 't riviertje, dat ze op de heenreis hadden gezien. Tusschen 't riet ontdekten ze vergeet-mij-nieten, waarvan ze er natuurlijk moesten plukken. De verdere wachtestijd kortten ze zich met zingen. Eefje en Leny, die rug tegen rug zaten, bezweken tenslotte voor 't algemeen verzoek, samen iets tweestemmig te doen. En over 't kabbelend water heen, klonken weldra „Wilt heden nu treden” en „O Heer, die daar des Hemels tente spreidt.”

Een boerenknecht, die op 't dichtstbijgelegen erf met melkbussen rammelde, hield op met zijn werk en luisterde aandachtig. Drika, die 't merkte, stootte Jet er voor aan. En toen het uit was, zagen ze achter zich de fietsenmaker staan, die zich stil had gehouden en hen nu de boodschap bracht, dat de fiets weer in orde was. Regelrecht ging 't nu naar Jet's tante.

Lang hoefden ze niet meer te rijden. De fietsen werden in 't tuintje tegen de schutting gezet. De tante, een dame met grijzend haar, had alles reeds klaargemaakt. In de kamer, die uitzag op de tuin, waren om de tafel lange banken geplaatst. Eerst dronken ze een glas limonade en kregen ze gelegenheid zich wat op te frisschen. Toen ze weer in de kamer terugkeerden, stonden op tafel de ontbijtbordjes klaar, waarnaast voor ieder een glas melk, de schalen met tarwe- en wittebrood, en al wat er verder bij behoorde. Opgetogen waren ze over deze vriendelijke ontvangst, zoiets deed iedereen niet. Later liepen ze wat rond in de tuin, roken eens aan de bloemen en luisterden naar 't samenspel van Adri en Jet op de piano.

Het werd schemerig, toen ze vertrokken. Heelemaal fit en heerlijk uitgerust voelden ze zich. In een bloemenwinkel kochten ze een bouquet, ieder droeg een dubbeltje bij. Op 't kaartje schreef Adri in haar fijne schrift: „Uit dankbaarheid. Van de invallers.” Onmiddellijk zou het worden bezorgd.

Avond werd het en stiller. Dauw trok over de verre weilanden. Even hielden ze halt om hun mantel of jas aan te trekken, het werd koel.

Hun luidruchtige vroolijkheid nam af. Wat bleef, dat was een stille, dankbare blijdschap om deze mooie middag, een vreugde, waarvoor niemand de juiste woorden kon vinden. Bijna zwijgend reden ze, met twee naast elkaar voort. Luisterend naar de melodieën uit de mondorgels, die zachter schenen te klinken.

Eefje en Leny reden dicht naast elkaar. Eefje's arm op Leny's schouder, Leny's hand op Eefje's stuur. Trouwe vriendinnen.

In hun oogen glansde goudachtig het avondlicht.

HOOFDSTUK XV.

VRIENDSCHAP.

Voor Leny Horsting was één der beide, kleine katjes bestemd. Er was echter nog steeds niet van gekomen, haar dit te brengen. Eefje's moeder vond toch, dat 't intusschen eens tijd werd. Leny moest 't Zaterdagmiddag maar komen halen, dan zouden ze 't wel voor haar opvangen.

's Middags om twee uur arriveerde Leny. Een oude boodschappentasch had ze van thuis meegenomen.

„Moet 't beest daarin?” informeerde Nel. „Kind, eer je aan de dijk bent, is hij daar al lang uit, hoor.”

„Wat wou jij dan?”

„We hebben al een jutezak klaargelegd...” ze werd onderbroken door Leny's verontwaardigd: „Hè, dat arme dier! In zoo'n stoffige zak?”

„Nu, wacht maar totdat we 't arme dier hebben. Dan kunnen we verder praten.”

't Kleine, zwartwitgekleete poesje liet zich echter zoo maar niet vangen. Eerst probeerden ze het te lokken met een schoteltje melk. Spoedig was dit schoongelikt, want ook 't andere kleintje en de groote poes deden dapper mee aan de smulpartij. Een tweede schoteltje volgeschonken en geprobeerd 't dier van achteren te naderen. 't Lukte niet; juist toen Nel toe wou grijpen,

glijpte het weg. „In 't schuurtje,” raadde Bram, maar ook dat gaf niet veel. Hulptroepen werden aangeworven, bestaande uit vader en Gerrit, de knecht. Weer met melk geprobeerd, maar de kleine bleef op een afstand en de groote poes dronk alles op, blij met de extra portie.

„Zoo kun je aan de gang blijven,” vond moeder. „Toe poes, weg, dat is niet voor jou, slokop.”

„Opjagen?” vroeg Gerrit.

„Haalt toch niet uit,” meende Bram.

„'t Is te probeeren,” oordeelde vader. „Waar is die kat nu gebleven?”

„Daar, onder 't hout!” riep Eefje. Een stapel rijshout lag bij de appelboomen op de grond en 't poesje was in een opening tusschen de takken gekropen.

„Jij ginds,” wees vader, „en ik hier. De meisjes moeten de poes aan de achterkant terugjagen.” Zoo werd gedaan. Poes rende van de eene zij naar de andere, wrong zich, dook weg. Vader veegde 't zweet van zijn voorhoofd: „Is me dat een karwei!” Ook Gerrit nam even rust, haalde vast de zak, dan kon de gevangene er direct in. Weer begon de jacht, Jannie trappelde van opwinding. Dolgraag had ze met de anderen meegehoud, maar zij mocht er niet bij komen.

„Als de poes je aanvliegt, ben je misschien je oogen kwijt.”

„Dat doet-ie mij niet,” verzekerde Jannie ernstig. Maar wat ze ook zeggen mocht, er viel niets aan te veranderen. Plotseling een hooge, snerpande kreet, een spartelend hoopje gleed de zak in, die heen en weer begon te zwaaien, 't touw erom. „Gevangen,” zuchtte Gerrit.

„Wat een gil gaf dat beest,” zei Leny. „'k Heb 't nog nooit zoo gehoord.”

„Net een wilde boschkat,” merkte Eefje op.

„Nou of-ie wild was.” Gerrit toonde zijn hand, waarlangs een bloedstraaltje liep. „Bijten en krabben!”

„Allemenschen,” schrok Nel. Ze keken naar de zak, die zacht over de grond schoof.

„Een echte, venijnige kat! Moet je 's zien.” Hij raapte een stokje op, duwde dit tegen de zak. Dadelijk begon deze heftiger te schudden, klauwen sloegen in de stof, van binnen klonk gemauw en gebrom. Even schoten ze erom in de lach.

„Zoo'n nijdig klein beest,” zei Nel, zich bukkend.

„'k Zou de wond maar goed uitwasschen, Gerrit,” raadde moeder.

„Durf je die poes nog wel mee te nemen?” vroeg Eefje. Leny lachte witjes. „O, best hoor,” hield ze zich groot.

„Ben je mal,” zei Bram, „dat hoeft niet. Wou jij met dat dolle beest gaan sjouwen? Ik zal de kat straks wel brengen met de fiets. En dan maar een paar weken binnen houden om te kalmeeren, als je er tenminste een zacht huiskatje van wilt maken, dat uit je hand eet en op je schoot slaapt.”

„'k Zal erom denken,” beloofde Leny. „Kom Eef, ga je mee?”

„Ja, goed.” Gearmd verdwenen ze, Eefje de fiets aan de hand houdend. Op 't terrasje had mevrouw Horsting de theetafel reeds klaar gezet. Het was er vroolijk en zomersch. De tuinparasol stond uit.

„Heerlijk is 't hier, moedertje. Wacht Eef, ik zal een paar ligstoelen halen.”

Mevrouw legde de brief, waaraan ze schreef, opzij. „Nu zal ik eerst maar eens theeschenken. Leny, breng jij 't schaalpje met chocolaadjes mee.”

Eefje keek de zonnige tuin in. De rand van witte geraniums Wending.

langs 't grasveld, de kleurige lupinen en de zonnebloemen, mooi was alles. Tegen 't zwarte hout van 't schuurtje stak de rose perzikbloesem wonderlijk teer af. Ze moest er telkens naar kijken.

„Hoe vind je 't?” vroeg Leny, die haar blik volgde. „En de clematis zal nu ook wel gauw gaan bloeien. Daar verheugen we ons zoo op.”

„Waar is 't poesje nu?” vroeg mevrouw's zachte stem.

„O ja, dat zal ik vertellen,” en Leny deed 't verhaal van de kattenjacht. Toen namen ze de fietsen en gingen weg. Ze zouden bloemen zoeken voor de plantkundefles en ook om er thuis de vazen en kannetjes mee te vullen. „Is 't ver?” wilde Leny weten.

„Gaat nogal. Dat geeft toch niet.”

Links van hen blonk de rivier. Aan de voet van de dijk wuifden de wilgestruiken. Bij een kleine boerderij stapten ze af. Eefje, die de bewoners kende, vroeg of ze daar hun fietsen mochten zetten, wat goed werd gevonden. Daarna klauterden ze langs de berm omlaag. Beneden bleven ze even staan. Voor hen lag de uiterwaard, maar tusschen deze en de dijk had de rivier een smalle inham gevormd. Daarin hadden de menschen wat groote basaltkeien neergelegd, als om een dam te bouwen.

„Moeten we hierover?” vroeg Leny een beetje benauwd en keek naar 't water, dat tusschen de keien stroomde.

„Ja, maar 't valt wel mee, ik ben er al zoo vaak overgegaan. Je moet natuurlijk kijken, waar je loopt. Overigens, je krijgt hoogstens een nat been, als je uitglijdt.” Zelf gaf Eefje 't voorbeeld. Voorzichtig van steen op steen stappend, bereikte ze de overkant. Toen waagde Leny 't ook maar; ze had gelukkig geen hooge hakken onder haar schoenen, dat hielp. Hierop sloegen ze een kronkelend paadje in en waren dadelijk door de struiken en

't hooge riet, voor ieder, die langs kwam, verborgen. Wat leuk, dacht Leny, een schattig weggetje is dit. Spoedig zagen ze de weide, die eenzaam lag onder de zonnige, wijde lucht. Geheel alleen waren ze hier.

„Wat eenig, zeg. Een onbewoond eiland.”

„Paradijsland, heb ik 't genoemd, toen ik 't ontdekte. Verbeelde me natuurlijk, dat niemand iets van 't bestaan ervan wist. Ik was er zoo blij mee. 't Is net of dit niet bij de rest van de wereld behoort.”

Ze liepen de krib af, heel ver in de rivier kon je nu komen. Met stilverheugde oogen keken ze naar 't golvende, grijze water vol lichtsprankels, naar de stralende hemel, naar de geelbruine zandplaat. Pootje baden zou je hier ook al kunnen. Boven hen zwierden de zwaluwen, scherpe kreten uitstootend. Ze gingen terug en 't land leek nu toch wel weer veilig en vertrouwd. Op de wei vonden ze wilde bertram en boerenwormkruid en zeepkruid. Wat geurde dat heerlijk! Leny, die de plant niet kende, was er enthousiast over. En dan waren er nog vergeet-mij-nieten en zilverschoon, waarvan de bladeren aan de onderzijde een zilverachtige tint hadden. Omdat ze nu toch bezig waren, plukten ze meteen lisschen en kattestaarten en donkere rietpluimen.

„Wat zal moeder oogen opzetten,” zei Leny verheugd. „Die houdt ook zooveel van bloemen.”

Eindelijk besloten ze terug te gaan. Stel je voor, dat de vloed opkwam en zij niet meer weg konden. Want dan zou de primitieve brug bedekt worden door 't opgestuwde rivierwater, uren achtereen. Zoover was 't echter nog niet. Met touwtjes uit Eefje's fietstasch bonden ze de geurige, kleurige vracht op de bagagedrager.

„Als ze 't maar uithouden, tot we thuis zijn,” zei Leny bezorgd.

„We kunnen ze direct in een emmer met water zetten,” stelde Eefje haar gerust. „En veldbloemen zijn taai.” Dit deden ze later ook, 's avonds zouden ze alles wel uitzoeken en een plaats geven. Mevrouw had intusschen aan Bram de boodschap meegegeven, dat Eefje misschien wel bleef eten, als ze zin had. Deze had daar geen enkel bezwaar tegen. Toen trokken ze naar Leny's kamertje om te werken; dit lag op zolder en zag er heel leuk uit. Een schemerlampje, enkele aardige platen aan de muur, een boekenkastje maakten er een echt gezellig hokje van. Op de houten vloer lagen een paar kleurige, door mevrouw zelf gewerkte kleedjes en op een lage rustbank bontgestreepte kussens. In de dakgoot sijlpten musschen.

„Ik ben weleens in de goot geklommen,” vertelde Leny, terwijl ze haar boeken uitzocht, „'t ging best. 's Avonds, ik probeerde sterrebeelden te vinden. En 's ochtends vroeg is 't ook zoo'n heerlijke zit. Ver dat je zien kunt!”

Lange tijd werkten ze rustig door, tot er beneden in de handen werd geklapt: 't sein om te eten. Na tafel gingen ze dadelijk verder, ze waren trouwens haast klaar. Toen gingen ze de planten uitzoeken en in Leny's herbarium bijplakken. Eefje zou de hare mee naar huis nemen. Naast elkaar in de hooge vensterbank waren ze gekropen en praatten over allerlei. Leny liet de nieuwe kiekjes uit Indië zien, daar woonde familie van hen. En ze keken naar de fonkelende avondster en genoten van de stilte om hen heen. Eindelijk besloten ze naar beneden te gaan.

In de zeskantige koepel, die gebouwd was van hout en riet, dronken ze thee met genietende, kleine slokjes, ieder op een trede van het houten trapje gezeten. Vlak bij hen bloeiden goudsbloemen en viooltjes. Zacht tinkte een lepeltje tegen 't porselein.

Meneer kwam thuis. Hij ging zitten op de houten bank en nam zijn krant. Mevrouw stak de schemerlamp aan.

Stil was het en onwillekeurig werden de enkele woorden, die men zei, minder luid gesproken. Zoodat ze de intieme, vredige sfeer niet verstoorden.

Op één van de bovenste treden zat Eefje te droomen. Haar rug leunde tegen de rand van de houten vloer. Ze keek naar Leny's krulletjes, die goudachtig glansden in 't lamplicht. Lief zag ze eruit, peinsde ze en dit was nu haar vriendin. Heerlijk was 't om hier te zitten in de koepel van de Horstings, die altijd zoo aardig voor haar waren en haar konden begrijpen. Want tenslotte had ze de moed gevonden iets te zeggen over haar moeilijkheden, de moeilijkheden om God. En mevrouw had haar lief, blond gezicht in aandachtig luisteren naar haar toegebogen. In meneer Horsting's bruine oogen was een zachte glans gekomen, terwijl hij met haar sprak.

„Zalig zij die heimwee hebben, want zij komen zeker thuis.” En zijn woorden hadden haar getroost en bemoedigd. Het was of alles plotseling veel lichter was geworden. Eenzaamheid en verdriet waren bijna vergeten. Ervoor in de plaats kwamen rust en een blijde ontroering. Vaak herhaalde ze bij zichzelf zijn woorden, die haar hadden geholpen. Soms begreep ze zelf nog niet, hoe 't gekund had, maar 't was zoo.

En Leny had ze nu ook. Zoo'n lieve vriendin. Met wie ze kon fietsen en boomen over allerlei dingen, waaraan ze dacht en die ze mooi vond, en met wie ze ook lang kon zwijgen.

Donkerder was 't geworden. Al meer sterren schenen er aan de hemel. Door de boomen golfde ruischend de wind. Krekeltjes piepten.

Eefje stond op: ze moest naar huis. Leny zou haar weg-

brengen. De fiets liet ze staan; die moest Bram morgenochtend maar even halen.

In de maneschijn liepen ze over de grintweg. Het gras van de breede berm was gemaaid en lag in verspreide oppers langs de weg. „Wie erover kan!” zei Leny, nam een aanloopje, sprong... Gelukt! Toen Eefje natuurlijk. Hop! hop! Al springende vorderden ze flink. Daar plofte Leny op een hooibergje neer en zakte er diep in. Lachend klauterde ze eruit, sloeg haar kleeren af. Ze gingen maar weer op de weg lopen. Voor Eefje's huis namen ze afscheid.

„Ik kom je morgen vroeg halen, hoor,” beloofde Leny.

„Ja, goed. Welterusten dan.”

HOOFDSTUK XVI.

EEN PRACHTIG VACANTIEPLAN.

Toen Eefje op een snikheete middag uit school kwam, lag er op 't buffet een crêmekleurige enveloppe, die aan haar geadresseerd was. Ze legde haar tasch op een stoel en nam verbaasd de brief op. Van wie kon die zijn! Toch was de brief werkelijk voor haar. Ze keek naar de achterkant. G. van Wouden, las ze. Tante Truke! schoot 't ineens door haar hoofd. Wat leuk, dat die aan haar schreef. Waarover zou 't zijn? Rits, rits, de enveloppe was al opengesneden, fladderde onbemerkt naar de grond. Haar oogen vlogen over 't papier. Daar stond...

O wat dol! juichte ze en maakte een luchtsprongetje. Toen holde ze naar de keuken, waar ze moeder dacht te vinden. Niet te zien. De trap op, naar boven. Gerend van de eene kamer in de andere, op zolder gekeken, zonder resultaat. Eenigszins gekalmeerd daalde ze de trap weer af, in haar hand nog steeds de brief met 't prettige nieuws. Waar was die moeder nu? In de tuin niet; in 't schuurtje? Nee, maar Nel was er bezig haar fiets een beurt te geven. Dwars over haar gezicht liep een zwarte veeg, haar speldje was bijna uit 't korte haar gegleden. Maar Eefje had nergens erg in.

„Is moeder hier niet?” vroeg ze.

„Daar, ze is in de waschmand gekropen.”

„Hè, leuk ben ik.”

„Heb je die brief al gevonden?”

„Ja, weet je wat er in staat?”

„Natuurlijk niet, hoe kan dat nu?”

„Ik mag in de zomervacantie komen logeeren en een vriendin meebrengen. Fijn, hè. Ik neem Leny.”

„'t Zal de vraag zijn of Leny zich nemen laat,” kwam Nel doodkalm. „Je zegt dat zoo heerszuchtig. Of Leny Horsting niet al lang andere, veel leukere uitnodigingen kan hebben. Je weet nog niet eens of je zelf wel mag. Misschien ook wel niet, reizen is duur. Wanneer je zitten blijft, komt er alvast van 't heele plan niets.”

„Alsof ik zitten blijft!” Eefje's stem klonk verontwaardigd.

„Nu, waarom zou 't niet kunnen? Jij even goed als een ander. Ieder op zijn beurt. Als ik jou was, zou ik eerst mijn werk maar gaan maken. Doe je tenminste toch iets nuttigs.”

„'k Zal jou vragen, wat ik doen moet. Adieu, hoor. En bedankt voor de preek.” Een beetje uit haar humeur keerde ze zich om. Stel je voor, dat 't waar kon zijn. Die vervelende Nel ook met haar gezeur.

„Eef!” riep die haar na. Ja morgen brengen, dacht ze kwaad, ik ben doof hoor. Voordat ze echter bij de trap was, hoorde ze al haastige voetstappen achter zich. Nel legde haar hand op Eefje's arm.

„Wat ben jij toch lekker gauw boos,” zei ze. „Ik plaagde immers maar een beetje, kun je daar nu niet tegen? Je zult best mogen, hoor.”

„Mooie plagerij,” hield Eefje nog vol. Ineens zag ze iets zilverachtigs in haar tasch glijden.

„Mag jij hebben. Dat verzoet de stemming. Dag lieverd.” Ondanks zichzelf moest ze eventjes lachen. Boven dook ze tussen haar schriften een half kwattareepje op. Gezellig, om op

te knabbelen onder 't werken. Voorloopig kwam van 't laatste niet veel. Het was zoo leuk, een beetje plannen te maken voor de vacantie. Je in te denken, hoe 't zijn zou.

Een klein dorp was 't maar, waar tante Truke woonde. Och, dat gaf niet. Heide had je er, en bosch, en heuveltjes. Ook een klein meer. De hei zou bloeien; prachtig was dat, had ze altijd gehoord. Zelf had ze 't nooit in werkelijkheid gezien. Wel op platen. Ze had dan soms gedacht, dat 't te mooi was voorgesteld. Nu zou ze heele middagen daarin kunnen liggen. Ze zouden op de heuveltjes klimmen, dan zou je wel ver kunnen zien. En in de bosschen zouden ze ontdekkingstochten maken. Langs smalle, bruine boschpaadjes zouden ze gaan, waar weinig menschen kwamen. Wie weet wat ze er vonden! Mooie bloemen, en soorten paddestoelen, misschien zouden ze wel een eekhoorntje zien, of een specht, bezig bij een mierenhoop.

't Was etenstijd, voor ze er erg in had. Veel aan haar werk had ze nog niet gedaan. Och, dat kwam wel terecht, dan bleef ze vanavond wat langer op om haar scha in te halen. Ze draalde niet met naar beneden te gaan. Hoe zouden ze tante Truke's plannetje opnemen, goed of...?

Gelukkig werden geen bezwaren gemaakt. Zelfs stelde vader voor, dat ze dadelijk nog maar even naar Leny moest gaan om 't nieuws te vertellen. Want natuurlijk zou Leny de uitverkorene zijn.

Lang voor de anderen klaar waren, zat Eefje op haar stoel heen en weer te draaien, volgde met haar oogen ieder hapje dat de anderen in de mond staken. Schoten ze maar op, kijk die Nel nu toch eens. Nu praatte ze er ook nog tusschendoor.

„Wat eten jullie langzaam,” zei ze ineens. De anderen schoten in de lach.

„Ik wou eigenlijk juist nog een boterham vragen,” plaagde Bram.

„Maar anders brand ik mijn mond,” verklaarde Nel met een ernstig gezicht.

„Hoe kan dat nou?” vroeg kleine Jannie, niet begrijpend.

Er kwam toch een eind aan. Na 't dankgebed holde Eef naar 't schuurtje. Ze zou maar met de fiets gaan.

„Mag ik mee?” vroeg Jannie verlangend. Eerst wilde Eefje haar afwijzen, maar dan zag ze die hopende, donkere oogen. Baby. Ze streek vluchtig over Jannie's goudbruine pruikebol. Kabouter! „Klim dan vlug achterop,” gaf ze toe. In een oogenblik waren ze bij „het clematishuis”, zooals Jannie 't noemde. Handig reed Eefje het hek binnen, 't grint knerpte. Nu wisten ze al, dat er iemand in aantocht was. Een gestalte verscheen voor 't raam, een gestalte in 't wit, met vlechten. 't Was Leny. Als groet stak ze een hand op. Leny schoof de tuindeuren open: „Kom hier maar door zeg, dat is 't gemakkelijkste. We zijn net klaar met eten.”

„Wij ook en o Leny, ik heb een nieuwtje, razend leuk. Zoo straks is er een brief van tante Truke gekomen, voor mij. En er stond in of ik in de groote vacantie kom logeeren en ik mag een vriendin meebrengen. Eenig, hè. Wil jij mee?” Ze struikelde bijna over haar woorden.

„Ja natuurlijk, o Eef wat dolletjes. Knál! Als ik nu maar mag. Och, dat zal wel. Ga 't mee vragen, kom gauw!”

Ze was al opgesprongen, trok Eef aan haar arm mee. Eerst in de keuken gekeken. Nee, daar niet. Dan zeker in de koepel. Ze renden erheen. Ja, zie je wel en vader was er ook. Trof dat even mooi! Opgewonden deed Leny 't verhaal. Haar ouders luisterden met een glimlach om zooveel drukte. „Nu,” zei meneer

eindelijk en hij trok eens duchtig aan zijn Gouwenaar, „'t is mij best hoor. Als moeder er tenminste niets tegen heeft.” Ook deze gunde Leny 't pleziertje wel.

„Jullie zijn schatten!” jubelde die en smoorde mevrouw bijna in haar stevige omhelzing, zoodat ze om genade moest smeeken. Die daarop terstond geschonken werd.

„Kom Eef,” zei Leny toen en samen trokken ze naar haar heiligdom, op zolder. Jannie bleef in de koepel zitten en mocht mevrouw helpen met 't opwinden van een kluwen. Iets, dat ze erg graag deed en dat ze later overal met trots ging vertellen. Boven waren de beide meisjes op een stoel neergevallen. En bouwden luchtkasteelen, 't eene nog mooier dan 't andere.

Eefje zei, dat ze thuis een foto had van tante Truke's huis. Door de haast was ze vergeten deze mee te nemen. Enfin, erg was dat niet; er zou nog gelegenheid genoeg zijn om die te bekijken.

„Wat een massa zullen we kunnen beleven,” genoot Leny met stralende oogen. „En wij samen op reis, denk je eens in, Eef. 'k Kan er maar niet over uit.”

Eefje bedacht hoe ze aan 't prettigste deel van tante Truke's uitnoodiging niets zou hebben gehad, wanneer ze nu zonder vriendin was geweest, zooals een half jaar geleden. Logeeren, ja dat was wel leuk, maar met je vriendin uit logeeren te gaan, dat was eenvoudig verrukkelijk.

„Ik vind 't fijn,” zei ze gelukkig.

„Ja,” borduurde Leny verder, „en dan gaan we einden fietsen over de hei, Eef. Schitterend zal dat zijn. En misschien gaan we picknicken, ook geweldig leuk. Misschien gaan we een tochtje maken op 't meertje. Heel de lange dag buiten, op de hei of in 't bosch, of in tante Truke's tuintje, waar je van verteld hebt.

Als het laat is, gaan we wandelen met je tante; wandelen 's avonds, wanneer alles stil en donker is, vind ik zoo eenig, jij niet? En het zal er wel lekker ruiken, met al die heidevelden en bosschen in de buurt. Mijn viool neem ik mee, jouw tante speelt immers ook. Eefje, niemand zal zoo'n heerlijke vakantie hebben als wij, geloof je ook niet? 'k Verheug me er zoo ontzettend op, ik zal er vannacht niet van kunnen slapen."

HOOFDSTUK XVII.

NUMMER ÉÉN.

Op school heerschte een roezige stemming. 't Liep tegen 't eind van Juli. De repetities, die de laatste weken iedere avond vol hadden gemaakt, waren voorbij. Het grootste werk was gedaan; er werd nog wel huiswerk opgegeven, maar ieder wist: deze cijfers tellen toch niet meer mee. Er bleef niets anders over dan afwachten en hopen. Dat gaf nog wel een stille spanning: zou 't erop of eronder gaan? maar de spanning van 't werken was weg. En 't was ook zoo warm, bijna te warm om lui in een bank te zitten. Bij 't lesverwisselen bestormden ze de kraan. Allemaal verlangden ze naar de vacantie. Dan konden ze doen wat ze wilden, in het koele gras liggen of zwemmen, of... ja eigenlijk zooveel. Vrij zouden ze zijn, vijf weken lang. Geen lessen, geen schoolbanken, geen huiswerk 's avonds.

Nu 't schooljaar bijna om was, waren ook de onderwijzers wat milder in hun optreden. Soms vertelden ze over de vreemde landen, die ze gezien hadden en stuurden ansichten en mooie platen de klas rond. Er werd gesproken over 't leven van een beroemd mensch, er werd geboomd, er werden grappen gemaakt. Aan alles was 't te merken, dat er niet meer zoo nauw werd gekeken. En ieder onderwijzer las in zijn laatste lesuur voor. Dat sloeg er geen een over, zoo was nu eenmaal de stilzwijgend aangenomen regel.

Natuurlijk werden ook de kansen van overgang druk be-

sproken. Die haalde 't vast, en die ook wel, maar een ander was ongelukkig geweest met repetities en nog anderen hadden alleen in 't laatste deel van de cursus alle zeilen bijgezet, om zooveel mogelijk op te halen. Wanneer 't gesprek hierover liep, keek Adri Veremans heel benauwd. Zij wist wel, dat ze zich niet overwerkt had. Af en toe deed ze iets thuis, meestal probeerde ze op school nog wat van de les in haar hoofd te zetten. Langzamerhand had ze daar wel routine in gekregen, maar toch... Iedereen vroeg ze naar zijn meening. „Zeg, zou ik overgaan, wat denk je ervan?”

Dikwijls werd ze afgescheept met een vaag: „Ik weet 't niet.” Dan had ze wel oogenblikken, waarop ze 't betreurde niet meer tijd aan haar werk te hebben besteed. Nu ja, er was altijd zooveel te doen geweest. Een fuif, een film, een concert, logé's of zelf uit. Er was altijd wat geweest. Bij 't herdenken fronste ze haar wenkbrauwen en haar grijze oogen staarden strak voor zich uit. Akelig zou 't zijn, als ze niet overging. Enfin, niets aan te doen. Piekeren over wat gebeurd was, hielp ook niet. Er waren wel prettiger dingen om aan te denken. De vakantie bijvoorbeeld.

Op de voorlaatste dag voor de vakantie waren ze allemaal in een dolle bui. Ze spraken af eerst een eindje te gaan wandelen, eer ze naar huis gingen. De fietsen werden uit 't rek gehaald; in groepjes van twee en drie liepen ze 't straatje uit, waarin de school stond.

„Fijn de laatste dag morgen,” riep er een, zijn hoofd afvegend.

„Ja, dan weten we 't. Ik zal blij zijn, als 't zoover is. Hebben jullie 't ook zoo warm?”

„Nee, koud,” spotte Wim. „Alsof ik in Siberië zat.”

„Ik heb zoo'n vreeselijke dorst,” klaagde Simonie, „en ik heb op school pas gedronken.”

„Jongens, een ijSCO!” Als bij onderlinge afspraak, holden ze toe op 't witte wagentje, dat rinkelend naderkwam. Door elkaar schreeuwden ze hun bestellingen.

„Doe nou kalm aan,” vermaande Freek vaderlijk, „ieder op zijn beurt. Dan zijn we 't vlugste klaar.”

Zuigend op een ijswafel, zetten ze hun tocht voort. Ze liepen op hun gemak, de tasschen hadden ze op de fietsen gebonden. Johan en Huib kochten onderweg nog kruisbessen en deelden gul uit.

„Aardige jongen is dat toch,” prees Adri Johan.

„Heb ik ook altijd gevonden,” grinnikte deze.

„Maar wat zeg je dan van onze Huipie? Die heeft zelfs zijn cigarettten ervoor opgeofferd.”

„Braaf zijn ze, allebei. O, ik wou dat er ergens een bank leeg was!” Want ze waren nu in 't park gekomen.

„Het is in elk geval hier niet meer zoo vreeselijk warm.”

„De fontein spuit, zeg!” riep Jet. Binnen een oogenblik hingen ze over 't steenen muurtje om 't bassin. Ze staken hun handen in 't koele water, ze plasten en gooiden elkaar nat. Overal spatten de druppels neer. Hun gelach klonk boven 't geruisch van 't vallende water uit. Adri's jurk was van boven heelemaal vochtig.

„Ik zie eruit,” zei ze. „Zeg, kijk toch eens.”

„Ga ermee in de zon zitten,” raadde Jet.

„Top, dat doe ik.” Weg holde ze om een leege bank te zoeken. Na een poosje ploften de anderen naast haar neer, uitgelaten van pret en hijgend. Ze hadden elkaar nagezeten door de wandellaantjes.

„Je moet er maar zin in hebben,” vond Simonie, die bij de fontein was gebleven.

Onder de donkere boomen, bij de rustige vijver met de zwanen kwamen ze weer tot kalmte. Dora vertelde, dat ze mee naar zee mocht, als ze overging. Anders moest ze in de stad blijven bij een oud-tante. Saai.

Adri deelde mee, dat ze met haar moeder naar 't buitenland zou gaan, de Harz in. Geweldig leuk. Maar Drika zei, dat zij niet uitging dit jaar. 't Kon er niet af, crisis enzoovoorts. „Och,” besloot ze, „ik zal me toch wel vermaken. Je kunt evengoed gelukkig zijn, al ga je niet naar 't buitenland. 's Morgens help ik moeder, dan zijn we vroeg klaar. Van een familie, die we kennen, mogen we een roeiboot leenen, dan kunnen we gaan varen als we zin hebben. En verder heb ik 't park nog, en ik zal tijd hebben om een mooi boek te lezen of een kleedje te borduren. 's Avonds gaan we thee drinken op ons platje, „de daktuin” noemen we dat, want er staan zooveel bloembakken. Of er is een concert op 't plein.”

Ze keek naar de witte zwanen, waarvan de veeren zoo mooi afstaken bij 't bijna zwarte water onder hen. Maak van 't leven, wat je ervan maken kunt, zei haar moeder steeds. Grijp het en tob niet over iets wat je niet krijgen kunt. Er blijven altijd zooveel goede dingen voor je over. Je kunt zelf je leven zooveel mooier en beter maken, als je van elke kans om gelukkig te zijn, gebruik maakt.

Eefje en Leny zagen elkaar aan: nu was 't hún beurt. Samen spraken ze over hún plan, over de logeerpartij bij Eefje's tante, die in een dorp op de hei woonde. Alles had je daar, bosch, hei, een meer. En sámen zouden ze erheen.

„Wat leuk,” vond Catrien. Adri zei er niet veel op. Verbaasd had ze zich bij Drika's woorden, die haar onbegrijpelijk voorkwamen. Nee, dan haar reis naar de Harz, dat was pas iets.

Totdat ze hoorde van 't plan van Eefje en Leny en eensklaps was 't of haar reis naar 't buitenland niet veel waard was, vergeleken met dat. Wat was 't ánders, samen met een vriendin te gaan logeeren. Dat was toch veel heerlijker! Eerst 't samen beleven, later 't samen ophalen van wat er mooi was geweest. Echte vriendinnen moesten Eefje en Leny wel zijn, dat ze dit deden. Ze voelde zich eenzaam tusschen al die anderen, die vroolijk praatten. Moeder hield veel van 't hôtelleven; van lange tochten maken zou wel niet veel komen. Wat had ze er eigenlijk aan?

Ze merkte dat de anderen opstonden. Die wilden naar huis. Zij zou ook gaan. Natuurlijk. Waarom niet? Of eigenlijk, waarom wel? Omdat ze nergens anders heen kon. Moeder, die weer een aanval van wereldschuwheid had, lag in haar donkerge maakte kamer. Als ze niet uitging, zou ze de heele avond alleen zitten, zwerven van de eene kamer naar de andere, en zich doodelijk vervelen en zich wanhopig alleen voelen. Maar uit ging ze, al wist ze nog niet waarheen; wat had ze anders aan haar leven! Ze moest toch een beetje plezier hebben, 't gaf niet wat. Als je dan maar je eenzaamheid kon vergeten, en 't huis, ongezellig ondanks al de luxe. Kom, niet over denken, wat gaf 't ook! Iedereen had wat, ze moest vroolijk zijn. Niemand iets ervan laten merken, hoe 't er bij haar van binnen uitzag. Morgen net doen of ze er niet om gaf, als ze zitten bleef. Ze keek naar Eefje, die er warm en stralend uitzag. Ver van haar af leek die.

Eefje, al wist ze dat ze overging, zat evengoed in spanning. Wie zou nummer één zijn? Ze gunde 't Leny nu wel. Maar toch wilde ze graag een mooie puntenlijst hebben. 't Was goed dat Leny haar 's avonds op kwam zoeken, zoo werd ze een beetje afgeleid.

De volgende morgen scheen de zon. Dit gaf Eefje dadelijk een blij gevoel. Overgang! Met een sprongetje stond ze buiten bed. Hoe zou deze dag aflopen? Als ze hier weer kwam, wist ze alles. In elk geval, morgen had ze haar eerste vacantiedag. Gauw waschte en kleeedde ze zich. Juist had ze haar laatste hapje brood in de mond gestoken of een luid belgerinkel kondigde Leny aan. Die was ook al zoo extra vroeg. Samen togen ze op weg en glunderden er over, dat zij blijkbaar de eersten waren. Niemand van school ontmoetten ze. Maar toen ze de straathoek omsloegen, liep voor school al een heel clubje, druk pratend, op en neer.

„Zoo langslaapsters,” plaagde Wim.

„Ik heb niet om vier uur op hoeven te staan, om klaar te komen,” zei Leny fier.

„Ik wel, zeker?”

„Ja, jij wel. Dat zie ik zoo. Je oogen staan net zoo slaperig.”

„Hé, is Adri er nog niet?” ontdekte Eefje.

„Och kind,” zei Catrien, „die komt niet vandaag. Is veel te benauwd.”

„Geloof ik niets van,” zei Eef. Op slag van negen kwam Adri de straat inrennen. Juist op 't nippertje glipte ze 't lokaal binnen. Eefje zuchtte van verlichting. Ziezoo, nu konden ze afwachten. De dag duurde lang, ook al werd er voorgelezen. En hoe dichter 't naar drieën ging, hoe meer er in de banken verschoven werd. Adri zat nerveus op haar zakdoek te bijten. Ze trok een gezicht van „ik weet geen raad,” toen Eefje naar haar omkeek. Ieder soesde weg in zijn eigen gedachten. Met een schok rezen ze op uit hun gemakkelijke houding, toen eindelijk, en toch nog onverwacht, de deur openging.

Dadelijk werd begonnen met 't opnoemen van hen, die de meeste onvoldoenden hadden en niet naar de volgende klas

konden. Adri wenschte, dat haar achternaam met een A begon, dan hoefde de pijniging niet zoo lang te duren. Toen, met herleefde hoop constateerde ze: haar naam was er niet bij. Dus toch...? Ze had kunnen huilen van blijdschap. Ze keek naar Eefje, die nog vol aandacht zat te luisteren. Nu werden de namen opgelezen van hen, die de meeste punten hadden. „Eefje de Wit en Leny Horsting evenveel punten, Johan heeft er vier minder...”

Eefje en Leny stootten elkaar aan. Allebei nummer één! Hun oogen lachten elkaar tegen. Haastig vergeleken ze elkaars cijfers, toen de rapporten waren uitgereikt. 't Klopte precies. Wat Eefje minder had voor 't eene vak, had ze meer bij 't andere; bij Leny idem natuurlijk. Een half uur later stonden ze buiten. Adri, luidruchtig als tevoren, kondigde aan, dat ze ging fuiven. Wie mee wilde, mocht. Schuin keek ze naar Eefje, die juist haar donkerblauwe alpenpet op de bruine pijpkrullen plantte. Er kwam geen opgetogen uitroep, zooals vroeger weleens, zooals ze verwacht had. Nu, dan niet.

Maar toen ze Eefje, na een vroolijke groet, haar fiets uit het poortje had zien rijden, kon ze 't niet langer houden. Ze holde haar na, pakte haar arm. „Eef,” brabbelde ze haastig, „misschien zie je me niet meer, 't kan zijn dat ik niet terugkom na de vacantie. Dat ik naar kostschool ga. Niemand anders weet er nog van. Luister, we konden altijd goed opschieten, hè, toe neem dit als souvenir.” In Eefje's hand gleeed de zilveren broche met de wajangpoppetjes, die ze zoo dikwijls bewonderd had. Adri was al weggerend.

Wat beteekende dit alles? Eefje begreep 't maar half. Maar in de vacantie zou ze naar haar toegaan om 't te vragen. Er was nu tijd noch gelegenheid voor.

Ze moest aantrappen om Leny in te halen. „Waar blijf je toch?” vroeg deze. Ze vertelde wat Adri gezegd had, toonde de broche. Leny haalde haar schouders op. „Een gril.” Dan bemerkte ze Eefje's verdrietig gezicht. „Kom,” troostte ze, terwijl ze een hand op Eefje's schouder legde, „trek 't je niet aan, puck. Denk je eens in, volgende week om deze tijd... En we zijn allebei nummer één. Wat zeg je daarvan? Zijn we nu geen gezworen kameraden, in lief en leed, in nood en dood, door dik en dun, enzoovoort, enzoovoort?” Een stevig handdrukje zette haar woorden kracht bij.

En Eefje's bruine oogen glansden weer.

HOOFDSTUK XVIII.

MOED.

Wat vlogen die dagen om, daar in dat gezellige huisje van tante Truke. 't Was gebouwd van geelgeverfd hout, overgroeid met klimop en had vroolijk gekleurde luiken. Aan weerszijden van 't met kort gras bedekte pad, dat naar 't huis leidde, lag een grasveldje, omzoomd met rose geraniums. Aan de achterkant de langzaam afglooiende tuin, het kleine paradijs, waar veel mooie onbekende bloemen groeiden en ouderwetsche kruiden, die zoo heerlijk roken. Het was voor Eefje en Leny een genot met tante Truke door die wonderlijke tuin te dwalen, niet eens zoo groot, maar waarin van iedere gunstige gelegenheid gebruik was gemaakt. Telkens kwamen er dan nieuwe, interessante verhalen los; waar ze vroeger wel voor werden gebruikt, op welke verborgen plaatsen ze soms waren gevonden en op welke toevallige manier, dit alles vernamen ze langzamerhand. Op een regendag bekeken ze 't uitgebreide herbarium, — daar was 't hunne niets bij —, en tante Truke's boeken over planten en dieren. Heel oude waren er onder, met vergeelde bladen en ouderwetsche spelling en typische teekeningen, die ze wel eens van den een of ander voor een zacht prijsje had gekocht.

Zelf trokken ze er ook vaak op uit om planten te zoeken. Uren ver gingen ze; boterhammen en een veldflesch met drinken werden meegenomen. Ver van de drukte der wereld, in de

schaduw van een paar dennetjes, met voor zich de eindeloze bloeiende hei, aten ze die dan op, als 't etenstijd werd. Blauw en zuiver was de hemel boven hen, in de volle zonneschijn lag het golvende, schoone land. Stil zaten ze dan naast elkaar te genieten; was het geen wonder dat zij nu hier zaten, midden in deze heerlijkheid? Hun fietstochten voerden hen over de smalle kronkelende paadjes langs goudgele lupinevelden, langs villa's en landgoederen met rustige parken, door hooge geurende boschlanen, voorbij kasteelen met kleine, wit omlijste ruitjes en een poort en een oude steenen brug over de roerlooze gracht, waarin waterlelies bloeiden.

Met 't avondeten waren ze thuis en vertelden, wat ze gezien hadden; tante Truke ging ook vaak mee. Die wist zooveel mooie plekjes.

Na 't eten, voor de zon onderging, ondernamen ze nog eens een wandeling naar de heuveltjes of het bosch, dat ze vanuit hun raam konden zien. Ze ontdekten een holle weg, waarin je achter elkaar moest loopen en waarvan de randen prachtig begroeid waren met allerlei varens. Zacht en dof waren hun voetstappen op 't bruine kleed van dennenaalden, dat de paden bedekte. Op de hoogste heuvel stond een groote bank, in de vorm van een halve cirkel, beschaduwd door een paar reusachtige eiken. Wanneer je daar was, kon je heel ver zien, over het bosch heen en over de hei en het dorp en de straatweg, waarlangs auto's snel voortsnoerden. Een mooi plekje om te zitten, als de avondzon over dit alles heenglansde. Het was of je dan beter kon nadenken, zuiverder kon voelen in deze groote, allesomvattende rust. Het was of je er zelf ook beter van werd en het gaf je een stil gevoel van dankbaarheid in je hart.

Daarna, als het donkerder werd en ze langzaam terug waren

geloopen dwars door de hei naar tante Truke's huis, zongen ze of maakten tante Truke en Leny muziek. De tuindeuren stonden open en buiten lag Eefje in een linnen stoel te luisteren. Ook gingen ze soms naar een bevriende familie, waar meisjes van hun leeftijd waren en waar 't altijd prettig was om te zijn. Tante Truke had zooveel vrienden in dat dorp. Een van haar allerbeste was meneer Coos, zooals Eefje en Leny hem mochten noemen. Op een avond, dat ze gezellig bij elkaar zaten met een kopje thee en een mooi boek, was hij ineens de tuin in komen stappen. Lang was hij, met een vroolijk, verbrand gezicht. Hij had veel sproeten, maar wie in die lichte lachende oogen keek, was dat direct vergeten. En zijn stem was heel prettig om naar te luisteren, toen hij gedichten voor ging lezen.

Dat was de kennis, dien tante Truke bedoeld had, toen zij en Eefje indertijd over Bram hadden gepraat. Eefje merkte al spoedig, dat hij van haar wist en ook alles van Bram. Tante had hem zeker al ingelicht. Handig bracht deze 't gesprek op de kunst in 't algemeen, en de schilderkunst in 't bijzonder. Zonder dat Eefje precies wist hoe 't gebeurd was, werd Brams naam genoemd en een oogenblik later was ze boven om een paar van zijn teekeningen op te duiken uit haar koffer. Eerst had Bram er niet veel ooren naar gehad, maar tenslotte had hij toegegeven. Je kon immers nooit weten!

De schilder had ze zorgvuldig in zijn portefeuille geborgen. Een paar dagen later was hij er weer. Hij vond er wel wat goeds in, al zou de jongen nog veel moeten leeren, maar hij moest de moed niet opgeven. Volhouden ondanks alles. Bovendien zou 't niet onmogelijk zijn, dat hij nog eens in hun buurt verzeild raakte — daarbij keek hij schuin naar tante Truke, die een kleur kreeg, zooals Leny later zei —, en dan zou hij vast eens aan-

komen om met Bram te praten. En met deze belofte was Eefje zoo blij, alsof dit alles haar gold en niet haar broer.

Terwijl ze bij tante Truke logeerden, gebeurde er nog iets. 's Middags was tante uitgegaan voor een boodschap en zij waren thuisgebleven om op te passen en hun kooktalenten te toonen. Want Eefje had in kleuren en geuren 't verhaal gedaan van de kookpartij bij Adri. Nu moesten ze 't daar ook eens probeeren. 't Had lang geduurd voor tante Truke terugkwam en toen ze er eindelijk was, lag er een bos op haar gezicht en straalden haar oogen. Na de afwasch hadden ze 't nieuws gehoord. Tante Truke had zich die middag verloofd.

„Met die meneer Coos?” had Leny gewaagd. Stomverbaasd had tante haar aangekeken: „Hoe weet jij dat?” Leny had maar gelachen en geroepen: „Heb ik 't niet geraden?” Maar Eefje had nergens iets van bemerkt, wat Leny weer erg verbaasd had. „Dat kon iedereen toch zien.” In elk geval, Eefje vond 't best leuk, meneer Coos als oom erbij te krijgen. Zooveel familie hadden ze niet.

„Gaat u dan dit huis uit?” had ze plotseling gevraagd.

„Welnee, kindje, hier gaan we wonen. Tenminste als we thuis zijn. Maar we zullen wel veel reizen, dat moet Coos wel. O, maar we doen 't op een koopje, met een woonwagen-vrachtauto of iets dergelijks. Geweldig interessant. Ik houd van avonturen en jij Eefje?” Die hield er ook van, bekende ze; ze zou wel mee willen. Tante Truke lachte. „Voorloopig komt er nog niets van, hoor. De tijden zijn veel te slecht. Enfin, daar gaan we nu niet over piekeren.”

Toch, aan alles komt een eind. Ook, helaas, aan een prettige logeerpartij. „Alweer een dag om,” zeiden ze spijtig tegen elkaar, als ze 's avonds in bed stapten. Ze hadden elke dag wel twee

keer zoo lang willen maken en iedere week wel dubbel zooveel dagen willen geven. Echter, dat kon nu eenmaal niet.

„Een leuke dag is altijd veel eerder om dan een vervelende,” vond Leny, „’t moest eigenlijk andersom zijn.” En ze staarde, een beetje weemoedig gestemd, over de donkere heide, waarvan de geur tot in hun kamer doordrong. „Over zooveel dagen, dan is alles weer voorbij.”

„Ja,” zei Eefje, „en over nog zooveel dagen, dan zitten we weer op school. Laten we er maar niet over denken, dat helpt toch niet.”

Ondanks deze raad, kon ze niet laten zelf even aan school te denken en aan Adri. Voor ze op reis gingen, was ze bij haar geweest. Adri was wat verstrooid geweest en op haar voorzichtige vraag, had ze een ontwijkend antwoord gegeven. „Och, ik heb er wel over gedacht, dat is zoo, maar nu weet ik ’t weer niet. Misschien gebeurt ’t toch wel. Je zult ’t dan wel merken, als ’t zoover is. ’t Is wat anders; hier heb ik ook niets. Alles is toch altijd vervelend nu... Iets moet ik hebben, dat me zoo’n beetje met de zaak verzoent, heelemaal gaat ’t niet, enfin...” Een schouderbeweging had de zin moeten voltooien. De broche had ze niet terug willen nemen. Met een triest, onvoldaan gevoel binnen in zich, was Eefje teruggefietst.

Ze schudde haar gedachten van zich af, keek naar Leny, die haar lachend aanzag. „’k Heb jou al twee keer iets gevraagd.”

De laatste avond voor het vertrek zouden ze zoo mooi mogelijk maken. Meneer Coos zou ook komen voor ’t afscheid. Tante Truke had lekkers besteld en cake gebakken, en heel wat bloemen hadden hun plaatsje in de tuin verwisseld met één in tante Truke’s vazen op de piano, op tafel of op de schoorsteenmantel.

De laatste gezellige avond, buiten in de tuin. Met de schemerlamp op 't kleine, ronde tafeltje en de gemakkelijke stoelen er om heen. De sterren van de hemel en de avondvlinders, die hun weg zochten boven tante Truke's bonte bloemenschat. Met de wind, die telkens kwam aanruischen door de sparretjes en de berken, en de heidegeur met zich meevoerde.

De koffers waren grootendeels gepakt, alleen datgene wat ze nog noodig hadden, zouden ze er de volgende dag in bergen. Leny had nog het een en ander te doen, ze moest nog een brief schrijven. Eefje wilde intusschen voor 't laatst een klein tochtje maken op 't meer. Tante Truke had zelf een roeiboot.

„Ga je niet te ver?” waarschuwde deze, voor ze wegging. In haar frissche jurk van effen, lichtblauwe matting stond Eefje bij haar in de keuken. Op de bruine pijpkrullen de dierbare, donkerblauwe alpenpet, die al heel wat lief en leed had meegemaakt.

„Nee tante, ik zal op tijd terug zijn,” beloofde ze. Ze hoefde niet ver te loopen. Een klein eindje de weg af, een zijpad in, daar zag ze het water al glinsteren tusschen de boomstammen. Binnen een oogenblik was ze in de boot, zette zich af, daar ging ze. Heel stil was 't op het meer, ze zag geen enkele andere boot.

Voor haar lag blinkend het water. Een breede lichtstreep liep erover. Mooi was het. O, het was nu geen kunst om te roeien, dat had ze thuis nog wel anders gedaan. Als het hard woei en de golven opspatten tegen de zijden. Vechten moest je dan om verder te komen, maar ook, hoe heerlijk sterk voelde je je als 't gelukte.

Een haarlok sprong los door 't briesje, dat langs haar wangen streek.

Eefje keek naar de avondlucht, de zon ging onder, en als

altijd genoot ze van de kleuren. En ze genoot van de stilte, die om haar heen was. Ritselend golfde 't riet bij de oevers; vogels vloegen op, scheerden over 't water, zwenkten, waren dan verdwenen. Heel, heel in de verte rolde een wagen over de weg.

De wagen van Arend? raadde ze glimlachend; met 't bruinwitte paard ervoor. Iedere dag kwam Arend met zijn wagen brood brengen bij tante Truke.

En van nog veel verder snerpde de fluit van een locomotief over 't water en 't land.

Handig had Eefje de boot in een kreekje geroeid. Hier kon ze wat rusten en alles in zich opnemen. Het kon nu nog.

Dat ze morgen, mórgen al weer thuis zou zijn in het oude bekende dorp. Al die gewone, vertrouwde gezichten weer zou zien. Morgen, en 't dorp leken nog zoo ver. Om niet te gelooven. Het was haast of ze aan die wereld part noch deel meer had. Alsof ze hier hoorde, in deze groote glanzende ruimte, in deze stille klaarheid. Die mogelijkheden, die tobberijen van vroeger, ze leken zoo onbelangrijk opeens. Toch, ze wist, moeilijkheden zouden weer komen in haar leven, zouden haar aandacht opeischen, zouden belangrijk worden, als vroeger. Het sprak vanzelf. Hoorde dat niet bij 't leven, het echte leven, en had ieder mensch niet zijn moeiten?

Maar ze voelde zich nu niet moedeloos worden, als ze aan dit alles dacht. Het uitzicht werd niet donker voor haar. Zwaar was 't leven dikwijls, ja, zoo zwaar dat je dacht het niet te kunnen dragen. En toch, ze durfde 't nu aan, ze wilde wel. Want het was waar, je hoefde er niet alleen door. Christus was er, Die je hielp, Die alles goed maakte.

Een wondere ontroering trok door haar heen, toen ze de naam „Christus” dacht.

Christus, Die nabij je was. Heerlijk, dat je dit nu wist. Voorgoed. Voorgoed? Zou er nooit weer een tijd komen, dat je Hem niet vinden kon door alle misère?

Misschien wel, dacht ze. Maar Christus laat niemand, die Hem noodig heeft, in de steek. En noodig heb ik Hem en zal ik Hem altijd blijven hebben, mijn leven lang.

Jong was ze nog en onervaren. Ze wist nog niet veel van 't leven af. Massa's dingen konden er gebeuren, waar ze nu nog geen notie van had. Dingen, die 't misschien steeds moeilijker voor haar zouden maken; het zij zoo. Eenzaam zou ze kunnen worden, eenzamer dan ze ooit geweest was. Met geen mensch, die haar begreep; het zij zoo.

Maar Christus bleef er, Hij hield haar vast.

Een versregel zong door haar heen, ze wist niet waar die vandaan kwam: „God houdt voor mijn heil de wacht.” Tranen sprongen haar in de oogen. Nu ja, niemand die 't zag.

Ze greep de riemen, ze moest terug. Het zou anders te laat worden. Met vaste, matige slag roeide ze voort. Eerder dan ze gedacht had, stond ze op de oever. Stevig legde ze de boot vast.

Op het tuinpad lag Tina, de herdershond van meneer Coos. Die was er dus al. In 't voorbijgaan streek ze over de kop van 't dier, dat haar al herkende. Achter uit de tuin klonken gedempte stemmen: tante Truke en meneer Coos. Op 't tafeltje brandde het schemerlampje. Ze wipte de trap op, één trede kraakte.

Boven op 't nachtkastje, lag een gesloten witte enveloppe: de brief was dus klaar. Leny vond ze op het balcon, hangend tegen de leuning, een arm op de rand. Ze keek niet om bij 't geluid van de voetstappen achter haar.

„Dag, hier ben ik weer,” zei Eefje zacht en stak een arm

door die van haar vriendin. Dicht naast elkaar stonden ze, zwijgend.

„Wat een mooie avond, hè,” zei Eefje weer.

„Ja, heerlijk is het,” antwoordde Leny mijmerend. Toen spraken ze verder niets meer. Maar luisterden naar de wind door de boomen en ademden de frissche lucht in. Een zacht gemurmel steeg tot hen op, van twee gelukkige menschen beneden hen. Maar ze letten er niet op; zij tuurden met groote, glanzende oogen de wijde hemel in, die koel en helder was boven de eendlooze, geurende hei.

INHOUD.

Hoofdstuk.	Bldz.
I. De wereld en Eefje	7
II. 't Begin van het nieuwe jaar	16
III. In de put	26
IV. Om de eer	37
V. Bram	45
VI. De schoolclub	53
VII. Adri als huisvrouw	61
VIII. Spanning	72
IX. Een fuif	77
X. Toen tante Truke kwam logeeren	86
XI. Lente	95
XII. Van een ongeluk, dat geluk bracht	102
XIII. De bazar	109
XIV. Kersen, kiekjes en zonneshijn	117
XV. Vriendschap	127
XVI. Een prachtig vakantieplan	135
XVII. Nummer één	141
XVIII. Moed	149
